

Sp.

581. Skýrsla

félagsmálaráðuneytisins um 32. Alþjóðavinnumálalagningu í Genf 1949.

I. Inngangur.

Alþjóðavinnumálalagningu 1949 var haldið í Genf dagana 8. júní til 2. júlí 1949. Þing þetta sóttu fulltrúar frá 50 aðildarríkjum, en 43 þeirra sendu fullskipaðar sendinefndir. Tala fulltrúanna og ráðunauta þeirra var 541, og var þetta því fjölmennasta Alþjóðavinnumálalagning, sem haldið hefur verið. Einnig komu fleiri félags- og verkamálaráðherrar til þessa þings en nokkru sinn fyrr, og mun þar nokkru hafa ráðið, að á þessu ári átti Alþjóðavinnumálastofnunin þrjátíu ára starfsafmæli. Japanir áttu áheyrnarfulltrúa á þinginu. Þá sóttu þingið einnig fulltrúar frá ýmsum alþjóðastofnunum.

Eins og jafnan áður komu fram mótmæli gegn þingsetu nokkurra fulltrúa. Að þessu sinni voru það verkamannafulltrúarnir frá Argentínu, Grikklandi, Indlandi, Írlandi, Panama, Suður-Afríku og Venezuela, sem mótmælin beindust gegn. Kjörbréfanefnd þingsins fjallaði um þetta mál, og samþykkti hún einróma, að engum hinna umdeildu fulltrúa skyldi meinuð þingseta, og féllst þingið á þá niðurstöðu nefndarinnar.

Íslenzku fulltrúarnir á þinginu voru þessir: Fulltrúar ríkisstjórnarinnar voru Jónas Guðmundsson skrifstofustjóri í félagsmálaráðuneytinu, og var hann formaður íslenzku sendinefndarinnar, og Jón S. Ólafsson fulltrúi í sama ráðuneyti. Fulltrúi atvinnurekenda var Sigurður Jónsson forstjóri og fulltrúi verkamanna var Magnús Ástmarsson prentari. Einnig sótti Stefán Jóhann Stefánsson, forsætis- og félagsmálaráðherra, þingið um skeið ásamt félagsmálaráðherrum hinna Norðurlandanna.

Forseti stjórnarinnar, Indverjinn Shamaldharae Lall setti þingið. Í setningaræðu sinni minntist forsetinn þess, að þrjátíu ár voru liðin frá því að Alþjóðavinnumálastofnunin hóf starfsemi sína, og gat hann þess helzta, sem áunnizt hefði á þessum tíma.

Að lokinni þingsetningu hófust kosningar þingforseta. Aðalforseti var kjörinn Sir Guildhaume Myrddin-Evans, fulltrúi brezku ríkisstjórnarinnar. Varaforsetar voru kjörnir Dupong, forsætis- og félagsmálaráðherra Luxemburg, franskri vinnuveitendafulltrúinn Waline og Ibanes verkamannafulltrúi frá Chile.

Dagskrá þingsins var svo hljóðandi:

1. Skýrsla framkvæmdastjóra Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar.
2. Fjárhagsmál.
3. Skýrsla aðildarríkjanna um framkvæmdir á samþykktum.
4. Beiting grundvallarreglna réttarins til að stofna félög og semja sameiginlega (síðari umræða).
5. Samband vinnuveitenda og verkamanna (industrial relations), þ. á m. um heildarsamninga, sættir og gerðir í vinnudeilum svo og samvinnu milli opinberra stjórnvalda og vinnuveitenda- og verkamannafélaga (fyrrri umræða).
6. Vinnuákvæði í opinberum samningum (síðari umræða).
7. Vernd vinnulauna.
8. Vinnulaun, almenn skýrsla.
9. Aðstoð við stöðuver.
10. Endurskoðun samþykktar frá 1933 um vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka greiðslu fyrir störf sín.
11. Út- og innflutningur fólks í atvinnuleit, endurskoðun eldri samþykpta og álitsgerða um þetta mál.

12. Endurskoðun nokkurra samþykkt frá 1946 varðandi sjómenn, nánar til tekið samþykkt nr. 70, um félagslegt öryggi sjómanna, samþykkt nr. 72, um orlof með launum fyrir farmenn, samþykkt nr. 75, um vistarverur skipverja í skipum, og samþykkt nr. 76, um vinnulaun, vinnutíma og mannafla á skipum. Hér á eftir verður gerð stuttlega grein fyrir gangi hvers einstaks máls á þinginu. Að lokum skal þess getið, að fyrir þinginu lá tilkynning um það, að Ísrael og Libanon hefðu gerzt aðilar að Alþjóðavinnuálastofnuninni.

II. Einstök þingmál.

1. Skýrsla framkvæmdastjórans.

Við umræðurnar um skýrslu framkvæmdastjórans tóku 95 fulltrúar til máls, þar af sjö ráðherrar, sem komu til Genf sérstaklega til þess að ávarpa þingið.

Eins og að líkum lætur, komu ræðumenn víða við, og eru ekki tók á því hér að rekja þessar umræður, en þær snerust um sömu efni og venja er til um umræður um skýrslu framkvæmdastjórans, þ. e. a. s. að menn gera grein fyrir ástandi og framförum á sviði félagsmála og efnahagsmála í löndum sínum og ræða um störf Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, gagnrýna það, sem þeim þykir miður fara, og koma fram með tillögur, sem þeim þykir horfa til bóta.

Í lok umræðnanna flutti framkvæmdastjórinn, David A. Morse, ræðu, og drap á öll helztu atriðin, sem komið höfðu fram við umræðurnar. Hann lagði mikla áherzlu á það, hve mikilsvert það væri, að aðildarríkin fullgiltu samþykktir Alþjóðavinnuálastofnunarinnar. Að visu gætu samþykktirnar haft þýðingu, þótt þær væru ekki fullgiltar, en í fjölda fullgildinganna fælist þó mælikvarði á árangrinum af starfi stofnunarinnar. Þá ræddi framkvæmdastjórinn um nauðsyn þess, að sem allra flest ríki gerðust aðilar að stofnuninni, sem yrði að starfa á tæknilegum grundvelli, en ekki pólitískum.

Ræðu sinni lauk framkvæmdastjórinn með þessum orðum: „Ég hugsa til þeirra staða, þar sem karlar, konur og jafnvel börn eru að vinnu, þar sem andlit og hendur eru sveitt og óhrein, þar sem hjörtun eru tíðum sorgmædd og öryggi heimilisins í hættu. Þetta er það, sem ég hugsa til. Þessu verður stofnunin að gefa stöðugan gaum, og hún verður að brjóta sér braut inn í hugskot fólksins, svo að hún geti aðstoðað það á raunhæfan hátt í leit þess eftir mannlegri göfgi og sköpun sem beztra lífskjara og aðbúðar. Ég endurtek það, sem ég hef áður sagt, að vantrúarmenn munu e. t. v. bretta brýnnar við yfirlýsingum sem þessari. Mig skiptir það engu, því að þetta er ekki persónuleg yfirlýsing um hugsjón, það er blátt áfram einföld skýring á hlutverki okkar. Það er það, sem hver og einn af oss er kallaður til að vinna að innan þessarar stofnunar. Það er þetta, sem þér hafið lýst fylgi yðar við í ræðum yðar, og fyrir því mun ég berjast af öllum mætti í yðar nafni.“

2. Fjárhagsmál.

Nefnd sú, sem fjallar um fjárhagsmál á Alþjóðavinnuálastofnuninni, er skipuð einum fulltrúa frá hverri þeirri ríkisstjórn, sem á fulltrúa á þinginu.

Á árunum frá því er síðustu heimsstyrjöld lauk hafa aðildarríkin látið sig fjármál stofnunarinnar æ meir skipta, vegna þess að útgjöld til hvers konar alþjóðasamvinnu hafa stórum aukizt og verða að greiðast í dýrmætum gjaldeyri. Þetta kom sérstaklega í ljós á þessu þingi, enda voru umræðurnar í nefndinni mjög ýtarlegar, og þar sátu nú fleiri fulltrúar en nokkru sinni fyrr. Í nefndinni átti Jón S. Ólafsson sæti fyrir Íslands hönd.

Aðalmálið á dagskrá nefndarinnar var fjárhagsáætlunin fyrir árið 1950. Fjárhagsáætlun sú, sem lögð var fyrir þingið, nam nálægt 6 milljónum dollara, en það var sem næst 15% hærra en verið hafði næsta ár á undan. Fjárhagsáætlun stofnunarinnar er jafnan samin af framkvæmdastjóranum, en stjórnin hafði farið gaumgæfilega yfir hana og lækkað þá liði, sem nokkur leið var að lækka, og það var

álit stjórnarinnar, að þegar tekið væri tillit til hinna nýju og auknu hlutverka, sem stofnunin hefði tekið að sér með samþykki aðildarríkjanna, þá væri þessi 15% hækkun ekki óeðlileg.

Það kom fram við umræðurnar, eins og svo oft áður, að ýmsir vildu fá heildarupphæðina lækkaða, en fæstir vildu láta fella niður starfsemi stofnunarinnar á neinu sérstökum sviði. Að lokinni náinni athugun á hverjum einstökum lið fjárhagsáætlunarinnar samþykkti nefndin hana með heildarupphæðinni 5 984 526 U. S. A. dollarar.

Við umræðuna um tekjur stofnunarinnar, sem eru næstum eingöngu tillög aðildarríkjanna, kom það fram hjá flestum fulltrúanna, að ríki þeirra greiddu nú þegar eftir ýtrustu getu til stofnunarinnar eða jafnvel meira en þau gætu með góðu móti. Einstök aðildarríki voru því hlýtt, að ákveðið yrði hámark greiðslanna frá hverju einstökum landi, en flestir voru því andvígir sökum þess, að það mundi leiða til kapphlaups milli ríkjanna um að fá framlög sín sem lengst niður, en það mundi aftur á móti hafa í för með sér meiri eða minni stöðvun á starfsemi stofnunarinnar.

Í fjárhagsnefndinni kom fram mikill áhugi fyrir því, að breytt yrði hlutföllunum, sem framlögum aðildarríkjanna er skipt eftir. Þetta hlutfall byggist á útreikningi á þjóðartekjunum á árunum eftir fyrri heimsstyrjöldina og er því orðið úrelt.

Alþjóðavinnumáláþingið hefur áður lagt fyrir stjórnina að koma fram með endurbætur á greiðsluhlutfallinu, og kom þessi vilji einkum fram á þinginu 1948, þegar mörg ríki, þ. á m. Norðurlöndin, fóru fram á það, að breytt væri þannig til, að framlögum til Alþjóðavinnumálastofnunarinnar yrði franvegis jafnað niður í sömu hlutföllum og framlögum til Sameinuðu þjóðanna. En það hlutfall byggist á útreikningi sérfræðinga á þjóðartekjunum og greiðslugetu ríkjanna eftir heimsstyrjöldina síðari.

Þessar kröfur strönduðu einkum á Bandaríkjunum. Þau greiða nú 39.89% af framlögum til S. þ., en ekki nema 18.35% af framlögum til Alþjóðavinnumálastofnunarinnar. Það er því auðséð, að ef þessu yrði breytt í sama horf og er hjá S. þ., þá mundi það hafa í för með sér mikla lækkun á framlögum smáþjóðanna.

Niðurstaða þessara umræðna varð sú, að þeirri skiptingu, sem tíðkæzt hefur, skyldi haldið áfram á árinu 1950; þó þannig, að hluti Bandaríkjanna hækkaði upp í 22%, og lækkuðu framlög annarra ríkjanna í hlutfalli við það. Jafnframt var þeim til-mælum beint til stjórnarinnar, að hún undirbyggi tillögur um frambúðarskipun þessa máls og legði þær fram á þinginu 1950.

3. Skýrslur aðildarríkjanna um framkvæmdir á samþykktum.

Nefnd sú, sem um þetta mál fjallaði, fékk til athugunar 648 skýrslur af 799, sem um var beðið. Flestar skýrslanna, eða 521, höfðu verið athugaðar af sérfræðinganefnd áður en þær voru lagðar fyrir þingið, og lá fyrir þinginu skýrsla hennar. Sérstök undirnefnd á þinginu rannsakaði þær skýrslur, sem bárust of seint til þess að hægt væri að leggja þær fyrir sérfræðinganefndina. Athugasemdir þær, sem nefndir þessar gerðu, birtust í sérstakri greinargerð, og komust þannig í hendur hlutaðeigandi ríkisstjórnna. Í fylgiriti þessarar greinargerðar voru birt svör ríkisstjórnna við athugasemdum, sem nefndirnar hafa beint til þeirra.

Nefndin ræddi mikið um leiðir og aðferðir til raunhæfara eftirlits með heitingu samþykktu. Ýmsar tillögur komu fram í þessu skyni, og til þess að tryggja það, að ríkisstjórnir sendu skýrslur sínar í tæka tíð. Lögð var áhersla á þann mikla skerf, sem vinnuveitenda- og verkamannafélög gætu lagt fram í þessu sambandi, og bent var á það, að þar sem þessi samtök fengju nú afrit af skýrslum ríkisstjórnna sinna, væru þau fær um að staðfesta þessar skýrslur eða andmæla þeim. Ef þessi samtök láta ekkert til sín heyra um skýrslur þessar, má líta á það sem þegjandi samþykki þeirra. Þá er það nauðsynlegt fyrir þau að athuga gaumgæfilega aðalefni skýrslanna og gera sínar athugasemdir við þær, ef ástæða er til þess.

Nefndin ræddi mikið, hverjar ástæður gætu legið til þess, að fullgildingum aðildarríkja á samþykktum fjölgaði ekki hlutfallslega eins ört og áður. Komst nefndin að þeirri niðurstöðu, að ýmsar orsakir lægju til þessa, eins og t. d. að svo margar samþykktir hefðu verið gerðar, að þær færu of mikið út í smáatriði, að sumar þeirra hefðu ekki lengur að geyma nógu miklar framfarakröfur fyrir lönd, sem framarlega eru í þróun félagsmála, tafir á aðgerðum frankvæmda- og lög-gjafarvalds, og að síðustu í einstökum tilfellum af tregðu vegna skriffinnsku í einstökum löndum. Framkvæmdastjórnin hafði einnig vikið að þessu máli í skýrslu sinni, eins og getið var hér að framan, og margir þeirra, sem tóku til máls í um-ræðunum um skýrsluna, töluðu um þetta atriði. Ýmsar tillögur komu fram til að bæta þetta ástand. Ein tillagan var sú, að samþykktirnar tækju aðeius til grund-vallarreglna, en um smærri atriðin og framkvæmd þessara grundvallarreglna skyldi kveðið á í álitserðum.

Þá var og rætt um það að gera samþykktir, sem tækju til einstakra ríkjahópa. Að síðusu var lögð áherzla á, hversu mikla þýðingu samþykktir, sem tækju til fjölda ríkja, hefðu fyrir hin einstöku ríki og samfélag þjóðanna í heild.

4. Beiting grundvallarreglna réttarins til að stofna félög og semja sameiginlega.

Eins og kunnugt er, gerði þingið í San Francisco samþykkt um félagafrelsi og verndun þess, og hefur sú samþykkt verið fullgilt hér. Á sama þingi fór fram fyrri umræða um uppkast að samþykkt um beitingu þessara grundvallarreglna. Þetta samþykktaruppkast var tekið til fullnaðarafgreiðslu á þinginu í Genf 1949. Fulltrúi Íslands í nefnd þeirri, sem hafði þetta mál til meðferðar, var Jónas Guð-mundsson skrifstofustjóri. Þessi nefnd fjallaði einnig um 5. dagskrárlið.

Fulltrúar atvinnurekenda og nokkrir fulltrúar ríkisstjórna voru því fylgjandi, að þingið samþykkti einungis álitserð um þetta mál, en það var fellt bæði í nefndinni og á þingfundi. Samþykktin var að lokum afgreidd með 90 atkvæðum gegn 14.

Samþykkt þessi er sett til frekari tryggingar rétti verkamanna til félagafrelsis, og skal efni hennar ekki rakið hér, en hún er prentuð hér á eftir sem fylgiskjal.

Í nefndinni kom fram tillaga um það, að með samþykktinni bæri einnig að tryggja rétt manna til að láta hjá liða að ganga í félög, en meiri hluta nefndar-manna þótti ekki rétt að hverfa að því ráði. Var það haft í huga í þessu sam-band, að því hafði verið lýst yfir á þinginu í San Francisco 1948, að ekkert ávæði í samþykktinni, sem þar var gerð, gæti svipt verkamenn þeim sjálfsgöðu mannréttindum að neyta ekki réttar síns til að vera í félögum.

Samþykktin eftirlætur það löggjöf hvers lands að ákveða, að hve miklu leyti hún skuli taka til hermanna og lögreglumanna. Miklar umræður urðu um það, hvort samþykktin skyldi taka til opinberra embættismanna. Niðurstaðan var sú, að samþykktin skyldi ekki taka til þessara manna, en jafnframt var tekið fram, að hún skerti í engu réttindi eða stöðu þeirra, sem vinna við stjórn-gæzlu ríkisins.

5. Samband vinnuveitenda og verkamanna (Industrial relations).

Tími vannst ekki til að taka þetta mál fyrir, en ætlunin var að ljúka fyrri um-ræðu um það á þessu þingi. Það var því gerð ályktun þess efnis, að því skyldi frestað til næsta þings.

6. Vinnuákvæði í opinberum samningum.

Fyrir þinginu lágu til fullnaðarafgreiðslu frumvörp að samþykkt og álitserð um vinnuákvæði í opinberum samningum. Bæði þessi frumvörp voru samþykkt í því formi, sem þau lágu fyrir.

Ýmsir stjórnarfulltrúar svo og langflestir atvinnurekendafulltrúanna kusu held-ur að afgreiða málið með álitserð. Sams konar tillaga hafði komið fram á næsta þingi á undan, en verið felld þá, og svo fór einnig nú.

Aðalákvæði samþykktarinnar miða að því að vernda viðurkennd vinnukjör fyrir þeirri hættu, sem stafað getur af því, að verktakar, sem taka að sér verk fyrir hið opinbera, bjóða einatt niður hver fyrir öðrum, og því getur verið hætt á, að þeir leitist við að auka hagnað sinn með því að veita verkamönnum lakari laun eða önnur starfskjör en ella tíðkast.

Ákvæði þessarar samþykktar og álitsgerðar mundu ekki hafa neina raunhæfa þýðingu hér á landi, þar sem engum verktaka, sem tæki að sér verk fyrir hið opinbera, mundi líðast að heita verkafólk það, sem hjá honum ynni við það verk, lakari kjörum en tíðkuðust á sömu slóðum við svipuð störf.

Hér skal ekki farið út í nánari skýringar á þessari samþykkt og álitsgerð, en þær eru prentaðar hér á eftir sem fylgiskjöl.

7. Vernd vinnulauna.

Mál þetta kom nú til lokaafgreiðslu, og afgreiddi þingið það með samþykkt og álitsgerð. Við umræður komu fram margar breytingartillögur við frumvörp þau, sem fyrir lágu, en flestar þeirra voru felldar.

Í samþykktinni felst réttarvernd fyrir vinnulaun. Hún hefst á skilgreiningu á því, hvað telja beri laun, og mælir svo fyrir, að laun, sem greiða ber í peningum, skuli greidd í löglegri mynt. Þegar sérstakar nánar tilteknar ástæður eru fyrir hendi, má greiðsla þó fara fram á annan hátt, sem tiltekinn er í samþykktinni. Einnig er leyft, að launagreiðslur fari að nokkru fram í fríðu. Tekið er sérstaklega fram, að greiðsla með sterkum drykkjum eða eiturfjóm sé algerlega bönnuð.

Ákveðið er, að launin skuli að jafnaði greidd verkamanninum sjálfum, og vinnuveitandinn má ekki skerða rétt hans til að ráða yfir þeim.

Frádráttur á launum er því aðeins leyfður, að hann sé ákveðinn með lögum, heildarsamningum eða gerðardómi. Allar greiðslur verkamanns til vinnuveitanda í því skyni að fá vinnu eða halda henni eru stranglega bannaðar.

Kyrrsetning á launum og framsal þeirra getur aðeins átt sér stað á þann hátt og innan þeirra takmarka, sem ákveðið er með lögum eða reglugerðum. Kröfu um vinnulaun fylgir forgangsréttur við gjaldprotaskipti og önnur búskipti. Greiðsla launa skal fara fram á ákveðnum fresti og einungis á virkum dögum á vinnustaðnum eða í nánd við hann. Að lokum ber að gera verkamanninum kunn þau launakjör, sem hann á að hafa, og um útreikning launanna við hverja úthorgun.

Í álitsgerðinni felast ýmis ákvæði til uppfyllingar og viðbótar ákvæðum samþykktarinnar, og skulu þau ekki rakin hér, en vísað til samþykktarinnar og álitsgerðarinnar, sem prentaðar eru hér með sem fylgiskjöl.

8. Vinnulaun (almenn skýrsla).

Svo mikill tími fór til þess að ræða samþykktir þær og álitsgerðir, sem um er getið í 6. og 7. hér að framan, að nefndinni, sem fjallaði um þessa þrjá dagskrárliði, vannst ekki tími til að ræða almennt um aðrar hliðar launamálanna, eins og þó var ætlunin.

Fyrir lá greinargerð frá Alþjóðavinnuáskrifstofunni um málið, sem hún hafði samið fyrir þingið 1948. Einnig lágu fyrir fjórar tillögur til ályktunar um ýmsar greinar þessa máls.

Eins og fyrr segir gat nefndin ekki rætt þessa greinargerð eða tillögur til neinnar hlítar og varð því að láta sér nægja að gera tillögu til ályktunar, þar sem skrifstofan er beðin að gefa gaum að þeim málum, sem í greinargerðinni og tillögum segir, og óskað er eftir því, að málið verði tekið fyrir á síðari vinnuálagningum.

Þessi tillaga var einróma samþykkt á þingfundinum.

9. Aðstoð við stöðuval.

Þetta mál var til fyrri umræðu á þinginu 1948, og voru þá samþykkt nokkur grundvallaratriði, sem tekin skyldu upp í væntanlegar alþjóðareglur um aðstoð við stöðuval.

Á þessum grundvelli samdi Alþjóðavinnuáskrifstofan tillögur til álitserðar, og var hún send ríkisstjórnunum og einnig Fjárhags- og félagsmálaráði Sameinuðu þjóðanna (UNESCO). Þessari tillögu var svo breytt með tilliti til at-hugasemda, sem bárust skrifstofunni, og lögð þannig fyrir þetta þing. Enda þótt mismunandi skoðanir kæmu fram við umræðurnar um álitserð þessa, aðhylltust menn þó grundvallaratriði þau, sem áður höfðu verið samþykkt.

Álitserðin, sem að lokum var samþykkt einróma, hefst með almennri stefnu-yfirlýsingu. Því er slegið föstu, að starfsemi þessi skuli byggjast á frjálsu vali einstaklingsins. Einnig segir, að aðstoð við stöðuval sé stöðug og áframhaldandi starfsemi, sem fari að sömu grundvallarreglum, á hvaða aldri sem þeir, sem að-stoðarinnar njóta, eru. Aðaltilgangur samþykktarinnar má segja, að sé sá að stuðla að því, að hver einstaklingur fái notið sín sem bezt og unnið að þeim störfum, sem hugur hans og hæfileikar standa til, en þetta ætti að auka starfsgleðina og afköstin. Jafnframt þessu sjónarmiði verður að sjá svo um, að vinnuafl þjóðarinnar nýtist sem bezt.

Við fyrri umræðuna, sem fram fór á þinginu 1948, var greint á milli unglínga og fullorðinna, að því er snerti aðstoð við stöðuval. Þessum greinarmun var sleppt við síðari umræðuna. Þó segir, að enda þótt opinber aðstoð við stöðuval ætti að veitast öllum, sem hennar þarfnast, eftir því sem mögulegt er, þá verði að taka sérstakt tillit til unglínga, þ. á m. skólafólks.

10. Endurskoðun samþykktar frá 1933 um vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka gjald fyrir störf sín.

Samþykkt sú, sem hér er um að ræða (samþ. nr. 34), mælir fyrir um útrýmingu vinnumiðlunarskrifstofa, sem taka gjald fyrir störf sín og reknar eru í ágóðaskyni, svo og um eftirlit með öðrum, sem ekki eru reknar í ágóðaskyni. Það hefur komið í ljós, að mörg ríki hafa átt erfitt með að fullgilda samþykkt þessa, einkum vegna bannsins við að miðla útflendingum vinnu og hinna ófrávikjanlegu fyrir-mæla um að útrýma umræddum skrifstofum innan ákveðins tíma. Við endur-skoðun samþykktarinnar 1947 og 1948 varð það ljóst, að nauðsyn bar til þess að taka hana til ýtarlegra umræðna, þar sem fulltrúar vinnuveitenda og margir full-trúar ríkisstjórna voru andvígir því að leggja niður skrifstofur þessar, en kusu heldur, að þær yrðu settar undir eftirlit. Á hinn bóginn voru verkamannafulltrú-arnir og nokkur hluti ríkisstjórnafulltrúanna því fylgjandi að viðhalda grund-vallarreglunni í samþykktinni frá 1933.

Með hliðsjón af þessum skoðanamun lagði skrifstofan fyrir þingið tillögu til samþykktar, þar sem leitast var við að samræma þessi tvö andstæðu sjónarmið. Samkvæmt þessari tillögu skyldi ríkjunum gefinn kostur á að velja á milli tveggja kosta, ef þau vildu fullgilda samþykktina.

Annar kosturinn var sá að viðurkenna II. kafla samþykktarinnar, sem inni-heldur ákvæði um að útrýma smátt og smátt vinnumiðlunarskrifstofum, sem reknar eru í ágóðaskyni, og hafa eftirlit með öðrum vinnumiðlunarskrifstofum, sem taka gjald fyrir störf sín. Hinn kosturinn er að viðurkenna III. kafla, en þar er kveðið á um eftirlit með öllum vinnumiðlunarskrifstofum, sem taka gjald fyrir störf sín, hvort sem þær eru reknar í ágóðaskyni eða ekki. Ríki, sem í fyrstu sam-þykkir III. kaflann, getur síðar tilkynnt, að það samþykki II. kaflann, og hættir þá III. kaflinn um leið að gilda fyrir það ríki.

Tillögur skrifstofunnar voru samþykktar svo að segja óbreyttar.

Það kom fram við umræðuna á þinginu, að fjölda ríkja mundi ekki verða kleift á næstunni að fullgilda samþykktina frá 1933, en aftur á móti gætu mörg hinna sömu ríkja samþykkt ákvæði III. kafla hinnar nýju samþykktar. Með þessu er farið inn á algerlega nýja braut, og sætti það allmikilli gagnrýni. Ýmis rök voru færð á móti þessari nýju samþykkt, en það, sem réð úrslitum um afgreiðslu hennar, var það, að með þessum breytingum mundi samþykktin ná til fleiri ríkja og það

mundi happadrygra fyrir framgang þessa máls í heild heldur en að gera samþykkt, sem einungis fá ríki sæju sér fært að fullgilda.

11. *Út- og innflutningur fólks í atvinnuleit.*

Á alþjóðavinnumálaþinginu 1939 var gerð samþykkt og álitagerð um málefni út- og innflytjenda í atvinnuleit. Samþykkt þessi hefur aldrei gengið í gildi, þar sem ekkert ríki hefur fullgilt hana.

Sérstök fastanefnd hjá Alþjóðavinnumálaskrifstofunni, sem fjallar um þessi mál, hafði gert drög að nýrri samþykkt um þetta efni. Þingnefndinni, sem málinu var vísað til, barst einnig uppkast að samþykkt um málið frá ríkisstjórnarfulltrúum Bandaríkjanna, og var það lagt til grundvallar umræðum nefndarinnar. Þetta uppkast miðaði að því að samræma tvö sjónarmið, sem komið höfðu fram í fastanefndinni. En það var að öðru leytinu, að samþykktin ætti að fela í sér ákveðin almenn sjónarmið, sem fjöldi ríkja gæti aðhyllt, og á hinn bóginn, að samþykktin ætti að greina nákvæmar reglur um meðferð út- og innflytjenda. Fyrri hluti samþykktarinnar, sem gengið var frá á þinginu, er almennar meginreglur, en á eftir honum koma þrjú viðaukar, sem hægt er að fullgilda hvern fyrir sig. Við umræðurnar, sem fulltrúi Alþjóðafloftamannastofnunarinnar tók þátt í, var því slegið föstu, að þess væri ekki óskað, að samþykktin tæki til annarra en þeirra, sem flyttust á milli landa í atvinnuleit.

Efni þessarar samþykktar skal ekki rakið hér, en hún fjallar um réttarvernd fólks, sem flytur á milli landa í atvinnuleit, og um fyrirgreiðslu því til handa.

Um þetta mál var einnig samþykkt álitagerð til uppfyllingar ákvæðum samþykktarinnar og viðaukum við hana, og tillögur um, hvernig ýmsum framkvæmdum á þessu sviði skuli hagað. Samþykktin og álitagerðn eru prentuð hér með sem fylgiskjöl.

12. *Endurskoðun samþykktar frá 1946 varðandi sjómenn.*

Það kom fljótt í ljós eftir að 28. vinnumálaþingið (siglingamálaráðstefnan) var haldið í Seattle 1946, að miklir örðugleikar voru á því að fá þeim 9 samþykktum, sem þar voru gerðar, framfylgt. Allt frá þessum tíma hefur það því verið til athugunar, hvað hægt væri að gera til þess að bæta úr þessu ástandi. Að undirlagi sjómannasamtaka var mál þetta rætt á fundi í Oslo í nóvember 1947. Fund þennan sátu fulltrúar útgerðarmanna og sjómanna frá fjórum Norðurlandanna. Einnig var mál þetta tekið fyrir á 14. fundi Siglingamálanefndarinnar í Genf í desember sama ár. Á þessum síðarnefnda fundi var samþykkt að beina þeim tilmælum til stjórnar Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar, að hún krefði ríkisstjórnir aðildarríkjanna um skýrslur um það, hvað þær hefðu gert til þess að koma Seattle-samþykktunum í framkvæmd.

Stjórnin fór að þessum tilmælum, og gögn þau, sem bárust um afstöðu hinna einstöku aðildarríkja, voru lögð fyrir sérstaka nefnd í lok nóvember 1948. Í nefnd þessari áttu sæti föstu meðlimirnir í Siglingamálanefndinni auk fulltrúa frá 18 þeirra 27 ríkja, sem áttu fulltrúa á Seattle-þinginu.

Nefndin athugaði allar Seattlesamþykktirnar og varð ásátt um tillögur til breytinga á nokkrum ákvæðum samþykktanna nr. 75 (vistarverur skipverja) og 76 (um laun, vinnutíma og mannafla).

Að því er snerti samþykktirnar nr. 70 (félagslegt öryggi sjómanna) og nr. 72 (launað orlof fyrir farmenn) gerði nefndin engar breytingartillögur, en lagði til, að haldið væri opinni leið til að breyta nánar tilteknum atriðum í þessum samþykktum. Enn fremur beindi nefndin þeim eindregnu tilmælum til stjórnarinnar, að endanleg endurskoðun á samþykktunum færi fram á næsta þingi, sem var Genfarþingið 1949.

Stjórnin fór að þessum tilmælum nefndarinnar og gerði nauðsynlegar breytingar á dagskránni til þess að koma þessu máli þar að.

Sérstök nefnd fjallaði um þetta mál á þinginu, og átti Jón S. Ólafsson sæti í henni fyrir Íslands hönd.

Með tilliti til þess, hve ýtarlegar umræður um þetta mál höfðu farið fram í undirbúningsnefndinni, taldi þingnefndin ekki ástæðu til að hafa almennar umræður um það, en hóf þegar umræður um þær breytingartillögur, sem Alþjóðavinnuáskrifstofan hafði gengið frá. Hér skal gerð stuttlega grein fyrir afgreiðslu breytingartillagnanna að því er snertir hverja samþykkt fyrir sig.

a. Samþykkt nr. 70 (félagslegt öryggi sjómanna).

Fyrir lá tillaga um breytingu á 2. málsg. 3. greinar varðandi útreikning á styrk til slasaðra eða sjúkra sjómanna, sem skildir eru eftir erlendis. Verkamannafulltrúarnir mæltu eindregið gegn þessari tillögu, og var hún felld með litlum meiri hluta, þar sem fjöldi ríkisstjórnafulltrúa, þ. á m. Norðurlandfulltrúarnir, sátu hjá við atkvæðigreiddsluna. Ekki höfðu komið fram aðrar breytingartillögur við þessa samþykkt, svo að samþykktin heldur gildi sínu óbreytt.

b. Samþykkt nr. 72 (orlof með launum fyrir farmenn).

Fyrir lágu breytingartillögur við 1. málsg. 3. greinar og 2. málsg. 5. greinar. Fyrri tillagan var þess efnis, að ákveða skyldi, að hið 12 mánaða samfellda starf, sem er almenn forsenda fyrir orlofi, skuli unnið hjá sama útgerðarfyrirtækinu. Frá verkamannafulltrúunum komu fram raddir um það, að ástæðulaust væri að breyta samþykktinni, þar sem athugasemdir við hana hefðu aðeins borizt frá mjög fáum ríkjum. Ríkisstjórnafulltrúar Norðurlandanna tjáðu sig ekki geta fylgt breytingartillögunni, þar sem hún væri spor aftur á bak með tilliti til þeirra ákvæða, sem um langt skeið hefðu gilt um orlof á Norðurlöndum. Breytingartillaga þessi var felld með 30 atkvæðum gegn 23. Tíu ríkisstjórnafulltrúar greiddu atkvæði á móti tillögunni, þ. á m. fulltrúar Norðurlandanna.

Síðari breytingartillagan var þess efnis að fella niður það ákvæði samþykktarinnar, að laun þau, sem farmanni eru greidd í orlofi, skuli fela í sér hæfilega fæðispeninga. Hollenzku og bandarísku ríkisstjórnafulltrúarnir mæltu með tillögu þessari, en verkamannafulltrúarnir og nokkrir ríkisstjórnafulltrúar, þ. á m. Norðurlandafulltrúarnir, töldu sig ekki geta fylgt henni. Tillagan var síðan felld með jöfnum atkvæðum (26:26), fjórir sátu hjá. Þar sem málinu var nú þannig komið, báru verkamannafulltrúarnir fram nýja breytingartillögu til málamiðlunar. Samkvæmt þessari nýju tillögu, sem var samþykkt eftir nokkrar umræður, „mega“ laun þau, sem greidd eru í orlofi, fela í sér greiðslu fæðispeninga. Við lokaatkvæðagreiðslu samþykktarinnar greiddu 85 atkvæði með henni, en 20 á móti. Ríkisstjórnafulltrúarnir og verkamannafulltrúarnir frá Norðurlöndum sátu hjá við atkvæðagreiðsluna.

c. Samþykkt nr. 75 (vistarverur skipverja).

Tillögur lágu fyrir um þrjár meiri háttar breytingar á samþykkt þessari og þrjár minni háttar. Sú fyrsta af hinum fyrr nefndu miðar að því, að tekið sé tillit til þeirrar staðreyndar, að byggðar kunna að verða og byggðar hafa verið þær gerðir skipa, sem hafa til uppjafnaðar eins góðar eða betri vistarverur en ákveðið er í samþykktinni, en fullnægja þó ekki öllum ákvæðum hennar. Þingið var þeirrar skoðunar, að ekki væri æskilegt að hefsta framfarir í skipasmíðum með óþarflega óþjálum samþykktarákvæðum. Texta samþykktarinnar var því breytt á þann veg, að heimilt sé að veita undanþágu frá ákvæðum samþykktarinnar, enda hafi þær undanþágur, sem gerðar eru, í för með sér það miklar hagsbætur á öðrum sviðum samþykktarinnar, að kjörin í heild séu ekki lakari en ef samþykktinni hefði verið beitt að fullu. Áður en slík undanþága er veitt skulu stjórnvöld þau, sem þetta heyrir undir, ráðfæra sig við stéttarsamtök farmanna og útgerðarmanna. Tilkynna

skal Alþjóðavinnumálaskrifstofunni allar veittar undanþágur, en hún tilkynnir þær aðildarríkjum stofnunarinnar.

Í Seattle-samþykktinni hafði verið tekið tillit til þeirrar staðreyndar, að á ýmsum stórum farþegaskipum, sem hafa sérlega fjölmennt þjónustulið, væri hægt að sjá því fyrir betri aðbúnaði með því að leyfa, að allt að 10 manns úr þessu starfsliði svæfi í hverjum svefnal. Síðar hefur verið á það bent, að á örfáum skipum ætti hið sama við um undirmenn í öðrum starfsdeildum. Þingið samþykkti því nú að láta þessa heimild, sem áður tók aðeins til þjónustuliðs, einnig ná til annarra undirmanna.

Þriðja meginbreytingin á þessari samþykkt snerti það ákvæði hennar, að skip, sem byggt er í landi, sem ekki hefur fullgilt samþykktina, en er síðar skrásett í landi, sem það hefur gert, skuli tekið sem nýtt skip. Því var haldið fram, að þetta ákvæði væri andstætt raunverulegum tilgangi Seattle-samþykktarinnar, og því var samþykkt að breyta samþykktinni á þann veg, að þegar svo stendur á sem sagt var, skuli líta á skipið sem áður byggt.

Hinar tvær minni háttar breytingar, sem samþykktar voru, fjölluðu um loft-ræstingu á skipum í hitabeltinu og fyrirkomulag rekkna.

d. Samþykkt nr. 76 (vinnulaun, vinnutími og mannaflí á skipum).

Tvær breytingar voru gerðar á samþykkt þessari. Sú fyrri snerti það ákvæði samþykktarinnar, sem leggur bann við stöðugri yfirvinnu. Allmargar ríkisstjórnir höfðu bent á það, að í sumum skipum, sem nú væru við lýði, væri algerlega ómögulegt að koma við aðbúnaði fyrir það marga skipsmenn, að nægja mundi til þess að uppfylla ákvæði samþykktarinnar um vinnutíma. Af þessu leiddi, að venjulega yrði að vinna talsverða yfirvinnu. Þingið féllst á þessi rök og breytti ákvæði þessu á þann veg að kveðið skuli svo á, að forðast skuli að láta vinna stöðuga yfirvinnu, þegar mögulegt er að komast hjá því. Síðari breytingin snerti hið venjubundna ákvæði, sem er þess efnis, að ríki, sem fullgildir samþykktina, geti aðeins sagt henni upp að liðnum 10 árum. Athygli var vakin á því, að þessi samþykkt væri sú eina af samþykktum Vinnumálabingsins, sem ákvæði fjárhæð vinnulauna, svo og að hún væri ein af þeim fáu samþykktum, sem hægt væri að fullgilda á grundvelli heildarsamninga. Þannig var litið á, að líkur væru til þess, að margar ríkisstjórnir kynnu að hika við að binda sig í 10 ár við þessi ákvæði vegna óstöðugleika í gjaldcyri ýmissa landa og óvissunnar um þróun efnahagsmálanna á næstu árum. Þingið samþykkti því að færa tímabil þetta niður í 5 ár.

Vegna þeirra breytinga, sem hér að framan getur, gerði þingið þrjár samþykktir, sem koma í stað samsvarandi samþykktu frá Seattle-þinginu.

11. Tæknileg aðstoð við þróun efnahags- og félagsmála.

Að lokum skal hér lauslega getið eins máls, sem ekki var á dagskrá þingsins, en það var um þátt Alþjóðavinnumálastofnunarinnar í áætlun Sameinuðu þjóðanna um aðstoð til ríkja, sem eru styttra á veg komin í þróun efnahags- og félagsmála. Aðstoð þessi er fólgin í því, að ríki þessi njóta leiðbeininga og aðstoðar hinna færustu sérfræðinga, sem völ er á, á hinum ýmsu sviðum.

Þessi áætlun Sameinuðu þjóðanna á rætur sínar að rekja til yfirlýsingar Trumans Bandaríkjaforseta 1948, en hugmyndin var síðan tekin upp hjá S. Þ.

Samkvæmt ályktun Fjárhags- og félagsmálaráðsins 4. marz 1949 voru allar sérstofnanir Sameinuðu þjóðanna, þ. á m. Alþjóðavinnumálastofnunin, spurðar að því, hvern skerf þær gætu lagt fram á þessu sviði.

Á þinginu var sett sérstök nefnd til þess að undirbúa þetta mál. Í nefndinni ríkti alger einhugur um það, að Alþjóðavinnumálastofnunin ætti miklu hlutverki að gegna í sambandi við þessa áætlun, bæði vegna þess, að þessi aðstoð miðaði að

aukinni framleiðslu í þessum löndum, en það væri nátengt verkamálunum og félagslegu öryggi, og einnig vegna þess, að stofnunin hefur vegna hinnar sérstöku uppbyggingar sinnar betri aðstöðu en nokkur önnur stofun, þegar um að er ræða nýtingu framleiðslugetunnar.

Þess má geta hér, að Alþjóðavinnumálastofnunin hefur um langt skeið tíðkað að senda sérfræðinga sína til að leiðbeina og aðstoða ríkisstjórnir í vanþróuðum ríkjum á sviði efnahags- og félagsmála.

Ályktun sú, sem gerð var um þetta mál svo að segja einróma, var þess efnis, að stjórninni var gefin heimild til þess að gera nauðsynlegar bráðabirgðaráðstafanir til þátttöku í áætluninni.

Fylgiskjöl.

Samþykkt nr. 91 um orlof með launum fyrir farmenn (endurskoðuð 1949).

Allsherjarþing Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, saman komið til 32. þingsetu sinnar í Genf 8. júní 1949 eftir kvaðningu stjórnarnefndar Alþjóðavinnumálastofunnar, hefur samþykkt ákveðnar tillögur varðandi endurskoðun að nokkru á samþykktinni frá 1946 um orlof með launum fyrir farmenn, sem gerð var á 28. þingi þess, en þetta mál er nú undir 12. dagskrárlið þingsins, og þar sem það álitur, að tillögur þessar beri að gera í forni alþjóðasamþykktar, gerir það í dag, 18. júní 1949, svo hljóðandi samþykkt, sem nefna ber Samþykkt frá 1949 um orlof með launum fyrir farmenn (endurskoðuð).¹⁾

1. gr.

1. Samþykkt þessi tekur til allra vélknúinna hafskipa, sem stunda flutninga á mönnum eða munum í atvinnuskyni og skráð eru innan landsvæðis, sem samþykkt þessi tekur til, hvort sem þau eru í eigu hins opinbera eða einstaklinga.
2. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal ákveðið, hvenær skip skuli talin hafskip.
3. Samþykkt þessi tekur ekki til:
  - a. tréskipa af frumstæðri gerð, svo sem „dhow“ og „junk“;
  - b. skipa, sem stunda fiskeiðar eða störf nátengd þeim, selveiðar eða hliðstæða atvinnu;
  - c. skipa, sem notuð eru í árósum.
4. Með lögum eða reglugerðum hvers lands eða heildarsamningum má undanskilja skip, sem eru innan við 200 brúttó rúmlestir, ákvæðum þessarar samþykktar.

2. gr.

1. Samþykkt þessi tekur til allra þeirra, sem ráðnir eru til hvers konar starfa á skipi, nema:
  - a. leiðsögumanna, sem ekki tilheyra skipshöfninni;
  - b. lækna, sem ekki tilheyra skipshöfninni;
  - c. hjúkrunarliðs og annars starfsfólks, sem einungis stundar hjúkrun og önnur störf til aðhlyningar sjúkum, en tilheyrir ekki skipshöfninni;
  - d. fólks, sem vinnur eingöngu fyrir eigin reikning eða fær í laun aðeins hluta af ágóða eða tekjum;
  - e. fólks, sem ekki fær nein laun fyrir störf sín eða einungis málamyndalaun;
  - f. fólks, sem ráðið er á skip af öðrum vinnuveitanda en útgerðarmanni, að undanteknum loftskreytamönnum eða starfsmönnum loftskreytafélaga;

---

1) Samsvarandi formálgreinum í samþykktunum hér á eftir er sleppt svo og niðurlagsorðum þeirra.

- g. hafnarverkamanna, sem ferðast á milli hafna, en tilheyra ekki skipshöfninni;
  - h. fólks, sem ráðið er á hvalveiðaskip, fljótandi verksmiðjur, eða á annan hátt við hvalveiðar eða hliðstæð störf við skilyrði, sem ákveðin séu í sérstökum heildarsamningum um hvalveiðar eða hliðstæðum samningum um launakjör, vinnutíma og önnur vinnuskilyrði, sem sjómannasamtök hafa gert;
  - i. fólks, sem ráðið er til vinnu í höfn, en er yfirleitt ekki ráðið til starfa á sjó.
2. Hlutaðeigandi stjórnarvald getur, að höfðu samráði við hlutaðeigandi samtök útgerðarmanna og farmanna, undanskilið skipstjóra, fyrstu stýrimenn og fyrstu vélstjóra ákvæðum þessarar samþykktar, enda njóti þeir samkvæmt lögum eða reglugerðum hvers lands eða heildarsamningum eigi lakari kjara en þessi samþykkt krefur, að því er snertir árlegt orlof.

3. gr.

1. Hverjum þeim, sem samþykkt þessi tekur til, ber að loknu tólf mánaða samfelldu starfi árlegt orlof með launum, er eigi sé skemmra en:
  - a. átján dagar virkir fyrir hvert starfsár að því er snertir skipstjóra, aðra yfirmenn og loftskeytamenn;
  - b. tólf dagar virkir fyrir hvert starfsár að því er snertir aðra skipverja.
2. Maður, sem unnið hefur a. m. k. sex mánuði samfleytt, skal, er hann lætur af því starfi, eiga rétt á orlofi, er nemi einum og hálfum virkum degi fyrir hvern heilan starfsmánuð, sé um skipstjóra, aðra yfirmenn eða loftskeytamenn að ræða, en einum virkum degi, sé um aðra skipverja að ræða.
3. Maður, sem vikið er úr starfi án saka áður en hann hefur unnið samfleytt í sex mánuði, skal, er hann lætur af því starfi, eiga rétt á orlofi, er nemi einum og hálfum degi fyrir hvern heilan starfsmánuð, sé um skipstjóra, aðra yfirmenn eða loftskeytamenn að ræða, en einum virkum degi, sé um aðra skipverja að ræða.
4. Við útreikning á því, hvenær réttur til orlofs hefst, skal:
  - a. telja störf utan samningsbundins vinnutíma með samfelldum starfstíma;
  - b. ekki telja, að stutt hlé á starfi komi í veg fyrir, að starfstíminn fyrir og eftir það hlé teljist samfelldur, enda stafi það ekki af breytni eða yfirsjón starfsmannsins og fari ekki fram úr sex vikum á hverjum tólf mánuðum;
  - c. ekki telja, að samfelldur starfstími hafi slitnað, þó að breyting verði á framkvæmdastjórn eða eignarrétti að skipi því eða skipum, sem viðkomandi maður hefur unnið á.
5. Með launuðu orlofi skal ekki telja:
  - a. almenna og hefðbundna frídaga;
  - b. starfshlé vegna veikinda og slysa.
6. Í lögum eða reglugerðum hvers lands eða heildarsamningum má kveða á um skiptingu árlegs orlofs samkvæmt samþykkt þessari í hluta, svo og að leggja megi orlof frá einu ári við næsta árs orlof.
7. Í lögum eða reglugerðum hvers lands eða heildarsamningum má kveða svo á, að þegar alveg sérstaklega stendur á og starfsemin krefur, megi láta peningagreiðslu koma í stað árlegs orlofs samkvæmt samþykkt þessari, enda má hún ekki vera lægri en greiðsla sú, sem kveðið er á um í 5. gr.

4. gr.

1. Þegar að því kemur að veita árlegt orlof, skal það veitt eftir samkomulagi eins fljótt og þarfir starfseminnar leyfa.
2. Engan má krefja án samþykkis hans til að taka árlegt orlof, sem honum ber, í höfn utan þess lands, þar sem hann var ráðinn á skip, eða heimalands hans. Að fullnægðu þessu skilyrði skal orlofið veitt í höfn, sem samþykkt er með lögum eða reglugerðum hvers lands eða heildarsamningum.

5. gr.

1. Allir þeir, sem orlof taka samkvæmt 3. gr. þessarar samþykktar, skulu fá venjuleg laun sín allan orlofstímann.
2. Venjuleg laun, sem greiða ber samkvæmt fyrri málsgrein, skulu reiknuð á þann hátt, sem ákveðinn sé með lögum eða reglugerðum hvers lands eða heildarsamningum, og mega þau fela í sér hæfilega fæðispeninga.

6. gr.

Að undanskilinni heimildinni í 7. málslíð 3. greinar skulu allir samningar um afsal réttarins til árlegs orlofs með launum eða niðurfellingu orlofs vera ógildir.

7. gr.

Maður, sem fer eða er vikið úr þjónustu vinnuveitanda síns áður en hann hefur tekið orlof það, sem honum ber, skal fá greiðslu þá, sem ákveðin er í 5. gr., fyrir hvern oflofsdag, sem honum ber samkvæmt samþykkt þessari.

8. gr.

Hvert það aðildarríki, sem fullgildir samþykkt þessa, skal tryggja raunhæfa beitingu ákvæða hennar.

9. gr.

Ekkert í samþykkt þessari skal hafa áhrif á nokkur lög, úrskurði, venjur eða samninga milli útgerðarmanna og farmanna, sem tryggja betri kjör en ákveðin eru í samþykkt þessari.

10. gr.

1. Samþykkt þessari má veita gildi: a) með lögum eða reglugerðum, b) með heildarsamningum útgerðarmanna og farmanna, eða c) sameiginlega með lögum eða reglugerðum og heildarsamningum útgerðarmanna og farmanna. Ákvæði samþykktar þessarar skulu látin taka til allra skipa skrásettra innan aðildarríkis, sem hefur fullgilt hana, og allra þeirra, sem ráðnir eru á slík skip, enda sé ekki öðruvísi kveðið á í henni sjálfri.
2. Þegar einhverjum ákvæðum samþykktar þessarar hefur verið veitt gildi með heildarsamningi samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar, skal því aðildarríki, þar sem samningurinn gildir, ekki skylt að gera neinar ráðstafanir í samræmi við 8. gr. þessarar samþykktar, hvað sem ákvæðum hennar líður, að því er tekur til þeirra ákvæða samþykktarinnar, sem hafa verið tekin upp í heildarsamninga.
3. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skal gefa forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar upplýsingar um ráðstafanir þær, sem gerðar eru til að framfylgja henni, þar á meðal upplýsingar um alla heildarsamninga, þar sem einhver ákvæði hennar eru tekin upp og eru í gildi, þegar aðildarríkið fullgildir samþykktina.
4. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir samþykkt þessa, undirgengst að senda þrískipta sendinefnd til þátttöku í störfum hveirrar þeirrar nefndar, sem sett kann að verða á stofn til þess að rannsaka þær ráðstafanir, sem gerðar eru til þess að framfylgja þessari samþykkt, og skipuð er fulltrúum ríkisstjórna og félaga útgerðarmanna og farmanna, svo og ráðgefandi fulltrúum frá siglingamálanefnd Alþjóðavinnuáskrifstofunnar.
5. Forstjórinn leggur fyrir unnrædda nefnd yfirlit yfir upplýsingar þær, sem honum berast samkvæmt 3. málsgrein hér að framan.
6. Nefndin skal athuga, hvort heildarsamningar þeir, sem henni eru tilkynntir, veiti ákvæðum samþykktar þessarar fyllilega gildi. Sérhvert aðildarríki, sem

fullgildir samþykktina, skuldbindur sig til að taka til athugunar hverjar þær athugasemdir og tillögur, sem nefndin kann að gera varðandi framkvæmd samþykktarinnar. Enn fremur skuldbindur það sig til að kynna samtökum verkamanna og vinnuveitenda, sem hlut eiga að einhverjum þeim heildarsamningum, sem um getur í 1. málsgrein, allar athugasemdir og tillögur fyrrgreindrar nefndar um, að hve miklu leyti slíkir samningar gefa ákvæðum samþykktarinnar gildi.

11. gr.

Að því er snertir 17. gr. í samþykkt frá 1936 um orlof með launum fyrir sjómenn, skal þessi samþykkt skoðuð sem endurskoðun á þeirri samþykkt.

12. gr.

Formlegar fullgildingar á þessari samþykkt skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar til skrásetningar.

13. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem látið hafa forstjóra skrá fullgildingar sínar.
2. Hún gengur í gildi sex mánuðum eftir að fullgildingar níu eftirtalinna ríkja hafa verið skrásettar: Argentína, Ástralía, Bandaríki Ameríku, Belgía, Brazílía, Chile, Danmörk, Finnland, Frakkland, Grikkland, Holland, Indland, Írland, Ítalía, Júgóslavía, Kanada, Kína, Noregur, Pólland, Portúgal, Sameinað konungsríki Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, Svíþjóð og Tyrkland. Að minnsta kosti fimm þessara níu ríkja skulu hvert um sig hafa skipastól, sem sé a. m. k. ein milljón rúmlestir brúttó. Þetta ákvæði er sett hér til þess að auðvelda og flýta fyrir fullgildingu aðildarríkjanna á samþykktinni.
3. Eftir það gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir hvert aðildarríki, sex mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

14. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, má segja henni upp að 10 árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en einu ári eftir skrásetningu hennar.
2. Hver sá meðlimur, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan þess árs, er kemur næst á eftir þeim 10 ára fresti, sem um getur í fyrri málsgrein, réttindi þau til uppsagnar, sem ráð er fyrir gert í þessari grein, skal bundinn af henni í önnur 10 ár, en má að þeim loknum segja henni upp, og síðan að hverju 10 ára tímabili liðnu, svo sem gert er ráð fyrir í þessari grein.

15. gr.

1. Forstjóri Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum meðlimum Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar skrásetningu allra fullgildinga, yfirlýsinga og uppsagna, sem meðlimir stofnunarinnar hafa sent honum.
2. Þegar forstjóri tilkynnir meðlimum stofnunarinnar skrásetningu síðustu fullgildingarinnar, sem þarf til þess að samþykktin öðlist gildi, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

16. gr.

Forstjóri Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna, til skrásetningar samkvæmt 102. gr. stofnskrár Sameinuðu þjóð-

anna, allar upplýsingar um fullgildingar, yfirlýsingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði næstu greina hér á undan.

17. gr.

Í lok hvers 10 ára tímabils frá gildistöku samþykktar þessarar skal stjórnarnefnd Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd samþykktarinnar, og skal hún jafnframt athuga það, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins tillögur um endurskoðun hennar allrar eða hluta hennar.

18. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt um breytingar á samþykkt þessari allri eða hluta hennar, skal:
  - a. fullgilding meðlims á hinni nýju, endurskoðuðu samþykkt ipso jure skoðast sem tafarlaus uppsögn á þessari samþykkt, hvað sem ákvæðum 14. greinar hér að framan líður, frá þeim tíma er hin nýja, endurskoðaða samþykkt hefur öðlzt gildi;
  - b. meðlimum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, frá því er hin nýja, endurskoðaða samþykkt öðlzt gildi; enda sé ekki öðruvísi ákveðið í hinni nýju samþykkt.
2. Samþykkt þessi skal, hvað sem öðru líður, vera í gildi, eins og hún er nú að formi til og efni, hvað snertir þá meðlimi, sem hafa gullgilt hana, en ekki hina endurskoðuðu útgáfu hennar.

19. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar skulu jafngildir.

Þetta er staðfestur texti samþykktar þeirrar, sem löglega var gerð á 32. þingi Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem haldið var í Genf og slitið 2. dag júlímánaðar 1949.

Þessu til staðfestu höfum vér undirritað hann í dag, átjándan dag ágústmánaðar 1949.

Forseti þingsins

Guildhaume Myrddin-Evans.

Forstjóri Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar

David A. Morse.

II. Samþykkt nr. 92 um vistarverur skipverja um borð í skipum (endurskoðuð 1949).

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi tekur til allra vélknúinna hafskipa, sem annast flutninga á farni eða farþegum í atvinnuskyni og skráð eru í löndum, þar sem þessi samþykkt gildir, hvort sem þau eru í eigu hins opinbera eða einstaklinga.
2. Með lögum eða reglugerðum hvers lands skal ákveða, hvenær skip skuli teljast hafskip í merkingu þessarar samþykktar.
3. Samþykkt þessi tekur ekki til:
  - a. skipa undir 500 lestum;
  - b. skipa, sem aðallega eru seglknúin, en hafa hjálparvélar;

- c. skipa, sem stunda fiskveiðar, hvalveiðar eða aðra hliðstæða atvinnu;
  - d. dráttarbáta.
4. Þó skal samþykktin, þegar sanngjarnt og fært þykir, gilda um:
    - a. skip, sem eru 200—500 lestir;
    - b. vistarverur manna, sem gegna venjulegum sjómennskustörfum á skipum, er stunda hvalveiðar eða hliðstæða atvinnu
  5. Einnig má þó vikja frá ákvæðum III. kafla þessarar samþykktar, að því er snertir hvaða skip sem er, hafi hlutaðeigandi stjórnvald, að loknum viðræðum við félög útgerðarmanna og/eða útgerðarmenn, svo og viðurkennd stéttarfélög sjómanna, fullvissað sig um, að þau frávik, sem gera á, hafi í för með sér samsvarendi hagsbætur, þannig að kjörin í heild verði ekki óhagstæðari heldur en þau væru, ef ákvæðum samþykktarinnar væri beitt að fullu. Hlutaðeigandi aðildarríki skal gefa forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar upplýsingar um öll slík frávik, en hann kemur þeim til vitundar aðildarríkja Alþjóðavinnuáskrifstofunnarinnar.

2. gr.

Í samþykkt þessari merkir:

- a. „skip“ = skip, sem samþykktin tekur til;
- b. „lestir“ = brúttó rúmlestir (gross register tons);
- c. „farþegaskip“ = skip, sem hafa annaðhvort (I.) gilt öryggisskírteini, útgefið í samræmi við gildandi ákvæði Alþjóðasamþykktar um lífsöryggi á sjó, eða (II.) farþegaskipsskírteini;
- d. „yfirmaður“ = hvern þann mann, annan en skipstjóra, sem telst yfirmaður samkvæmt landslögum eða reglugerðum, eða samkvæmt heildarsamningum eða venju, séu slík lög eða reglugerðir ekki fyrir hendi;
- e. „undirmaður“ = skipverja, sem ekki er yfirmaður;
- f. „bátsmaður“ = undirmann, sem hefur eftirlits- eða sérstök ábyrgðarstörf með höndum og telst bátsmaður samkvæmt landslögum eða reglugerðum, eða samkvæmt heildarsamningum eða venju, séu slík lög eða reglugerðir ekki fyrir hendi;
- g. „vistarverur skipverja“ = það svefnrými, matrými, hreinlætisrými og seturými, sem ætlað er skipshöfninni til afnota;
- h. „fyrir mælt“ = fyrirmælt í landslögum eða reglugerðum eða af hlutaðeigandi stjórnvaldi;
- i. „viðurkennt“ = viðurkennt af hlutaðeigandi stjórnvaldi;
- j. „endurskráð“ = skráð að nýju, þegar saman fara skipti á skráningarlandi og eigendaskipti.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem bundið er af samþykkt þessari, skuldbindur sig til þess að hafa í gildi lög eða reglugerðir, sem tryggi framkvæmd ákvæða II., III. og IV. kafla þessarar samþykktar.
2. Lögin eða reglugerðirnar skulu:
  - a. skylda hlutaðeigandi stjórnvald til að kynna ákvæði þeirra öllum hlutaðeigendum;
  - b. greina þá aðila, sem ábyrgð bera á framkvæmd þeirra;
  - c. ákveða hæfileg viðurlög við brotum á þeim;
  - d. kveða á um eftirlitskerfi, sem tryggi nægilega raunhæfa framkvæmd þeirra;
  - e. skylda hlutaðeigandi stjórnvald til að hafa samráð við samtök útgerðarmanna og/eða útgerðarmenn og viðurkennd stéttarfélög sjómanna um samningu reglugerða, svo og að hafa eins nána samvinnu og hægt er við þessa aðila um framkvæmd þeirra.

II. KAFLI

Uppdrættir og eftirlit með vistarverum skipverja.

4. gr.

1. Áður en smíði skips er hafin, skal leggja fyrir hlutaðeigandi stjórnvald til samþykktar uppdrátt af skipinu, er sýni með tilteknum mælikvarða staðsetningu og fyrirkomulag vistarvera skipshafnar.
2. Áður en hafin er smíði vistarvera skipshafnar, og áður en breytt er vistarverum í eldra skipi eða þær endurbyggðar, skal leggja fyrir hlutaðeigandi stjórnvald til samþykktar nákvæmar teikningar af vistarverunum og upplýsingar um þær. Skulu teikningar þessar sýna í tilteknum mælikvarða og í tilskildum atriðum staðsetningu hvers rýmis, fyrirkomulag húsgagna og innréttinga, fyrirkomulag loftræstingar, lýsingar og hitunar svo og hreinlætistækja. Þó má, ef sérstaklega stendur á eða bráðabirgðabreytingar eða endurbyggingar eru framkvæmdar utan skráningarlands skips, telja nægilegt til uppfyllingar þessu ákvæði, að teikningarnar séu síðan lagðar fyrir hlutaðeigandi stjórnvald til samþykktar.

5. gr.

Hlutaðeigandi stjórnvald skal jafnan skoða skip og fullvissa sig um, að vistarverurnar fullnægi ákvæðum laga og reglugerða:

- a. þegar það er skráð eða endurskráð;
- b. þegar vistarverum skipverja hefur verið breytt verulega eða þær endurbyggðar; eða
- c. þegar viðurkennt stéttarfélag sjómanna, sem allir eða nokkrir af skipshöfn eru meðlimir í, eða tiltekinn fjöldi eða hluti skipverja hefur kvartað við hlutaðeigandi stjórnvald yfir því, að vistarverur skipshafnarinnar séu ekki í samræmi við ákvæði samþykktar þessarar. Slíkar kvartanir skulu bornar fram í tilteknu formi og það tímanlega, að skipið tefjist ekki af þeim sökum.

III. KAFLI

Kröfur til vistarvera skipverja.

6. gr.

1. Staðsetningu vistarvera, aðgangi að þeim, byggingarlagi þeirra og afstöðu þeirra hvernar til annarrar skal þannig hátað, að tryggt sé nægilegt öryggi, vernd gegn veðri og sjó, einangrun fyrir hita eða kulda, óhæfilegum hávaða og útgufun eða útstreymi frá öðrum hlutum skipsins.
2. Engin bein opin leið skal vera milli svefnrýmis annars vegar og farmrýmis, vélarúms, eldhúss, ljósa- eða málningarklefa, þilfarsgeymslna og vélarúms og annarra meiri háttar geymslna, þurrkklefa eða sameiginlegra hreinlætisklefa eða salerna hins vegar. Sá hluti þiljanna, sem aðskilur slík rými frá svefnrými, svo og ytri þiljur skulu traustlega byggð úr stáli eða öðru viðurkenndu efni, og vera skulu þær vatns- og gasþéttar.
3. Ytri þiljur svefnrýma og matstofa skulu vandlega einangraðar. Allur vélaumbúnaður og allar þiljur, sem liggja að eldhúsi og öðrum stöðum, þar sem hiti myndast, skulu vandlega einangruð, sé nokkur hætta á, að hitinn leiðist til nálægra vistarvera eða ganga. Þess skal einnig gætt að varna hitun frá gufu- og/eða heitsvatnsleiðslum.
4. Innþiljur skulu gerðar úr viðurkenndu efni, sem ekki er líklegt að meindýr setjist í.
5. Svefnrými, matstofur, hvíldarsalir og gangar í vistarverum skipverja skulu vandlega einangruð gegn sagga og ofhitun.

6. Aðalgufupípur og útblásturspípur fyrir vindur og þess háttar áhöld mega ekki liggja um vistarverur skipverja, og eigi skulu þær heldur liggja um ganga, sem liggja til vistarvera skipverja, sé hægt af tæknilegum ástæðum að komast hjá því. Liggja þær um slíka ganga, skulu þær vandlega einangraðar og innbygðar.
7. Innri klæðning eða þilplötur skulu gerðar úr efni með yfirborði, sem auðvelt er að halda hreinu. Eigi má nota plægð borð eða annað, sem líklegt er að óþrif setjist í.
8. Hlutaðeigandi stjórnvald skal ákveða, í hve ríki mæli skuli við byggingu vistarveranna gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir eða varna útbreiðslu elds.
9. Þil og loft í svefnrými og matstofum skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum, og séu þau máluð, skal það gert með ljósum litum. Kalk má ekki nota.
10. Þilfleti skal endurnýja og gera við eftir þörfum.
11. Gólf í öllum vistarverum skipverja skulu vera úr viðurkenndu efni og af viðurkenndri gerð. Skulu þau vera gufubétt og auðvelt að halda þeim hreinum.
12. Þegar gólf eru gerð úr samsettu efni, skulu samskeyti þeirra við veggja vera ihvolf til þess að koma í veg fyrir sprungur.
13. Sjá skal fyrir nægilegu frárennsli.

7. gr.

1. Svefnrými og matsalir skulu nægilega loftræst.
2. Loftræstingarkerfið skal vera þannig úr garði gert, að það geti haldið loftinu góðu og tryggð sé nægileg hreyfing þess, hvað sem veðri og loftslagi líður.
3. Skip, sem að jafnaði sigla um hitabeltið og Persaflóa, skulu búin sjálfvirkri loftræstingu og rafsnældum. Þó þarf aðeins að hafa annað hvort þessa í þeim rýmum, sem það gefur fullnægjandi loftræstingu.
4. Skip, sem eru í siglingum utan hitabeltisins, skulu annaðhvort búin sjálfvirkri loftræstingu eða rafsnældum. Hlutaðeigandi stjórnvald má veita undanþágu frá þessu ákvæði fyrir skip, sem yfirleitt sigla um hin köldu höf norður- eða suðurhvels jarðar.
5. Afl það, sem þarf til að knýja loftræstingu samkv. 3. og 4. málsgrein, skal jafnan vera fyrir hendi, ef mögulegt er, þegar skipverjar dveljast eða vinna um borð og ástæður krefja.

8. gr.

1. Leggja skal fullnægjandi hitakerfi í vistarverur skipverja, nema skipið eigi eingöngu að sigla um hitabeltið eða Persaflóa.
2. Ef mögulegt er, skal hitakerfið jafnan starfrækt, þegar skipverjar dveljast eða vinna um borð og ástæða er til.
3. Öll þau skip, sem búin skulu hitakerfum, skulu hituð með gufu, heitu vatni, heitu lofti eða rafmagni.
4. Í öllum skipum, þar sem hitað er upp með brennsluofnum, skulu gerðar ráðstafanir til að tryggja, að þeir séu nægilega stórir, vel upp settir og einangraðir, svo og að þeir spilli ekki andrúmslofti.
5. Með hitakerfinu skal vera hægt að halda hitanum í vistarverum skipverja hæfilegum í venjulegu veðurfari og loftslagi, sem búast má við með tilliti til starfrækslu skipsins. Hlutaðeigandi stjórnvald skal ákveða þær reglur, sem fylgja þær í þessu efni.
6. Miðstöðvarofnum og öðrum hitatækjum skal þannig fyrir komið og þau þannig varin, ef þörf krefur, að eigi stafi af þeim eldhætta, annar háski eða óþægindi fyrir íbúana.

9. gr.

1. Að undanskildum þeim sérstöku tilhögunum, sem leyfðar kunna að vera á farþegaskipum, skulu svefnrými og matsalir nægilega lýstir með dagsbirtu, svo og búin nægri lýsingu.

2. Allt rými skipverja skal nægilega lýst. Lágmarkskrafa til dagsbirtu í dvalar-rými skal vera sú, að maður með eðlilega sjón geti á björtum degi lesið venju-legt dagblað hvar sem er í rými því, sem hægt er að hreyfa sig í óþvingað. Þegar ekki er hægt að sjá fyrir nægilegri dagsbirtu, skal séð fyrir ofangreindu lág- marki af annarri lýsingu.
3. Í öllum skipum skal hafa rafljós í vistarverum skipverja. Ef ekki eru tvennir sjálfstæðir aflvakar til framleiðslu rafmagns til ljósa, skal séð fyrir sérstaklega gerðum lömpum eða ljósaútbúnaði til vara, ef á þarf að halda.
4. Ljósum skal þannig fyrir komið, að þau komi íbúum vistarveranna að sem fyllstum notum.
5. Í svefnklefum skal leslömpum komið fyrir við höfðalag hvernar rekkju.

10. gr.

1. Svefnklefar skulu vera ofan hleðslulínu, miðskips eða aftur á.
2. Þegar sérstaklega stendur á, getur hlutaðeigandi stjórnvald leyft, að svefn- klefar séu hafðir í framhluta skips, ef af stærð þess, gerð eða ætluðum afnotum leiðir, að önnur staðsetning væri óskynsamleg eða óframkvæmanleg. Þó mega þeir aldrei vera framan við árekstrarskilrúm.
3. Hlutaðeigandi stjórnvald getur leyft, að svefnklefar séu hafðir undir hleðslu- marki, enda séu gerðar fullnægjandi ráðstafanir til lýsingar og loftræstingar, en þó mega þeir aldrei vera undir göngum, sem notaðir eru við vinnu.
4. Gólfplötur í svefnklefum undirmanna skal ekki vera minni en:
  - a. 1,85 m² (20 ferfet ensk) í skipum undir 800 lestum;
  - b. 2,35 m² (25 ferfet ensk) í skipum 800—3000 lesta;
  - c. 2,78 m² (30 ferfet ensk) í skipum, sem eru 3000 lestir eða stærri.
 Í farþegaskipum, þar sem fleiri en fjórir undirmenn búa í einum klefa, skal þó lágmarks gólfplötur fyrir hvern vera 2,22 m² (24 ferfet ensk).
5. Nú eru ráðnir á skip slíkir hópar undirmanna, að nauðsynlegt er að ráða mun fleiri menn en ella, og má þá hlutaðeigandi stjórnvald slá af lágmarkskröfun- um um gólfleti í svefnklefum, að því er slíka hópa snertir, að því tilskildu:
  - a. að allt svefnrými úthlutað slíkum hópi, eða hópum, sé ekki minna en út- hlutað hefði verið, ef þessi fjölgun hefði ekki átt sér stað; og
  - b. lágmarksgólfplötur fyrir hvern mann í svefnrými sé ekki minni en:
    - (i) 1,67 m² (18 ferfet) í skipum innan við 3000 lestir;
    - (ii) 1,85 m² (20 ferfet) í skipum 3000 lesta og þar yfir.
6. Við mælingu gólfplatar skal telja með pláss, sem fer undir rekkjur, skápa, drag- kistur og sæti. Smávægilegt og óreglulegt aukapláss, sem hvorki eykur raun- verulega á svigrúm né hægt er að nota fyrir húsgögn, skal ekki talið með.
7. Lofthæð í svefnklefum skipverja skal eigi vera minni en 190 cm (6 fet og 3 þuml.).
8. Svefnklefar skulu vera nægilega margir til þess að hægt sé að hafa einn eða fleiri sérklefa fyrir hverja grein skipshafnarinnar. Hlutaðeigandi stjórnvald má þó slaka á þessu ákvæði, að því er varðar litil skip.
9. Fjöldi skipverja, sem búa saman í svefnklefum, má ekki fara fram úr eftir- greindu hámarki:
  - a. yfirmenn starfsdeilda, vélstjórar og stýrimenn, sem stjórna vöktum, og yfir- loftskeytamenn: einn í klefa;
  - b. aðrir yfirmenn: einn í klefa, sé hægt að koma því við, og aldrei fleiri en tveir;
  - c. bátsmenn: einn eða tveir í klefa, en aldrei fleiri;
  - d. aðrir undirmenn: tveir eða þrír í klefa, eftir því sem hægt er að koma því við, og aldrei fleiri en fjórir.
10. Með það fyrir augum að tryggja góð íbúðarskilyrði og meiri þægindi, getur hlutaðeigandi stjórnvald, að höfðu samráði við félagssamtök útgerðarmanna

- og/eða útgerðarmenn og viðurkennd sjómannafélög, gefið leyfi til þess, að í ákveðnum farþegaskipum séu allt að tíu undirmenn látnir búa saman í klefa.
11. Á áberandi stað í hverjum svefnklefa skal rita greinilega og á haldgóðan hátt hámarkstölu þeirra, sem þar mega búa.
  12. Hver skipverji skal hafa rekkju út af fyrir sig.
  13. Eigi má skipa rekkjum hlið við hlið, þannig að ekki verði komizt í eina án þess að fara yfir aðra.
  14. Eigi skulu meira en tvær rekkjur vera hver upp af annarri og meðfram skips-hlið ekki nema ein röð, enda séu ljórar yfir rekkjunum.
  15. Þar, sem rekkjur eru hver upp af annarri, má neðri rekkjan ekki vera nær gólfi en 30 cm (12 þuml.). Efri rekkjan skal vera um það bil miðja vegu milli neðri brúnar þilfarsbita og rekkjubotns neðri rekkju.
  16. Lágmarksinnanmál rekkju skal vera 190×68 cm ($6'3'' \times 2'3''$).
  17. Rúmstæði og brikur, ef nokkrar eru, skulu vera úr viðurkenndu efni, hörðu og sléttu, sem ekki er líklegt að eyðist eða safni í sig óþrifum.
  18. Séu rúmstæði gerð úr pípum, skulu þær vera vel lokaðar og heilar, svo að óþrif komist ekki inn í þær.
  19. Í hverri rekkju skal vera fjaðrabotn eða fjaðradýna, svo og dýna úr viðurkenndu efni. Í dýnur skal ekki nota hálm eða annað efni, sem líklegt er að óþrif setjist í.
  20. Þegar ein rekkja er yfir annarri, skal hafa rykheldan botn úr tré, striga eða öðru hentugu efni undir fjaðrabotni efri rekkjunnar.
  21. Svefnklefar skulu þannig skipulagðir og búnir, að íbúum þeirra séu tryggð viðunandi þægindi og auðvelt sé að halda þeim hreinum.
  22. Meðal húsgagna skal vera klæðaskápur fyrir hvern mann. Klæðaskápar þessir skulu vera minnst 152 cm (5 fet) á hæð og þverskurður þeirra a. m. k. $19,30 \text{ dm}^2$ (300 ferþuml.). Í þeim skal vera hilla. Enn fremur skal vera á þeim hespa fyrir lás, sem skipverjar leggja sér til sjálfir.
  23. Í hverjum svefnklefa skal vera borð eða skrifborð. Má það vera hvort sem er fast, lagt upp að vegg eða rennt fram, og þægilegt sæti eftir þörfum.
  24. Húsgögnin skulu gerð úr hörðu, sléttu efni, sem ekki er líklegt að vindi sig eða eyðist.
  25. Skúffur eða tilsvarendi geymslurúm hvers manns skal eigi vera minna en $0,56 \text{ m}^3$ (2 rúmfet).
  26. Tjöld skulu vera fyrir kýraugum í svefnklefum.
  27. Í svefnklefum skal vera spegill, litlir skápar fyrir hreinlætisáhöld, bókahilla og nægilega margir fatasnagar.
  28. Að svo miklu leyti sem unnt er, skal raða skipshöfn þannig í svefnklefa, að vaktir séu aðskildar og að menn, sem vinna á daginn, séu ekki í sama klefa og menn, sem skipta vöktum.

11. gr.

1. Öll skip skulu búin nægilegum matsölum.
2. Í skipum innan við 1000 lestir skulu vera sérstakir matsalir fyrir:
  - a. skipstjóra og yfirmenn;
  - b. aðstoðarstjórnendur og aðra undirmenn.
3. Í skipum, sem eru 1000 lestir eða þar yfir, skulu vera sérstakir matsalir fyrir:
  - a. skipstjóra og yfirmenn;
  - b. bátsmenn og aðra háseta;
  - c. aðstoðarvélstjóra og aðra undirmenn við vélgæzlu.

Þó má:

  - (i) ráðstafa þeim tveimur matsölum, sem ætlaðir eru bátsmönnum, undirvélstjórum og öðrum undirmönnum, þannig, að annar þeirra sé hafður fyrir bátsmenn og undirvélstjóra og hinn fyrir aðra undirmenn;

- (ii) hafa sameiginlegan matsal fyrir bátsmenn, aðstoðarvélstjóra og aðra undirmenn á þilfari og í vélarrúmi, ef útgerðarmannasamtök og/eða útgerðarmenn og viðurkennd stéttarfélög hlutaðeigandi farmanna óska þess.
4. Hæfilegan matsal skal ætla matreiðslu- og þjónustufólki, annaðhvort þannig, að það fái sérstakan sal fyrir sig, eða afnot matsals, sem öðrum er ætlaður. Sé skipið 5000 lestir eða þar yfir, með meira en fimm manna matreiðslu- og þjónustuliði, skal til athugunar haft að fá því sérstakan matsal.
  5. Stærð hvers matsals og búnaður skal vera nægilegur fyrir þann fjölda manna, sem búast má við að noti hann samtímis.
  6. Matsalir skulu búnir nægum borðum og viðurkenndum sætum fyrir þann fjölda manna, sem ætla má að noti hann samtímis.
  7. Hlutaðeigandi stjórnvald getur veitt þær undanþágur frá framanskráðum reglum, sem nauðsynlegar kunna að vera vegna sérstakra aðstæðna á farþegaskipum.
  8. Matsalir skulu vera aðskildir frá svefnklefum og eins nálægt eldhúsi og hægt er.
  9. Þar, sem ekki eru búnir, sem innangengt sé í úr matsölum, skal sjá fyrir góðum skápum til geymslu borðbúnaðar og útbúnaði til uppþvotta.
  10. Borðplötur og setur á sætum skulu vera úr efni, sem þolir raka, er sprungulaust og auðvelt að hreinsa.

12. gr.

1. Á öllum skipum skulu skipverjar hafa aðgang að einu eða fleiri opnum þilfarsplássum í fristundum sínum. Skulu slík pláss vera hæfilega stór miðað við stærð skipsins og fjölda skipverja.
2. Sjá skal yfirmönnum og undirmönnum fyrir þægilega staðsettum vistarverum til hvíldar, búnum nægilegum húsgögnum. Þegar ekki er séð fyrir sérstökum vistarverum í þessu skyni, skal matsölum þannig fyrir komið og þeir þannig búnir húsgögnum og öðru, að þeir séu hentugir til hvíldar.

13. gr.

1. Í öllum skipum skal séð fyrir nægilegum hreinlætisgögnum, þ. á m. þvottaskálum, baðkerum og/eða steypiböðum.
2. Eigi skulu aðskilin vatnssalerni vera færri en hér segir:
  - a. þrjú í skipum innan við 800 lestir;
  - b. fjögur í skipum 800—3000 lesta;
  - c. sex í skipum 3000 lesta eða þar yfir;
  - d. í skipum, þar sem loftskammtmenn búa aðskildir frá öðrum, skal hreinlætisútbúnaði komið fyrir nálægt vistarverum þeirra eða áfast við þær.
3. Með lögum eða reglugerðum hvers lands skal kveða á um skiptingu vatnssalerna á hinar ýmsu starfsgreinar í samræmi við ákvæði fjórða töluliðar þessarar greinar.
4. Hreinlætistæki fyrir alla þá skipverja, sem ekki búa í klefum, þar sem aðgangur er að sértækjum, skulu látin í té öllum starfsgreinum skipshafnar svo sem hér segir:
  - a. eitt baðker og/eða eitt steypibað fyrir hverja átta menn eða færri;
  - b. eitt vatnssalerni fyrir hverja átta menn eða færri;
  - c. ein þvottaskál fyrir hverja sex menn eða færri.

Fari tala manna í ákveðnum flokki fram úr heilu margfeldi nefndra talna, svo að einungis nemi minna en helmingi hennar, má þó sleppa því broti við útreikninga samkvæmt þessari grein.
5. Þegar um er að ræða skip, sem hafa yfir 100 manna áhöfn alls, og farþegaskip, sem að jafnaði eru í ferðum, sem ekki taka meira en fjórar stundir, getur hlutaðeigandi stjórnvald tekið til athugunar sérstakar ráðstafanir eða slegið af kröfunum um fjölda hreinlætistækja.

6. Í öllum sameiginlegum hreinlætisklefum skal vera kalt og heitt ferskvatn eða tæki til að hita það. Hlutaðeigandi stjórnvald getur, að höfðu samráði við útgerðarmannasamtökin og/eða útgerðarmenn og viðurkennd stéttarsamtök farmanna, ákveðið hámark þess ferskvatns, sem krefjast má, að útgerðin láti hverjum skipverja í té á dag.
7. Þvottaskálar og baðker skulu vera hæfilega stór. Þau skulu gerð úr viðurkenndu efni með sléttu yfirborði, sem ekki er líklegt að springi, flagni eða eyðist.
8. Á öllum vatnssalernum skal vera loftrás út undir bert loft, aðskilin frá öðrum loftrásum.
9. Öll vatnssalerni skulu vera af viðurkenndri gerð, með nægilegu vatni til skolonar hvert fyrir sig, sem hægt sé að grípa til hvenær sem er.
10. Skolpleiðslur og leiðslur frá salernum skulu vera hæfilega víðar og þannig lagaðar, að sem minnst hætta sé á stíflun í þeim og auðvelt sé að hreinsa þær.
11. Hreinlætisklefar, sem ætlaðir eru fleiri en einum manni, skulu fullnægja þessum skilyrðum:
  - a. Gólf skulu vera úr viðurkenndu haldgóðu efni, sem auðvelt er að hreinsa, rakapétt með góðu afrennsli.
  - b. Þiljur skulu vera úr stáli eða öðru viðurkenndu efni og vatnspéttar a. m. k. upp í 23 cm (9 þuml.) hæð frá gólfi.
  - c. Þeir skulu vera nægilega lýstir, upphitaðir og loftræstir.
  - d. Vatnssalerni skulu liggja vel við svefnklefum og þvottaklefum, en aðskilin frá þeim og ekki í beinu sambandi við svefnklefa eða ganga, sem einungis liggja milli svefnklefa og salerna. Þetta ákvæði gildir þó ekki þar, sem vatnssalerni er í klefa milli tveggja svefnklefa, sem ekki húa fleiri en fjórir í samtals.
  - e. Þar, sem fleiri en eitt vatnssalerni eru í sama klefa, skal þilja á milli þeirra, svo að þau séu hvert út af fyrir sig.
12. Í öllum skipum skal vera útbúnaður til að þvo og þurrka föt, og skal hann miðast við fjölda skipverja og hve langan tíma skipið er venjulega í ferð.
13. Meðal útbúnaðar til þvotta á fatnaði skulu vera vaskar, sem hægt er að setja upp í þvottaklefunum, ef ekki er hægt með góðu móti að koma fyrir sérstökum klefum í þessu skyni. Skal þar séð fyrir nægu ferskvatni, köldu og heitu, eða áhöldum til að hita það.
14. Útbúnaði til að þurrka fatnað skal komið fyrir í klefum, sem séu aðskildir frá svefnklefum og matsólum. Klefar þessir skulu vera nægilega loftræstir og hitaðir og búnir snúrum eða öðrum útbúnaði til að hengja upp fatnað.

14. gr.

1. Hafa skal sérstaka sjúkraklefa í öllum þeim skipum, sem hafa meira en fimmtán manna áhöfn og eru í ferðum, sem taka meira en þrjá daga.
2. Sjúkraklefar skulu vera vel staðsettir, svo að auðvelt sé að komast að þeim, vel fari um þá, sem þar liggja, og að þeir geti fengið næga aðhlynningu, hvernig sem viðrar.
3. Fyrirkomulagi dyra, rekkna, ljósa, loftræstingar, upphitunar og vatnsleiðslna skal þannig hagað, að sem bezt fari um þá, sem í sjúkraklefunum liggja, og sem auðveldast sé að hjúkra þeim.
4. Hlutaðeigandi stjórnvald skal ákveða, hve margar sjúkrarekkjur skuli vera.
5. Þeir, sem í sjúkraklefum liggja, skulu hafa aðgang að sérstöku vatnssalerni. Skal það vera annaðhvort áfast við klefann eða rétt hjá honum.
6. Sjúkraklefa má ekki nota til annars en hjúkrunar sjúkum.
7. Í öllum þeim skipum, sem ekki hafa lækni, skal vera viðurkennd lyfjakista með aðskildum leiðbeiningum.

15. gr.

1. Hafa skal nægileg og vel loftræst pláss til að hengja sjóklæði í utan svefnklefa, en vel aðgengileg frá þeim.
2. Á skipum yfir 3000 lestir skulu tveir klefar útbúnir sem skrifstofur. Skal annar þeirra vera handa þeim, sem á þilfari vinna, en hinn fyrir þá, sem vinna í véla-rúmi.
3. Á skipum, sem sigla reglulega til hafna, þar sem plága er að moskitóflugum, skal gera ráðstafanir til að verja vistarverur skipverja fyrir þeim með því að setja hæfileg net fyrir kýraugu, loftventla og dyr út á opið þilfar.
4. Öll skip, sem eru í reglubundnum ferðum til eða innan hitabeltisins eða Persa-flóa, skulu húnin sóltjöldum yfir opnu þilfari, yfir vistarverum skipverja og einnig yfir þilfarsplássi, sem ætlað er skipverjum í fristundum þeirra.

16. gr.

1. Þegar um er að ræða skip þau, sem nefnd eru í 5. málsgrein 10. greinar, getur hlutaðeigandi stjórnvald slakað á ákvæðum fyrirfarandi greina, að því er snertir þá skipverja, sem þar greinir, að svo miklu leyti sem nauðsynlegt kann að vera að taka tillit til sérstakra þjóðlegra siða þeirra og venja. Einkum má gera sérstakar ráðstafanir varðandi fjölda manna í svefnklefum, svo og um matsali og hreinlætistæki.
2. Við tilslökun á nefndum ákvæðum skal hlutaðeigandi stjórnvald bundið ákvæðum 1. og 2. málsgreinar 10. greinar, svo og ákvæðum um lágmarkssvefnrými, sem ákveðið er fyrir slíka flokka undirmanna í 5. málsgrein 10. greinar.
3. Á skipum, þar sem einhver starfsdeild skipshafnarinnar er skipuð mönnum með mjög ólíka þjóðlega siði og venjur, skal sjá fyrir aðskildum og hæfilegum svefn- og dvalarrýmum, eftir því sem nauðsynlegt er, til að uppfylla þarfir hinna mismunandi flokka.
4. Á skipum þeim, sem um getur í 5. málsgrein 10. greinar, skal sjúkraklefum, matsölum, bað- og hreinlætisklefum þannig fyrir komið og við haldið, að þeir að fjölda og raunhæfri nytsemi séu jafnir eða sambærilegir við það, sem tíðkast á öllum öðrum skipum svipaðrar tegundar, sem skrásett eru innan sama skráningarlands.
5. Þegar hlutaðeigandi stjórnvald semur sérreglur samkvæmt þessari grein, skal það hafa samráð við hlutaðeigandi viðurkennd stéttarsamtök farmanna, svo og samtök útgerðarmanna og/eða útgerðarmenn þá, sem farmennina ráða.

17. gr.

1. Vistarverum skipverja skal haldið hreinum og í góðu ástandi til íbúðar. Ekki má geyma í þeim vörur eða muni, sem íbúar þeirra eiga ekki sjálfir.
2. Skipstjóri eða sá yfirmaður, sem hann skipar til þess, skal ásamt einum eða fleiri skipverjum skoða allar vistarverur a. m. k. einu sinni í viku. Bóka skal niðurstöður hverrar slíkrar skoðunar.

IV. KAFLI

Hversu beita skal samþykktinni um skip, sem nú eru við lýði.

18. gr.

1. Samþykkt þessi tekur til skipa, sem kjölur er lagður að, eftir að hún gengur í gildi í skráningarlandi þeirra, ef ekki leiðir annað af ákvæðum 2., 3. eða 4. málsgreinar þessarar greinar.
2. Nú er skip fullbyggt, þegar samþykktin öðlast gildi í skráningarlandi þess, en fullnægir ekki lágmarksákvæðum III. kafla þessarar samþykktar, og má þá hlutaðeigandi stjórnvald, að höfðu samráði við félagssamtök útgerðarmanna og/eða

- útgerðarmenn og viðurkennd stéttarsamtök farmanna, krefjast þeirra breytinga til samræmingar ákvæðum samþykktarinnar, sem taldar eru framkvæmanlegar með tilliti til þeirra raunhæfu erfiðleika, sem á því eru. Þessar breytingar skulu gerðar þegar:
- a. skipið er endurskráð;
  - b. gagngerðar breytingar eru gerðar á byggingu skipsins eða meiri háttar viðgerðir á því eru framkvæmdar eftir fyrir fram gerðum áætlunum, en ekki vegna slyss eða neyðarástands.
3. Nú er verið að byggja skip og/eða breyta því, þegar samþykkt þessi öðlast gildi í skráningarlandi þess, og getur þá hlutaðeigandi stjórnvald, að höfðu samráði við félagssamtök útgerðarmanna og/eða útgerðarmenn og viðurkennd stéttarfélag farmanna, krafizt þeirra breytinga á skipinu til samræmingar ákvæðum samþykktarinnar, sem það telur framkvæmanlegar með tilliti til þeirra raunhæfu erfiðleika, sem því eru samfara. Ber að skoða slíkar breytingar svo sem þær fullnægi endanlega ákvæðum þessarar samþykktar, nema og þangað til skipið er endurskráð.
  4. Nú er skip, sem 2. og 3. mgr. tekur ekki til og samþykkt þessi tók ekki til, er það var byggt, endurskráð í öðru skráningarlandi eftir gildistöku samþykktarinnar þar, og getur þá hlutaðeigandi stjórnvald, að höfðu samráði við félags-samtök útgerðarmanna og/eða útgerðarmenn og viðurkennd stéttarfélag farmanna, krafizt þeirra breytinga á skipinu til samræmingar ákvæðum samþykktarinnar, sem það telur framkvæmanlegar með tilliti til þeirra raunhæfu erfiðleika, sem þeim eru samfara. Ber að skoða slíkar breytingar svo sem þær fullnægi endanlega ákvæðum þessarar samþykktar, nema og þangað til skipið er endurskráð.

V. KAFLI Lokaákvæði.

19. gr.

Ekkert atriði samþykktar þessarar breytir neinum þeim lögum, úrskurðum, venjum eða samningum útgerðarmanna og farmanna, sem tryggja betri kjör en þau, sem samþykktin ákveður.

20. gr.

(Samhljóða 12. gr. samþykktar nr. 91.)

21. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar, sem látið hafa forstjóra skrá fullgildingar sínar.
2. Hún gengur í gildi sex mánuðum eftir að fullgildingar sjö eftirtalinna ríkja hafa verið skrásettar: Argentína, Ástralía, Bandaríki Ameríku, Belgía, Brazílía, Chile, Danmörk, Finnland, Frakkland, Grikkland, Holland, Indland, Írland, Ítalía, Jógóslavía, Kanada, Kína, Noregur, Pólland, Portúgal, Sameinað konungsríki Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, Svíþjóð og Tyrkland. Að minnsta kosti fjögur þessara sjö ríkja skulu hvert um sig hafa skipastól, sem sé a. m. k. ein milljón rúmllestir brúttó. Þetta ákvæði er sett hér til þess að auðvelda og flýta fyrir fullgildingu aðildarríkjanna á samþykktinni.
3. Eftir það gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir hvert aðildarríki, sex mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

22.—27. gr.

(Samhljóða 14.—19. gr. í samþykkt nr. 91.)

III. Samþykkt nr. 93 um vinnulaun, vinnutíma og mannafla á skipum
(endurskoðuð 1949).

I. KAFLI
Almenn ákvæði.

1. gr.

Ekkert ákvæði í samþykkt þessari skal breyta neinum ákvæðum um vinnulaun, vinnutíma eða mannafla á skipum, er gerð kunna að hafa verið með lögum, úrskurðum, venju eða samkomulagi milli útgerðarmanna og farmanna og tryggja farmönnum hagkvæmari kjör en gert er ráð fyrir í samþykkt þessari.

2. gr.

1. Samþykkt þessi nær til allra skipa, hvort sem þau eru í eigu hins opinbera eða einstaklinga og eru:
  - a. vélknúin;
  - b. skráð í landi, sem samþykktin nær til;
  - c. í flutningum á farmi eða farþegum í atvinnuskyni;
  - d. í siglingum á höfum úti.
2. Samþykkt þessi nær ekki til:
  - a. skipa innan við 500 rúmlestir;
  - b. tréskipa af frumstæðri gerð, svo sem „dhow“ og „junk“;
  - c. skipa, er fást við fiskveiðar eða önnur störf þeim viðvíkjandi;
  - d. skipa til siglinga í árósum.

3. gr.

Samþykkt þessi nær til allra manna, sem ráðnir eru til einhverra starfa á skipi, nema:

- a. skipstjóra;
- b. hafnsögumanna, sem ekki tilheyra skipshöfn;
- c. lækna;
- d. hjúkrunarliðs og annars starfslíðs, sem einungis fæst við hjúkrun og önnur störf í sambandi við aðhlyningu sjúkra;
- e. manna, sem gera ekki annað en annast um farminn um borð;
- f. manna, sem eingöngu vinna fyrir eigin reikning og hljóta aðeins ágóða- eða tekjuhlut;
- g. manna, sem hafa annaðhvort engin laun eða málamyndalaun;
- h. manna, sem ráðnir eru til að starfa um borð af öðrum en útgerðarmanni, að undanteknum þeim, sem eru í þjónustu ritsímafélags;
- i. hafnarverkamanna, sem ferðast með skipinu, en eru ekki skipverjar;
- j. manna, sem starfa að hvalveiðum, á fljótandi verksmiðjum, flutningaskipum eða á annan hátt að slíkum störfum í sambandi við hvalveiðar eða skyld störf samkvæmt ákvæðum sérstaks heildarsamnings um launakjör, vinnutíma og aðra starfsskilmála við hvalveiðar eða þess háttar, er sjómannasamtök hafa gert;
- k. manna, sem ekki tilheyra skipshöfn (hvort sem þeir eru skráðir á skipið eða ekki), en ráðnir eru meðan skipið er í höfn til viðgerða, hreinsunar, feringar eða affermingar eða svipaðra starfa, eða leysa af störfum í höfn, starfa að viðhaldi, annast vaktir eða eftirlit.

4. gr.

Í samþykkt þessari merkir:

- a. „yfirmaður“ = hvern þann mann, annan en skipstjóra, sem í skipshafnarskrá er talinn yfirmaður eða vinnur starf, sem talið er yfirmannsstarf samkvæmt lögum, heildarsamningum eða venju;

- b. „undirmaður“ = skipverja, aðra en skipstjóra og yfirmenn, þar á meðal fullgilda háseta;
- c. „fullgildur háseti“ = hvern þann mann, sem að landslögum eða reglugerðum, eða samkvæmt heildarsamningum, ef slík lög eða reglugerðir eru ekki til, er talinn hæfur til að vinna öll störf undirmanna, er starfa á þilfari, nema störf bátsmanns eða fagmanns;
- d. „grunnlaun eða kaup“ = greiðslu til yfirmanns eða undirmanns í peningum utan yfirvinnugreiðslu, premíu eða annarra aukatekna í reiðu fé eða fríðu.

II. KAFLI

Laun.

5. gr.

1. Grunnlaun eða kaup fullgilds háseta fyrir unninn almanaksmánuð á skipi, er samþykkt þessi nær til, skulu eigi lægri en sextán pund í brezkri mynt, sextíu og fjórir Bandaríkjadóllarar eða jafngildi þeirra í annarri mynt.
2. Verði Alþjóðagjaldeyrissjóðnum tilkynnt breyting á verðgildi punds eða dollars, skal:
  - a. lágmarksgrunnkaupi því, sem um getur í 1. málsgrein þessarar greinar og reiknað er eftir þeirri myntinni, sem breytt verður, breytt á þá leið, að það jafngildi hinni myntinni;
  - b. forstjóri Alþjóðavinnuáskrifstofunnar tilkynna meðlimum Alþjóðavinnuáskrifstofunnar breytinguna; og
  - c. hið breytta lágmarkskaup vera bindandi fyrir meðlimi þá, sem fullgilt hafa þessa samþykkt, á sama hátt og kaup það, sem um getur í 1. málsgrein þessarar greinar, og gengur það í gildi, að því er varðar hvert slíkt aðildarríki, í síðasta lagi í byrjun annars almanaksmánaðar frá því, er forstjórinn tilkynnti breytinguna.

6. gr.

1. Þegar um skip er að ræða, þar sem ráðnir eru slíkir hópar undirmanna, að ráða verður fleiri skipsmenn en annars mundu ráðnir, skulu lágmarksgrunnlaun eða kaup fullgilds háseta nema upphæð, er svari til lágmarksgrunnlauna þeirra eða kaups, sem um getur í fyrri grein.
2. Hvaða upphæð teljist tilsvarendi, ákveðst í samræmi við þá grundvallarreglu, að greiða skuli sama kaup fyrir sömu vinnu og taka hæfilega til greina:
  - a. þá tölu aukaskipsmanna, sem ráðin er; og
  - b. hvers konar aukin eða lækkuð útgjöld útgerðarmanna við ráðningu slíkra hópa skipsmanna.
3. Hvað telja skuli tilsvarendi kaup, skal ákvarða í heildarsamningi milli þeirra samtaka útgerðarmanna og sjómanna, sem hlut eiga að máli, eða af hlutaðeigandi stjórnvaldi í landi þeirra hópa starfsmanna, sem í hlut eiga, ef slíkir samningar eru ekki fyrir hendi og bæði hlutaðeigandi lönd hafa fullgilt samþykkt þessa.

7. gr.

Fái skipverji ekki máltíðir ókeypis, skal auka lágmarksgrunnkaup um þá upphæð, sem ákveðin verður í heildarsamningi milli samtaka útgerðarmanna og sjómanna, sem hlut eiga að máli, eða af hlutaðeigandi stjórnvaldi, ef slíkir samningar eru ekki fyrir hendi.

8. gr.

1. Gengi það, sem fara skal eftir, þegar ákveðin eru lágmarksgrunnlaun í öðrum gjaldeyri en um getur í 5. grein, skal vera skráð gengi brezks punds eða Bandaríkjadóllars.

2. Nú er um að ræða gjaldeyri meðlims Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem einnig er meðlimur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, og skal þá gengi það, sem farið er eftir, vera gengi það, sem á hverjum tíma gildir samkvæmt stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.
3. Nú er um að ræða gjaldeyri meðlims Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem ekki er meðlimur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, og skal gengið þá vera hið opinbera gengi gagnvart gulli eða Bandaríkjadollar eftir vigt þeirri og gæðum, sem gildi 1. júlí 1944 og notað er að jafnaði í greiðslum og yfirfærslum í millirikjaviðskiptum.
4. Þegar um er að ræða gjaldeyri, sem hvorki er hægt að heimfæra undir 2. né 3. málsgrein hér að framan:
  - a. skal gengi það, sem reiknað verður með í samræmi við þessa grein, ákveðið af þeim meðlim Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem hlut á að máli;
  - b. skal meðlimur sá, sem hlut á að máli, tilkynna forstjóra Alþjóðavinnumálastofnunarinnar úrskurð sinn, og skal forstjórinn þegar í stað tilkynna hann öðrum meðlimum, sem fullgilt hafa samþykkt þessa;
  - c. geta allir meðlimir, sem fullgilt hafa samþykktina, tjáð forstjóra Alþjóðavinnumálastofnunarinnar innan sex mánaða frá því hann gaf út slíkar tilkynningar, að þeir mótmæli nefndum úrskurði, og skal forstjórinn þá tilkynna það þeim meðlim, sem hlut á að máli, svo og öðrum meðlimum, sem fullgilt hafa samþykktina. Einnig skal hann leggja málið fyrir nefnd þá, sem ráð er fyrir gert í 21. gr.;
  - d. skulu framangreind ákvæði gilda um allar breytingar á úrskurði þess meðlims, sem hlut á að máli.
5. Breyting á grunnlaunum eða kaupum, sem leiðir af breytingum á gengi einnar myntar miðað við aðra, skal öðlast gildi í síðasta lagi í byrjun annars almanaks mánaðar frá því breytingin á gengi þeirra mynta, sem um var að ræða, gekk í gildi.

9. gr.

Sérhvert aðildarríki skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að:

- a. tryggja með kerfisbundnu eftirliti og refsiaðgerðum, að laun séu ekki lægri en ákveðið er í samþykkt þessari; og
- b. tryggja, að öllum mönnum, sem fengið hafa lægri laun en hér eru ákveðin, sé gert fært að innheimta með ódýrri og fljótlegri málssókn eða annarri innheimtu aðferð upphæð þá, sem á kann að skorta.

III. KAFLI

Vinnutími á skipum.

10. gr.

Þessi kafli samþykktarinnar nær ekki til:

- a. fyrsta stýrimanns eða fyrsta vélstjóra;
- b. gjaldkera;
- c. annarra yfirmanna yfir starfsdeildum, sem ekki ganga á vaktir;
- d. manna, sem vinna skrifstofustörf eða matreiðslu- og framreiðslustörf, og
  - (i) starfa sem yfirmenn, eftir því sem greinir í heildarsamningum milli samtaka útgerðarmanna og farmanna, sem hlut eiga að máli, eða
  - (ii) vinna eingöngu fyrir eigin reikning, eða
  - (iii) taka eingöngu laun í umboðspóknun eða aðallega með ágóða- eða tekjuhluta.

11. gr.

Í þessum kafla samþykktarinnar merkir:

- a. „stuttferðaskip“ = skip, sem eingöngu eru í förum, sem ekki ná lengra frá landi því, sem þau annast siglingar frá, en til nálægra hafna nágrannalands innan landfræðilegra takmarka, sem
  - (i) greinilega eru tiltekin í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum samtaka útgerðarmanna og sjómanna;
  - (ii) eru hin sömu að því er tekur til allra ákvæða þessa kafla samþykktarinnar;
  - (iii) aðildarríki hefur tilkynnt, þegar það lét skrásetja fullgildingu sína, með sérstakri, viðfestri yfirlýsingu; og
  - (iv) hafa verið ákveðin í samráði við aðra meðlimi, sem hlut eiga að máli;
- b. „langferðaskip“ = skip í öðrum og lengri siglingum;
- c. „farþegaskip“ = skip, sem hafa leyfi til að flytja meira en 12 farþega;
- d. „vinnutími“ = tíma þann, sem manni er ætlað að vinna fyrir skip eða útgerðarmenn þess, að boði yfirboðara síns.

12. gr.

1. Þessi grein nær til yfirmanna og undirmanna, sem starfa á þilfari, í vélarúmi og loftskeytastöð stuttferðaskipa.
2. Venjulegur vinnutími yfirmanna og undirmanna skal ekki vera lengri en hér segir:
  - a. tuttugu og fjórar klukkustundir á hverjum tveim samfelldum sólarhringum, þegar skipið er í hafi;
  - b. þegar skipið er í höfn:
    - (i) á vikulegum hvíldardegi má vinna allt að tveggja tíma vinnu við nauðsynleg skyldustörf og hreinlætisstörf;
    - (ii) aðra daga 8 klst., nema í heildarsamningi sé ákveðinn lægri tími á dag;
  - c. 112 klst. á tveim vikum samfelldum.
3. Tími, sem unnið er umfram það, sem fram er tekið í liðunum a. og b. í 2. málsgrein, skal reiknast sem yfirvinna, og skal yfirmaður eða undirmaður, sem í hlut á, eiga kröfu á uppbót fyrir hann í samræmi við 17. grein þessarar samþykktar.
4. Fari heildarvinnutími á tveim vikum samfelldum að frádregnum þeim stundum, sem teljast til yfirvinnu, fram úr 112 klst., skal yfirmaður sá eða undirmaður, sem í hlut á, fá hann bættan með frítíma í landi eða á annan þann hátt, sem ákveðið kann að vera í heildarsamningum samtaka útgerðarmanna og sjómanna, sem hlut eiga að máli.
5. Í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum skal ákveða, hvenær telja skal, að skip sé í hafi og hvenær í höfn, að því er tekur til ákvæða þessarar greinar.

13. gr.

1. Þessi grein nær til yfirmanna og undirmanna á þilfari, í vélarúmi og loftskeytastöð langferðaskipa.
2. Þegar skip er í hafi og daginn, sem það kemur og fer, skal venjulegur vinnutími yfirmanna og undirmanna ekki fara fram úr 8 stundum á sólarhring.
3. Þegar skip er í höfn, skal venjulegur vinnutími yfirmanna og undirmanna ekki lengri en hér segir:
  - a. á vikulegum hvíldardögum skal vinna að nauðsynlegum skyldustörfum og hreinlætisstörfum, þó ekki lengur en tvær stundir;
  - b. aðra daga átta stundir, nema í heildarsamningi sé gert ráð fyrir styttri tíma.

4. Vinnutíma umfram daglegt hámark, sem ákveðið er í undanfarandi málsgreinum, skal telja til yfirvinnu, og eiga yfirmenn og undirmenn kröfu á greiðslum fyrir hann í samræmi við ákvæði 17. greinar samþykktar þessarar.
5. Fari samanlagður vinnustundafjöldi á viku, að undanskildum þeim tíma, sem skoðast yfirvinna, fram úr 48, skal yfirmaður sá eða undirmaður, sem hlut á að máli, fá það bætt með fritíma í landi eða annarri uppbót, eftir því, sem ákveðið er í heildarsamningi samtaka útgerðarmanna og farmanna, sem hlut eiga að máli.
6. Í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum skal ákveða, hvenær telja skal, að skip sé í hafi og hvenær í höfn, að því er tekur til ákvæða þessarar greinar.

14. gr.

1. Þessi grein nær til manna, sem starfa að matseld eða framreiðslu matar um borð.
2. Á farþegaskipi skal venjulegur vinnutími ekki lengri en:
  - a. 10 stundir af hverjum 14 samfelldum, þegar skip er í hafi og daginn, sem það kemur eða fer;
  - b. þegar skip er í höfn:
    - (i) 10 stundir af hverjum 14 stundum samfelldum, þegar farþegar eru um borð,
    - (ii) annars:
      - daginn fyrir vikulegan hvíldardag 5 stundir;
      - á vikulegum hvíldardegi 5 stundir fyrir þá, sem starfa að framreiðslu, og allt að tvær stundir til nauðsynlegra skyldustarfa og hreinlætisstarfa, að því er tekur til annarra manna;
      - alla aðra daga 8 stundir.
3. Á skipi, sem ekki er farþegaskip, skal venjulegur vinnutími ekki vera lengri en:
  - a. 9 klukkustundir á hverjum 13 klst. samfelldum, þegar skipið er í hafi og daginn, sem það fer eða kemur;
  - b. þegar skipið er í höfn:
    - á vikulegum hvíldardegi 5 klukkustundir;
    - daginn fyrir vikulegan hvíldardag 6 stundir;
    - alla aðra daga 8 stundir á hverjum 12 stundum.
4. Fari samanlagður fjöldi vinnustunda á tveim vikum samfelldum fram úr 112, skal sá, sem í hlut á, fá í þess stað fri í landi eða aðra uppbót, samkvæmt heildarsamningi milli samtaka útgerðarmanna og farmanna, sem hlut eiga að máli.
5. Í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum milli útgerðarmanna og sjómanna, sem hlut eiga að máli, má setja sérreglur um vinnutíma vökumanna.

15. gr.

1. Þessi grein nær til yfirmanna og undirmanna á skipum í lengri og skemmri ferðum.
2. Um fritíma í höfn skal semja milli samtaka útgerðarmanna og farmanna, sem hlut eiga að máli, á þeim grundvelli, að yfirmenn og undirmenn fái eins mikið fri í höfn og framkvæmanlegt er og að slíkur fritími skuli ekki reiknast sem orlof.

16. gr.

1. Hlutaðeigandi stjórnvald má veita undanþágu frá þessum kafla samþykktarinnar, að því er snertir þá yfirmenn, sem ekki eru undanþegnir samkv. ákvæðum 10. greinar, með þessum skilyrðum:
  - a. yfirmenn verða samkvæmt heildarsamningi að hafa rétt til starfsskilyrða, sem hlutaðeigandi stjórnvald úrskurðar að séu fullnægjandi uppbót á því, að ákvæðum þessarar samþykktar er ekki beitt; og

- b. heildarsamningurinn verður að hafa verið gerður fyrir 30. júní 1946 og vera enn í gildi annaðhvort í upphaflegri mynd eða endurnýjaður.
2. Aðildarríki, sem beittir ákvæðum 1. málsgreinar, skal láta forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar í té allar upplýsingar um slíka heildarsamninga, og forstjórinn skal leggja útdrátt úr þeim upplýsingum fyrir nefnd þá, sem um getur í 21. gr.
  3. Nefnd þessi skal athuga, hvort í heildarsamningum þeim, sem henni eru sendir, sé gert ráð fyrir starfsskilyrðum, er bæti það að fullu upp, að ákvæðum þessa kafla samþykktarinnar er ekki beitt. Allir meðlimir, sem fullgilda samþykktina, skulu skyldir til að taka til athugunar allar athugasemdir og tillögur, sem nefndin gerir varðandi slíka samninga, og enn fremur að vekja athygli samtaka útgerðarmanna og yfirmanna, sem eru aðilar að slíkum samningum, á öllum slíkum athugasemdum og tillögum.

17. gr.

1. Uppbætur fyrir yfirvinnu skal ákveða í landslögum eða reglugerðum eða heildarsamningum, en aldrei skal tímargreiðsla fyrir yfirvinnu vera lægri en einn og einn fjórði hluti grunnlauna eða kaups á klukkustund.
2. Í heildarsamningum má gera ráð fyrir uppbótum með jafnlöngu frii frá störfum í landi í stað peningagreiðslu eða annars konar uppbóta.

18. gr.

1. Forðast skal stöðuga yfirvinnu eins og mögulegt er.
2. Eigi skal telja tíma, sem fer til eftirtalinnna starfa, til venjulegs vinnutíma né til yfirvinnu í merkingu þessa kafla samþykktarinnar:
  - a. störf, sem skipstjóri telur nauðsynleg og aðkallandi vegna öryggis skips, farms eða manna um borð;
  - b. störf, sem skipstjóri krefst að unnin séu til að aðstoða önnur skip eða fólk í háska;
  - c. liðskönnun, eldvarnar- eða björgunarbátáæfingar eða aðrar æfingar, sem fyrir er mælt um í gildandi alþjóðasamþykkt um lífsöryggi á sjó;
  - d. aukastörf vegna tollskoðunar, sóttvarna eða annarra heilbrigðisráðstafana;
  - e. eðlileg nauðsynjastörf yfirmanna við ákvörðun á stöðu skips og veðurathuganir;
  - f. aukatími vegna venjulegra vaktaskipta.
3. Ekkert í samþykkt þessari má skoða svo sem það skerði rétt og skyldu skipstjóra til að fyrirskipa né skyldur yfirmanna eða undirmanna til að framkvæma hvert það verk, er skipstjóri telur nauðsynlegt til öruggrar og góðrar stjórnar á skipinu.

19. gr.

1. Enginn, sem ekki hefur náð 16 ára aldri, má vinna næturvinnu.
2. Í grein þessari merkir „nótt“ a. m. k. níu stunda samfelldan tíma fyrir og eftir miðnætti, innan þeirra tímatakmarka, sem ákveðin verða í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum.

IV. KAFLI

Mannaflí.

20. gr.

1. Öll skip, sem samþykkt þessi nær til, skulu hafa það mikinn og hæfan mannafla til:
  - a. að tryggj sé lífsöryggi á sjó;
  - b. að fullnægt sé ákvæðum III. kafla samþykktar þessarar; og
  - c. að komizt verði hjá of mikilli áreynslu skipverja, svo og að komizt sé sem mest hjá yfirvinnu.

2. Öll aðildarríki skuldbinda sig til að halda uppi eða sjá um, að uppi sé haldið stofnunum til að rannsaka og úrskurða allar kærur eða deilur út af því, hversu skip er mannað.
3. Fulltrúar samtaka útgerðarmanna og farmanna skulu taka þátt í slíkum stofnunum, ásamt eða án annarra manna eða stjórnvalds.

V. KAFLI

Framkvæmd samþykktarinnar.

21. gr.

1. Veita má samþykkt þessari gildi með a) lögum eða reglugerðum, b) heildarsamningum milli útgerðarmanna og farmanna (nema að því er snertir 2. málsgrein 20. greinar) eða c) sameiginlega með lögum eða reglugerðum og heildarsamningum útgerðarmanna og farmanna. Nema öðruvísi sé ákveðið í samþykkt þessari, ná ákvæði hennar til allra skipa, sem skráð eru í þeim aðildarríkjum, sem hana hafa fullgilt, svo og til allra manna, sem ráðnir eru á slík skip.
2. Þegar framfylgt er einhverjum ákvæðum samþykktar þessarar í heildarsamningum samkvæmt 1. málsgrein þessarar greinar, skal aðildarríki ekki skylt að gera neinar ráðstafanir til að framfylgja 9. grein, hvað sem ákvæðum hennar líður, að því er varðar þau ákvæði þeirrar greinar, sem veitt er gildi með heildarsamningi.
3. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skuldbindur sig til að láta forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar í té upplýsingar um ráðstafanir þær, sem gerðar eru til að framfylgja henni, þar á meðal upplýsingar um alla gildandi heildarsamninga, þar sem einhverjum ákvæðum hennar er fullnægt.
4. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skuldbindur sig til að taka með þriggja aðila sendinefnd þátt í hverri þeirri nefnd fulltrúa ríkisstjórna, útgerðarmanna- og farmannasamtaka, þar sem einnig sætu sem ráðgjafar fulltrúar Siglingamálanefndar Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, sem útnefnd kann að verða í því skyni að rannsaka ráðstafanir þær, sem gerðar eru til þess að framfylgja samþykktinni.
5. Forstjórinn skal leggja fyrir þá nefnd yfirlit yfir upplýsingar þær, sem hann hefur fengið samkvæmt 3. málsgrein hér að framan.
6. Nefnd þessi skal athuga, hvort heildarsamningar þeir, sem henni eru tilkynntir, veiti ákvæðum samþykktarinnar fullt gildi. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir samþykktina, skuldbindur sig til að taka tillit til allra athugasemda og tillagna varðandi framkvæmd samþykktarinnar, sem nefndin kann að gera, svo og til að vekja athygli samtaka vinnuveitenda og verkamanna, sem aðilar eru að einhverjum þeim heildarsamningum, sem unnið er um í 1. málsgrein, á öllum athugasemdum og tillögum fyrrgreindrar nefndar um það, að hve miklu leyti ákvæði samþykktarinnar koma til framkvæmda í slíkum samningum.

22. gr.

1. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir samþykkt þessa, skal ábyrgjast, að ákvæðum hennar sé beitt um öll skip skráð innan þess, svo og — nema samþykktinni sé fullnægt með heildarsamningum — að hafa í gildi lög eða reglugerðir, er:
  - a. kveði á um skyldur útgerðarmanna og skipstjóra til að hlýða ákvæðum samþykktarinnar;
  - b. geri ráð fyrir hæfilegum viðurlögum við brotum á henni;
  - c. geri ráð fyrir hæfilegu opinberu eftirliti með framkvæmd 4V. kafla;
  - d. segi fyrir um, að halda skuli skýrslur um vinnutíma, sem nauðsynlegar eru vegna ákvæða III. kafla, og uppbætur greiddar fyrir yfirvinnu og aukavinnu;

- c. tryggji farmönnum sömu aðstöðu til að framfylgja kröfum um greiðslu, sem þeim ber fyrir yfir- og umframvinnu, og þeir hafa til að krefjast vangoldinna launa.
2. Að svo miklu leyti sem eðlilegt og mögulegt er, skal hafa samráð við samtök útgerðarmanna og farmanna, þegar undirbúin eru lög eða reglugerðir til að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar.

23. gr.

Til þess að veita gagnkvæma aðstoð við framkvæmd samþykktar þessarar, skal hvert aðildarríki, sem fullgildir hana, takast á hendur að fyrirskipa hlutaðeigandi stjórnvaldi í öllum höfnum í landi sínu að skýra ræðismanni eða öðru stjórnvaldi annars slíks ríkis frá öllum tilvikum, þegar fyrrnefnt stjórnvald hefur komið að raun um, að ákvæðum samþykktarinnar er ekki framfylgt um skip, sem skráð er í landi hins síðarnefnda aðildarríkis.

VI. KAFLI

Lokaákvæði.

24. gr.

Að því er snertir 28. grein Samþykktar frá 1936 um vinnutíma og mannafla á skipum, skal þessi samþykkt skoðast sem endurskoðun þeirrar samþykktar.

25. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar til skrásetningar.

26. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þá meðlimi Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem látið hafa forstjóra skrá fullgildingarskjöl sín.
2. Hún skal fyrst öðlast gildi sex mánuðum eftir að eftirfarandi skilmálum hefur verið fullnægt:
  - a. að níu þeirra ríkja, sem hér eru talin, hafi látið skrásetja fullgildingar sínar: Argentína, Ástralía, Belgía, Bandaríki Ameríku, Brazílía, Chile, Danmörk, Finnland, Frakkland, Grikkland, Holland, Indland, Írland, Ítalía, Júgóslavía, Kanada, Kína, Noregur, Pólland, Portúgal, Sameinað konungsríki Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, Svíþjóð, Tyrkland;
  - b. að í hópi þeirra ríkja, sem hafa látið skrá fullgildingar sínar, séu að minnsta kosti fimm ríki, sem eigi hvert um sig að minnsta kosti milljón smálesta skipastól á skrásetningardegi;
  - c. samanlagður skipastóll þeirra meðlima, sem látið hafa skrá fullgildingar sínar, sé á skrásetningardegi eigi lægri en fimmtán milljón brúttó rúmlestir.
3. Ákvæði næstu málsgreinar hér að framan eru sett til þess að auðvelda og flýta fyrir fullgildingu aðildarríkjanna á samþykkt þessari.
4. Eftir upphaflega gildistöku samþykktarinnar skal hún öðlast gildi, að því er snertir hvern meðlim, sex mánuðum eftir að fullgilding hans hefur verið skráð.

27. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, má segja henni upp að fimm árum liðnum, frá því er hún öðlaðist upphaflega gildi, með tilkynningu, er senda skal forstjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn skal ekki ganga í gildi fyrir en einu ári eftir skrásetningu hennar.

2. Nú hefur aðildarríki fullgilt samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan þess árs, er kemur næst á eftir þeim fimm ára fresti, sem um getur í fyrri málsgrein, réttindi þau til uppsagnar, sem ráð er fyrir gert í þessari grein, og skal það þá bundið af henni í önnur fimm ár, en má að þeim loknum segja henni upp, svo og eftir hvert fimm ára tímabil, svo sem ráð er fyrir gert í þessari grein.

28.—32. gr.

(Samhljóða 15.—19. gr. samþykktar nr. 91.)

IV. Samþykkt nr. 94 um vinnuákvæði í opinberum samningum.

1. gr.

1. Samþykkt þessi tekur til samninga, sem fullnægja eftirtöldum skilyrðum:
  - a. að annar samningsaðilinn að minnsta kosti sé opinbert stjórnvald;
  - b. að efndir samningsins hafi í för með sér:
    - (i) fjárgreiðslur af hendi opinbers stjórnvalds; og
    - (ii) ráðningu verkamanna af hálfu hins samningsaðilans;
  - c. að samningurinn fjalli um:
    - (i) byggingu, breytingu, viðgerðir eða niðurrif mannvirkja hins opinbera;
    - (ii) framleiðslu, söfnun, meðhöndlun eða flutning á efni, vörum eða áhöldum; eða
    - (iii) framlag eða útvegum þjónustu; og
  - d. að samningurinn sé gerður af ríkisstjórn aðildarríkis Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar, sem samþykkt þessi gildir fyrir.
2. Hlutaðeigandi stjórnvald skal ákveða, að hve miklu leyti og á hvern hátt samþykktin skuli taka til samninga, sem eru gerðir af stjórnvöldum öðrum en ríkisstjórnnum.
3. Samþykkt þessi tekur til vinnu, sem framkvæmd er af undirverktökum eða þeim, sem fá samninginn yfirfærðan. Hlutaðeigandi stjórnvald skal gera viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því, að þessu ákvæði sé beitt.
4. Nú hefur samningur ekki í för með sér greiðslur af opinberu fé fram yfir hámark, sem ákveðið sé af hlutaðeigandi stjórnvaldi, að höfðu samráði við stéttarsamtök vinnuveitenda og verkamanna, sem hlut eiga að máli, þar sem þau eru til, og má þá undanskilja slíkan samning ákvæðum þessarar samþykktar.
5. Hlutaðeigandi stjórnvald getur, að höfðu samráði við stéttarsamtök hlutaðeigandi vinnuveitenda og verkamanna, þar sem þau eru til, undanskilið ákvæðum samþykktar þessarar menn, sem hafa stjórn með höndum eða vinna störf tæknilegs eða vísindalegs eðlis, enda séu vinnukjör þeirra ekki ákveðin með landslögum eða reglugerðum, heildarsamningum eða gerðardómi og þeir vinni venjulega ekki líkamlega vinnu.

2. gr.

1. Í samningum þeim, sem samþykkt þessi tekur til, skulu vera ákvæði, er tryggja hlutaðeigandi verkamönnum, að þeir skuli ekki verr settir hvað laun (þ. á m. aðrar greiðslur fyrir vinnu), vinnutíma og önnur starfskjör snertir en ákveðið er:
  - a. með heildarsamningum eða öðrum viðurkenndum samningsgerðum milli þeirra félagssamtaka vinnuveitenda og verkamanna, sem fara með umboð meginþorra hvorra fyrir sig, vinnuveitenda og verkamanna í starfsgrein þeirri eða iðngrein, sem um er að ræða;
  - b. með gerðardómi; eða
  - c. með landslögum eða reglugerðum;um sams konar vinnu í starfsgrein þeirri eða iðngrein, sem um er að ræða í héraði, þar sem vinnan er innt af hendi.

2. Þegar starfskjör þau, sem nefnd eru í fyrri málsgrein, eru ekki ákveðin á einhvern þann hátt, sem þar er nefndur, í héraði þar sem vinnan er innt af hendi, skulu ákvæði þau, sem tekin eru upp í samninga, tryggja hlutaðeigandi verkamönnum laun (þ. á m. aðrar greiðslur fyrir vinnu), vinnutíma og önnur starfskjör, sem eigi séu lakari en:
  - a. ákveðið er með heildarsamningum eða öðrum viðurkenndum samningsgerðum, gerðardómi, landslögum eða reglugerðum við sams konar vinnu í starfsgrein þeirri eða iðngrein, sem um er að ræða, í næsta hliðstæðu héraði; eða
  - b. tíðkast hjá vinnuveitendum, sem svipaða aðstöðu hafa í starfsgrein þeirri eða iðngrein, sem verktakinn starfar í.
3. Efni þeirra ákvæða, sem sett eru í samninga, eða tilbrigði af þeim, skal ákveðið af hlutaðeigandi stjórnvaldi á þann hátt, sem best þykir hæfa aðstæðum í hverju landi og að höfðu samráði við samtök hlutaðeigandi vinnuveitenda og verkamanna, þar sem þau eru til.
4. Hlutaðeigandi stjórnvald skal gera viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því, að þeir, sem gera samningstilboð, þekki efni samningsákvæðanna. Skal það gert með því að birta nánar upplýsingar um skilmálana eða á annan hátt.

3. gr.

Nú eru hæfileg ákvæði um heilbrigði, öryggi og velferð verkamanna, sem vinna samkvæmt samningi, ekki þegar í gildi samkvæmt landslögum eða reglugerðum, heildarsamningi eða gerðardómi, og skal þá hlutaðeigandi stjórnvald gera viðeigandi ráðstafanir til tryggingar góðri aðbúð hlutaðeigandi verkamanna hvað snertir heilbrigði þeirra, öryggi og velferð.

4. gr.

Lög þau eða reglugerðir eða önnur ákvæði, sem veita ákvæðum þessarar samþykktar gildi:

- a. skulu
  - (i) gerð kunn öllum hlutaðeigendum;
  - (ii) tiltaka þá menn, sem ábyrgð bera á framkvæmd þeirra;
  - (iii) kveða á um uppsetningu auglýsinga á áberandi stöðum í hlutaðeigandi stofnunum og vinnustöðvum til þess að gera verkamönnum kunn vinnukjör þeirra; og
- b. skulu, ef ekki er um aðrar ráðstafanir að ræða til tryggingar raunhæfri beitingu, kveða á um:
  - (i) að færðar séu bækur yfir vinnutíma hlutaðeigandi verkamanna og laun greidd þeim; og
  - (ii) nægilegt eftirlit með því, að reglunum sé beitt.

5. gr.

1. Setja skal hæfileg viðurlög við vanrækslu á því að hlita eða beita vinnuákvæðum opinberra samninga. Skulu þau annað hvort fólgin í því, að hlutaðeigandi sé útilokaður frá samningum, eða öðrum aðgerðum.
2. Gera skal viðeigandi ráðstafanir til þess, að hlutaðeigandi verkamenn geti fengið laun þau, sem þeir eiga rétt á, annaðhvort þannig, að greiðslum samkvæmt samningnum sé haldið eftir, eða á annan hátt.

6. gr.

Ársskýrslur þær, sem gefa ber samkvæmt 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, skulu gefa nákvæmar upplýsingar um ráðstafanir þær, sem gerðar eru til að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar.

7. gr.

1. Nú eru í landi aðildarríkis stór svæði, þar sem hlutaðeigandi stjórnvald álitur ógerlegt að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar, vegna strjálbýlis þeirra eða þróunarstigs, og má það þá, að höfðu samráði við félagssamtök hlutaðeigandi vinnuveitenda og verkamanna, þar sem þau eru til, undanskilja slík svæði framkvæmd samþykktarinnar, annaðhvort í heild eða með þeim undantekningum, sem því þykir hæfa með tilliti til sérstakra fyrirtækja eða starfsgreina.
2. Hvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um framkvæmd samþykktar þessarar, sem gefin er samkvæmt ákvæðum 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, geta um hver þau landsvæði, sem það vill láta ákvæði þessarar greinar ná til, og greina ástæður sínar fyrir því. Ekkert aðildarríki skal njóta ákvæða þessarar greinar, eftir að það leggur fram fyrstu ársskýrslu sína, nema að því er tekur til landsvæða þeirra, er þar voru tilgreind.
3. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal a. m. k. á þriggja ára fresti athuga að nýju í samráði við félagssamtök hlutaðeigandi vinnuveitenda og verkamanna, þar sem þau fyrirfinnast, möguleikana á því að færa gildissvið samþykktarinnar út, þannig að hún verði látin gilda um landsvæða, sem hafa verið undanskilin í samræmi við ákvæði 1. málsgreinar.
4. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal í síðari ársskýrslum sínum greina þau landsvæði, sem það afsalar sér rétti til að láta ákvæði þessarar greinar ná til, svo og hverjar þær framfarir, sem orðið hafa með aukna beitingu samþykktar þessarar á slíkum svæðum fyrir augum.

8. gr.

Nú koma fyrir utanaðkomandi óviðráðanleg atvik (force majeure) eða neyðar-ástand, sem stofnar öryggi og velferð þjóðarinnar í hættu, og getur þá hlutaðeigandi stjórnvald numið ákvæði samþykktar þessarar úr gildi um stundarsakir. Þar, sem fyrir hendi eru félagssamtök vinnuveitenda og verkamanna, sem hlut eiga að máli, skal haft samráð við þau, áður en slík ákvörðun er tekin.

9. gr.

1. Samþykkt þessi tekur ekki til samninga, sem gerðir eru áður en hún gekk í gildi
2. Nú er samþykkt þessari sagt upp, og skal henni þá eftir sem áður beitt um í hlutaðeigandi aðildarríki.
samninga þá, sem gerðir voru meðan hún var í gildi.

10. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar til skrásetningar.

11. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þá meðlimi Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem látið hafa forstjóran skrá fullgildingar sínar.
2. Hún skal öðlast gildi 12 mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá forstjóranum.
3. Eftir það öðlast þessi samþykkt gildi, að því er snertir hvern meðlim, 12 mánuðum eftir að fullgilding hans hefur verið skráð.

12. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru forstjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar í samræmi við 2. málsgrein 35. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, skulu greina:

- a. landsvæði þau, sem hlutaðeigandi aðildarríki undirgengst að láta ákvæði samþykktarinnar ná til án takmarkana;
  - b. landsvæði þau, sem það undirgengst að láta ákvæði samþykktarinnar ná til með takmörkunum, og hverjar þær séu;
  - c. landsvæði, þar sem ekki er hægt að heita samþykktinni, og ástæður til þess;
  - d. landsvæði, sem það áskilur sér rétt til að taka ákvörðun um síðar að nánar athuguðu máli.
2. Yfirlýsingar þær, sem greindar eru í staflíðum a. og b. í fyrstu málsgrein þessarar greinar, skulu teljast raunverulegur hluti fullgildingarinnar og hafa sama gildi og hún.
  3. Sérhvert aðildarríki getur hvenær sem er ógilt að öllu eða nokkru leyti með síðari yfirlýsingu fyrirvara þá, sem það hefur gert í upprunalegri yfirlýsingu sinni í samræmi við staflíðina b, c eða d í fyrstu málsgrein þessarar greinar.
  4. Í hvert skipti sem segja má samþykkt þessari upp í samræmi við ákvæði 14. greinar, getur hvert aðildarríki sent forstjóranum yfirlýsingu um hvers konar aðrar breytingar, er dragi úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þess, enda lýsi það því ástandi, sem þá ríkir á þeim landsvæðum, sem það kann að tiltaka.

13. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar eru sendar í samræmi við 4. eða 5. málsgrein 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, skulu segja til um það, hvort ákvæðum samþykktarinnar muni verða beitt með takmörkunum eða án þeirra á hlutaðeigandi landsvæði. Þegar yfirlýsing ber með sér, að ákvæðum samþykktarinnar verði beitt með takmörkunum, skal hún gera nánari grein fyrir þeim.
2. Aðildarríki, eitt eða fleiri eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem hlut eiga að máli, geta hvenær sem er, með síðari yfirlýsingu, afsalað sér að nokkru eða öllu leyti hverjum þeim rétti til takmarkana, sem það hefur tiltekið í fyrri yfirlýsingu.
3. Í hvert skipti, sem segja má samþykkt þessari upp í samræmi við ákvæði 14. greinar, geta aðildarríki þau, eitt eða fleiri eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem hlut eiga að máli, sent aðalforstjóranum yfirlýsingu um hvers konar aðrar breytingar, er dragi úr ákvæðum fyrri yfirlýsingar, enda lýsi það þá jafnframt, hvernig ástætt er um framkvæmd samþykktarinnar.

14.—19. gr.

(Samhljóða 14.—19. gr. samþykktar nr. 91.)

V. Álitsgerð nr. 84 um vinnuákvæði í opinberum samningum.

Allsherjarþingið mælir með því, að sérhvert aðildarríki framfylgi eftirfarandi ákvæðum svo fljótt sem innanríkisástæður þess leyfa og gefi Alþjóðavinnuáskrifstofunni, að beiðni stjórnarnefndarinnar, skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar eru til þess að koma þeim í framkvæmd:

1. Nú eru einstökum atvinnurekendum veittir fjárstyrkir eða þeir hafa leyfi til að reka opinbert fyrirtæki, og ætti þá að heita ákvæðum, er séu í aðalatriðum hliðstæð vinnuákvæðum í opinberum samningum.
2. Vinnuákvæði í opinberum samningum ættu annaðhvort beinlínis eða með vísun til viðeigandi ákvæða í lögum, reglugerðum, heildarsamningum, gerðardómum eða öðrum viðurkenndum heimildum að ákveða:
  - a. dagvinnu- og yfirvinnukaup (þar með taldar aðrar greiðslur), sem greiða ber hinum ýmsu flokkum hlutaðeigandi verkamanna;

- b. hvernig haft skuli eftirlit með vinnustundafjölda, þar á meðal, þar sem það á við:
- (i) vinnustundafjölda, sem vinna má á dag, viku eða öðru tilteknu tímabili og daglaun eru greidd fyrir;
  - (ii) meðalvinnustundafjölda þeirra manna, sem vinna í vöktum við samfellt starf; og
  - (iii) þar sem vinnustundir eru reiknaðar sem meðaltal, þá skal ákveðið tímabil það, sem meðaltalið er reiknað af, svo og venjulegur hámarks-vinnustundafjöldi, sem vinna má á hverju tilteknu tímabili;
- c. reglur um orlof og veikindadaga.

VI. Samþykkt nr. 95 um verndun vinnulauna.

1. gr.

Í samþykkt þessari merkir orðið „vinnulaun“ kaup eða greiðslur, sem vinnuveitanda ber að greiða vinnuþiggjanda samkvæmt munnlegum eða skriflegum ráðningarsamningi fyrir vinnu, sem unnin er eða vinna ber, eða fyrir þjónustu, sem látin er eða láta ber í té, þau séu ákveðin með gagnkvæmum samningum, landslögum eða reglugerðum, og hægt sé að tiltaka þau í peningum, en ekki skiptir máli, hvernig þau eru skilgreind eða reiknuð.

2. gr.

1. Samþykkt þessi tekur til allra, sem fá greidd vinnulaun eða eiga rétt á þeim.
2. Að höfðu samráði við stéttarfélag vinnuveitanda og vinnuþiggjanda, sem eiga beinlínis hlut að máli, þar sem þau eru til, getur lögbært stjórnvald undanskilið flokka fólks öllum eða einhverjum ákvæðum þessarar samþykktar, ef aðstæður þess eða ráðningarkjör eru þannig, að einhver eða öll ákvæði samþykktarinnar hæfa því ekki, enda stundi það ekki líkamlega vinnu eða það vinnur heimilisstörf eða önnur störf sambærileg við þau.
3. Sérhvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um beitingu þessarar samþykktar, sem því ber að gefa í samræmi við 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, greina þá flokka fólks, sem það hyggst undanskilja beitingu einhverra eða allra ákvæða samþykktarinnar í samræmi við ákvæði undanfarandi málsgreinar. Eftir að aðildarríki hefur gefið fyrstu ársskýrslu sína, getur það ekki gert neinar undantekningar um aðra flokka fólks en þar voru tilgreindir.
4. Nú hefur aðildarríki tilgreint í fyrstu ársskýrslu sinni flokka fólks, sem það hyggst undanskilja beitingu allra eða nokkurra ákvæða samþykktarinnar, og skal það þá tilgreina í síðari ársskýrslum sínum þá flokka fólks, sem það afsalar sér rétti til undanþágu fyrir samkvæmt 2. málsgrein þessarar greinar, svo og framfarir þær, sem orðið hafa í þá átt, að beita megi samþykktinni um þetta fólk.

3. gr.

1. Vinnulaun, sem greiða ber í peningum, skulu aðeins greidd í löglegum gjaldmiðli. Greiðsla með eigin víxlum, skuldabréfum, arðmiðum eða í öðru formi, sem talið er koma í stað löglegs gjaldmiðils, skal bönnuð.
2. Lögbært stjórnvald getur leyft eða mælt fyrir um greiðslu vinnulauna með tékkum, „postgiro“ eða pósthálfum, þar sem þessi greiðslutilhögun er venjuleg eða nauðsynleg vegna sérstakra aðstæðna, svo og þegar heildarsamningur eða gerðardómur kveður svo á eða hlutaðeigandi verkamaður samþykkir, ef ekki er kveðið á um það á þennan hátt.

4. gr.

1. Með landslögum eða reglugerðum, heildarsamningum eða gerðardómum má leyfa, að laun séu greidd að nokkru í friðu í iðngreinum eða starfsgreinum, þar sem þess háttar greiðslur eru venjulegar eða æskilegar vegna þess, hverrar tegundar hlutaðeigandi iðngrein eða starfsgrein er. Greiðsla vinnulauna með sterkum áfengum drykkjum eða eiturlyfjum er algerlega bönnuð.
2. Nú er leyft að greiða vinnulaun að nokkru í friðu, og skulu þá gerðar viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því:
  - a. að slíkar greiðslur hæfi verkamanninum og fjölskyldu hans til eigin þarfa og komi þeim að notum; og
  - b. að matsverð slíkra greiðslna sé rétt og sanngjarnt.

5. gr.

Vinnulaun skulu greidd hlutaðeigandi verkamanni sjálfum, nema öðruvísi sé ákveðið í landslögum, reglugerðum, heildarsamningum eða gerðardómi eða verka- maðurinn hafi sjálfur samþykkt annað.

6. gr.

Vinnuveitendum er óheimilt að takmarka á nokkurn hátt rétt verkamanna til frjálsrar ráðstöfunar á launum sínum.

7. gr.

1. Nú eru stofnsettar verðlanir, sem selja verkamönnum vörur, eða þeim er gefinn kostur á annarri þjónustu í sambandi við fyrirtæki, og má þá ekki á nokkurn hátt þvinga hlutaðeigandi verkamenn til að færa sér slíkar verðlanir eða þjónustu í nyt.
2. Nú er ekki völ á öðrum verzlunum eða þjónustu, og skal þá þar til bært stjórnvald gera viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því, að vörur séu seldar og þjónusta látin í té við réttu og sanngjörnu verði, eða að verðlanir, sem settar eru á stofn, og þjónusta, sem vinnuveitandinn starfrækir, séu ekki starfrækt í ágóðaskyni, heldur til hagsbóta fyrir hlutaðeigandi verkamenn.

8. gr.

1. Frádráttur á launum skal aðeins leyfður með þeim skilyrðum og í þeim mæli, sem fyrir er mælt í landslögum eða reglugerðum eða ákveðið með heildarsamningi eða gerðardómi.
2. Þar til bært stjórnvald skal, á þann hátt, sem bezt þykir hæfa, gera verkamönnum kunnugt, með hvaða skilyrðum og í hve ríki mæli má framkvæma slíkan frádrátt.

9. gr.

Banna skal hvers konar frádrag launa í því skyni að tryggja beina eða óbeina greiðslu frá verkamanni til vinnuveitanda, umboðsmanns hans eða einhvers milli- göngumanns (svo sem vinnumiðlara) með það fyrir augum að fá vinnu eða halda henni.

10. gr.

1. Aðför í vinnulaunum eða framsal þeirra getur aðeins átt sér stað á þann hátt og innan þeirra takmarka, sem ákveðið er í landslögum eða reglugerðum.
2. Vinnulaun skulu tryggð fyrir aðför og framsali í svo ríki mæli sem nauðsynlegt telst til framfærslu verkamannsins og fjölskyldu hans.

11. gr.

1. Nú verður fyrirtæki gjaldþrota eða er tekið til skiptameðferðar, og skulu þá verkamenn, sem við það vinna, jafnt settir forgangskröfuhöfum, að því er tekur til launa, sem þeim ber fyrir vinnu, sem þeir hafa innt af hendi á því tímabili

fyrir upphaf skiptameðferðarinnar, sem ákveðið kann að vera með landslögum eða reglugerðum, eða að því er tekur til launa undir því marki, sem ákveðið kann að vera með landslögum eða reglugerðum.

2. Laun, sem forgangsréttur fylgir, skulu greidd að fullu áður en almennir kröfuhafar geta gert kröfu til hluta af eignunum.
3. Með landslögum eða reglugerðum skal kveða á um innbyrðis afstöðu launa, sem forgangskrafa fylgir, og annarra forgangskrafna.

12. gr.

1. Vinnulaun skulu greidd reglulega. Nú er ekki um aðrar viðeigandi ráðstafanir að ræða til tryggingar því, að vinnulaun séu greidd á reglulegum fresti, og skal þá með landslögum, reglugerðum, heildarsamningum eða gerðardómi ákveða, á hve löngum fresti launagreiðslur skuli fara fram.
2. Við lok vinnusamnings skal gera upp öll ógreidd vinnulaun í samræmi við landslög, reglugerðir, heildarsamninga eða gerðardóm. Nú er ekki um nein lög, reglugerðir, heildarsamninga eða gerðardóm að ræða, sem um þetta er hægt að beita, og skal þá uppgjör fara fram innan hæfilegs tíma miðað við ákvæði samningsins.

13. gr.

1. Nú eru vinnulaun greidd í peningum, og skal þá greiðsla einungis fara fram á virkum dögum og á eða í nánd við vinnustað, enda sé ekki öðruvísi ákveðið í landslögum, reglugerðum, heildarsamningum eða gerðardómi eða annar háttur, sem hlutaðeigandi verkamönnum er kunnur, þyki betur hæfa.
2. Bannað er, að launagreiðslur fari fram á krám eða öðrum þess háttar stöðum, sömuleiðis í smásöluverzlunum og á skemmtistöðum, ef nauðsynlegt er til að koma í veg fyrir misbeitingu þessa ákvæðis. Bann þetta tekur ekki til fólks, sem vinnur á þessum stöðum.

14. gr.

- Þar, sem nauðsyn krefur, skulu gerðar raunhæfar ráðstafanir til tryggingar því, að verkamönnum sé á viðeigandi og auðskilinn hátt gert kunnugt:
- a. með hvaða launakjörum þeir eru ráðnir, og skal það bæði gert áður en þeir hefja vinnu og þegar einhverjar breytingar verða;
  - b. Um nánari útreikning launa þeirra fyrir tímabil það, sem um er að ræða, og skal þetta gert við hverja greiðslu, að svo miklu leyti sem breytingar verða á honum.

15. gr.

- Lög þau og reglugerðir, sem veita ákvæðum samþykktar þessarar gildi, skulu:
- a. gerð kunn þeim, sem hlut eiga að máli;
  - b. greina þá menn, sem skulu sjá um beitingu þeirra;
  - c. tiltaka hæfileg viðurlög eða aðrar viðeigandi ráðstafanir gegn brotum á þeim;
  - d. kveða á um, að haldnar séu skrár í viðurkenndu formi og á viðurkenndan hátt, þar sem það á við.

16. gr.

Í ársskýrslum þeim, sem gefnar eru samkvæmt 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, skulu vera fullkomnar upplýsingar um ráðstafanir þær, sem gerðar hafa verið til að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar.

17. gr.

(Samhljóða 7. gr. samþykktar nr. 94.)

18.—27. gr.

(Samhljóða 10.—19. gr. samþykktar nr. 94.)

VII. Álitsgerð nr. 85 um vernd vinnulauna.

Þingið mælir með því, að sérhvert aðildarríki framfylgi eftirfarandi ákvæðum svo fljótt sem innanríkisástæður þess leyfa og gefi Alþjóðavinnuáskrifstofunni, eftir beiðni stjórnarnefndarinnar, skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar eru til þess að koma þeim í framkvæmd:

I. Frádrag launa.

1. Gera ber allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að takmarka frádrag launa, að svo miklu leyti sem það er nauðsynlegt, til þess að tryggja framfærslu verkamannsins og fjölskyldu hans.
2. (1) Frádrag á launum til endurgreiðslu á tjóni eða skemmdum á framleiðslu vinnuveitandans, vörum hans eða útbúnaði ætti aðeins að leyfa, þegar tjón eða skemmdir hafa átt sér stað, sem ljóst er hægt að sýna, að hlutaðeigandi verkamaður er ábyrgur fyrir.
(2) Upphæð slíks frádrags skal vera sanngjörn og ekki fara fram úr raunverulegu verðgildi tjónsins eða skaðans.
(3) Áður en tekin er ákvörðun um slíkan frádrátt á launum, skal hlutaðeigandi gefinn nægilegur kostur á að sýna fram á það, að frádrátt á launum hans beri ekki að gera.
3. Gera skal viðeigandi ráðstafanir til þess, að launafrádráttur vegna áhalda, efnis eða útbúnaðar, sem vinnuveitandinn lætur í té, sé takmarkaður við þau tilfelli, þar sem slíkur launafrádráttur er:
  - a. viðurkenndur samkvæmt venju í starfsgrein þeirri eða iðngrein, sem um er að ræða;
  - b. ákveðinn með heildarsamningi eða gerðardómi; eða
  - c. leyfður á annan þann hátt, sem viðurkenndur er með lögum eða reglugerðum.

II. Hve oft vinnulaun skuli greidd.

4. Tíminn milli launagreiðslna skal ekki vera lengri en það, að launin séu greidd:
  - a. eigi sjaldnar en tvisvar í mánuði með eigi meira en sextán daga millibili, að því er snertir verkamenn, sem fá tíma-, dag- eða vikukaup; og
  - b. eigi sjaldnar en einu sinni í mánuði, að því er snertir þá vinnuþiggjendur, sem fá mánaðar- eða árslaun.
5. (1) Þegar um er að ræða menn, sem fá laun sín reiknuð fyrir ákvæðisvinnu eða eftir afköstum, skal ákveða tímabilið milli launagreiðslna, að svo miklu leyti sem unnt er, þannig, að tryggt sé, að launin séu greidd eigi sjaldnar en tvisvar í mánuði með eigi meira en sextán daga millibili.
(2) Nú eru verkamenn ráðnir til að vinna verk, sem tekur meira en hálfan mánuð að ljúka við og ekki er á annan hátt kveðið á um með heildarsamningum eða gerðardómi, hve oft þeim skuli greidd vinnulaun, og skal þá gera viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því:
  - a. að greitt sé upp í launin eigi sjaldnar en tvisvar í mánuði, með eigi lengra en sextán daga millibili, í hlutfalli við það verk, sem lokið er; og
  - b. að fullnaðaruppgjör fari fram innan hálf mánaðar frá því að verkinu var okið.

III. Upplýsingar um launakjör.

6. Upplýsingar þær um launakjör, sem láta ber verkamönnum í té, skulu, þar sem það á við, innihalda nánari atriði varðandi:
  - a. kauptaxta, sem greiða ber;
  - b. aðferðir við útreikning launa;
  - c. hversu oft laun skuli greidd;
  - d. greiðslustað; og

- e. skilyrði þau, sem verða að vera fyrir hendi, til þess að draga megi frá laun-
unum.

IV. Tilkynningar um innunnin laun og launaskýrslur.

7. Við hverja greiðslu vinnulauna skal ávallt, þegar það á við, upplýsa verkamenn um eftirfarandi atriði varðandi tímabil það, sem verið er að greiða laun fyrir, að svo miklu leyti sem atriði þessi eru breytingum undirorpin:
- heildarupphæð þeirra launa, sem unnið hefur verið fyrir;
  - hvers konar frádrátt sem gerður kann að hafa verið á launinum, svo og ástæður fyrir honum og hversu mikill hann sé; og
  - nettóupphæð ógreiddra launa.
8. Þar, sem það á við, skulu vinnuveitendur látnir halda skýrslur, er sýni atriði þau, sem greinir í fyrirfarandi greiu, að því er snertir hvern verkamann, sem hjá þeim vinnur.

V. Hlutdeild verkamanna í stjórn verzlana á vinnustöðum.

9. Gera ber viðeigandi ráðstafanir til þess, að fulltrúar hlutaðeigandi verkamanna, og þá einkum meðlimir velferðarnefnda verkamanna og annarra sams konar nefnda, þar sem þær eru til, taki þátt í almennri stjórn verzlana eða annarra stofnana, sem komið er á fót í sambandi við fyrirtækið í því skyni að selja verkamönnum, sem þar vinna, vörur eða þjónustu.

VIII. Samþykkt nr. 96 um vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka laun fyrir störf sín.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Í þessari samþykkt merkir „vinnumiðlunarskrifstofa, sem tekur laun fyrir störf sín“:
- vinnumiðlunarskrifstofu, sem starfrækt er í ágóðaskyni, þ. e. a. s. hvert það einstaklingsfyrirtæki, félag, stofnun, skrifstofu eða annað fyrirtæki, sem kemur fram sem meðalgöngumaður um að útvega verkamanni vinnu eða atvinnurekanda verkamenn í því skyni að fá annaðhvort beina eða óbeina greiðslu í peningum eða öðru, annaðhvort frá atvinnurekanda eða verkamanni. Skilgreining þessi tekur ekki til dagblaða eða annarra rita, nema þau séu einungis eða aðallega gefin út til þess að vera til milligöngu milli verkamanna og atvinnurekanda;
  - vinnumiðlunarskrifstofu, sem ekki er starfrækt í ágóðaskyni, þ. e. a. s. ráðningarstarfsemi félags, stofnunar, skrifstofu eða annars fyrirtækis, sem þrátt fyrir að það er ekki starfrækt með það fyrir augum að taka greiðslu í peningum eða öðru, krefur annaðhvort atvinnurekanda eða verkamann um skráningargjald, tímabundnar greiðslur eða annað gjald fyrir þessa þjónustu.
2. Samþykkt þessi tekur ekki til ráðningar sjómanna.

2. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skal greina í fullgildingarskjali sínu, hvort það samþykki ákvæði í II. kafla samþykktarinnar, sem kveður á um að útrýma smátt og smátt vinnumiðlunarskrifstofum, sem taka laun fyrir störf sín og starfræktar eru í ágóðaskyni, og eftirlit með öðrum skrifstofum, eða hvort það samþykki ákvæðin í III. kafla samþykktarinnar, sem kveður á um eftirlit með vinnumiðlunarskrifstofum, sem taka greiðslur fyrir störf sín, þar með taldar skrifstofur, sem starfræktar eru í ágóðaskyni.

2. Hvert það aðildarríki, sem samþykkir ákvæði III. kafla samþykktarinnar, getur síðar tilkynnt forstjóranum, að það samþykki ákvæði II. kafla. Frá þeim degi er aðalforstjórinn skrásetur slíka yfirlýsingu, skulu ákvæði III. kafla samþykktarinnar hætta að gilda fyrir það aðildarríki og ákvæði II. kafla gilda frá því.

II KAFLI

Um útrýmingu smátt og smátt á vinnumiðlunarskrifstofum, sem taka gjald fyrir störf sín og reknar eru í ágóðaskyni, og eftirlit með öðrum skrifstofum.

3. gr.

1. Innan takmarkaðs tíma, sem ákveðinn sé af þar til bæru stjórnvaldi, skal afnema allar vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka greiðslu fyrir störf sín og starfræktar eru í ágóðaskyni, eins og þær eru skilgreindar í 1. gr. 1. mgr. a.
2. Skrifstofur þessar skal þó ekki leggja niður fyrr en opinber vinnumiðlun hefur verið sett á stofn.
3. Þar til bært stjórnvald getur ákveðið mismunandi fresti til afnáms vinnumiðlunarskrifstofu eftir því, í hvaða starfsgrein þær ráða fólk.

4. gr.

1. Þangað til vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka gjald fyrir störf sín og starfræktar eru í ágóðaskyni, eru lagðar niður, skulu þær:
  - a. háðar eftirliti þar til bærs stjórnvalds; og
  - b. aðeins taka gjald eða greiðslur, sem bornar séu undir þar til bært stjórnvald og samþykktar af því eða ákveðnar ef þessu stjórnvaldi.
2. Slíkt eftirlit skal einkum beinast að því að útrýma hvers konar misbeitingu í sambandi við starfrækslu vinnumiðlunarskrifstofa, sem taka gjöld fyrir störf sín og starfræktar eru í ágóðaskyni.
3. Í þessu skyni skal þar til bært stjórnvald á viðeigandi hátt hafa samráð við hlutaðeigandi vinnuveitenda- og verkamannafélög.

5. gr.

1. Þar til bært stjórnvald getur í sérstökum tilfellum gefið undanþágur frá ákvæðum 1. mgr. 3. greinar, að því er snertir flokka manna, sem nákvæmlega eru tilteknir í landslögum eða reglugerðum og hin opinbera vinnumiðlun á óhægt með að annast nægilegar ráðningar þeirra, en slíkar undantekningar má einungis gera að höfðu viðeigandi samráði við félagssamtök hlutaðeigandi vinnuveitenda- og verkamannafélaga.
2. Hver sú vinnumiðlunarskrifstofa, sem tekur gjald fyrir störf sín og nýtur undanþágu samkv. þessari grein, skal:
  - a. háð eftirliti þar til bærs stjórnvalds;
  - b. hafa í höndum leyfi, er gildi í eitt ár og þar til bært stjórnvald getur framlengt;
  - c. aðeins taka greiðslu eða gjald eftir gjaldskrá, sem borin hefur verið undir þar til bært stjórnvald og samþykkt af því eða ákveðin af nefndu stjórnvaldi;
  - d. því aðeins ráða eða vista verkamenn erlendis, að hún hafi fengið til þess leyfi þar til bærs stjórnvalds, og með þeim skilyrðum, sem ákveðin eru í gildandi lögum eða reglugerðum.

6. gr.

Vinnumiðlunarskrifstofur, sem ekki eru starfræktar í ágóðaskyni, en taka gjald fyrir störf síns, eins og þær eru skilgreindar, í 1. gr. 1. b., skulu:

- a. hafa leyfi frá þar til bæru stjórnvaldi og vera háðar eftirliti þess;
- b. ekki taka gjöld fram yfir það, sem ákveðið er í gjaldskrá, sem hefur verið borin undir og samþykkt af þar til bæru stjórnvaldi eða ákveðin af því með fullu tilliti til áfallins kostnaðar; og
- c. því aðeins ráða eða vista verkamenn erlendis, að þeim sé leyft það af þar til bæru stjórnvaldi, og með þeim skilyrðum, sem ákveðin eru með gildandi lögum eða reglugerðum.

7. gr.

Þar til bært stjórnvald skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til tryggingar því, að vinnumiðlunarskrifstofur, sem ekki taka gjald fyrir störf sín, vinni þau ókeypis.

8. gr.

Ákveða skal hæfileg viðurlög við brotum á ákvæðum þessa kafla samþykktarinnar eða lögum eða reglugerðum, sem veita þeim gildi. Þegar nauðsyn krefur, skulu slík viðurlög fela í sér afturköllun leyfa, sem samþykkt þessi kveður á um.

9. gr.

Ársskýrslur þær, sem gefa ber samkvæmt 22. grein stjórnskrár Alþjóðavinnuáskrárinnar, skulu hafa að geyma allar nauðsynlegar upplýsingar um undantekningar veittar samkv. 5. gr., þ. á m. sérstaklega upplýsingar um fjölda þeirra skrifstofa, sem fengið hafa undanþágur, og starfssvið þeirra, ástæðurnar fyrir undanþágunum og um tilhögun eftirlits þar til bærs stjórnvalds með starfsemi hlutaðeigandi skrifstofa.

III. KAFLI

Eftirlit með vinnumiðlunarskrifstofum, sem taka gjald fyrir störf sín.

10. gr.

Vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka gjald fyrir störf sín og starfræktar eru í ágóðaskyni, eins og það er skilgreint í 1. málsg. a í 1. gr., skulu:

- a. háðar eftirliti þar til bærs stjórnvalds;
- b. hafa í höndum leyfi, er gildi í ár og þar til bært stjórnvald getur endurnýjað;
- c. aðeins taka gjald eða greiðslu eftir gjaldskrá, sem borin hefur verið undir og og samþykkt af þar til bæru stjórnvaldi eða ákveðin af því;
- d. því aðeins ráða eða vista verkamenn erlendis, að þær hafi til þess leyfi þar til bærs stjórnvalds, og með þeim skilyrðum, sem ákveðin eru með gildandi lögum eða reglugerðum.

11. gr.

Vinnumiðlunarskrifstofur, sem taka gjald fyrir störf sín, en eru ekki starfræktar í ágóðaskyni, eins og það er skilgreint í 1. málsg. b í 1. gr., skulu:

- a. hafa í höndum leyfi frá þar til bæru stjórnvaldi og skulu háðar eftirliti þess;
- b. ekki taka gjald fram yfir ákvæði gjaldskrár, sem borin hefur verið undir og samþykkt af þar til bæru stjórnvaldi eða ákveðin af því með nánu tilliti til áfallins kostnaðar; og
- c. því aðeins ráða eða vista verkamenn erlendis, að þær hafi til þess leyfi þar til bærs stjórnvalds, og með þeim skilyrðum, sem ákveðin eru með gildandi lögum eða reglugerðum.

12. gr.

Hvert þar til bært stjórnvald skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að ganga úr skugga um, að vinnumiðlunarskrifstofur, sem ekki taka gjald fyrir störf sín, vinni þau ókeypis.

13. gr.

Ákveða skal hæfileg viðurlög við brotum á ákvæðum þessa kafla samþykktarinnar eða lögum og reglugerðum, sem veita þeim gildi. Þegar nauðsyn krefur, skulu slík viðurlög fela í sér afturköllun leyfa, sem kveðið er á um í þessari samþykkt.

14. gr.

Ársskýrslur þær, sem gefa ber samkv. 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, skulu hafa að geyma allar nauðsynlegar upplýsingar um tilhögun
eftirlits þar til bærs stjórnvalds með starfsemi vinnumiðlunarskrifstofa, sem taka
gjald fyrir störf sín, þ. á m. sérstaklega skrifstofa, sem starfræktar eru í ágóðaskyni.

IV. KAFLI

Ýmis ákvæði.

15. gr.

1. Nú eru í landi aðildarríkis stór svæði, þar sem þar til bært stjórnvald álitur ógerlegt að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar vegna strjálhýlis þeirra eða þróunarstigs, og má það þá undanskilja slík svæði ákvæðum samþykktarinnar, annaðhvort að öllu leyti eða með þeim undantekningum, sem því þykir hæfa með tilliti til sérstakra fyrirtækja eða starfsgreina.
2. Sérhvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um framkvæmd samþykktar þessar, sem gefin er samkvæmt ákvæðum 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, geta um hver þau landsvæði, sem það vill láta ákvæði þessarar greinar taka til, og greina ástæður sínar fyrir því. Ekkert aðildarríki skal njóta ákvæða þessarar greinar eftir að það leggur fram fyrstu ársskýrslu sína, nema að því er tekur til landsvæða þeirra, er þar voru tilgreind.
3. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal í síðari ársskýrslum sínum greina þau landsvæði, sem það afsalar sér rétti til að láta ákvæði þessarar greinar ná til.

V. KAFLI

16.—19. gr.

(Samhljóða 10.—13. gr. samþykktar nr. 94).

20.—25. gr.

(Samhljóða 14.—19. gr. samþykktar nr. 91).

IX. Samþykkt nr. 97 um inn- og útflutning fólks í atvinnuleit (endurskoðuð 1949).

1. gr.

Hvert það aðildarríki Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að láta Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunni og öðrum aðildarríkjum, eftir beiðni þeirra, í té:

- a. upplýsingar um stefnu ríkisins, lög og reglugerðir varðandi inn- og útflutning fólks;
- b. upplýsingar um sérstök ákvæði varðandi fólksflutninga landa milli í atvinnuleit og um starfs- og lífskjör slíks fólks;
- c. upplýsingar um almenna samninga og sérsamninga um þessi mál, sem hlutaðeigandi aðildarríki hefur gerzt aðili að.

2. gr.

Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að halda uppi eða tryggja að haldið sé uppi nægilegri ókeypis starfsemi til þess að aðstoða inn- og útflytjendur, sem leita sér vinnu, og sérstaklega að láta þeim í té áreiðanlegar upplýsingar.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að það skuli, að svo miklu leyti sem landslög og reglugerðir leyfa, gera hvers konar viðeigandi ráðstafanir gegn villandi áróðri í sambandi við inn- og útflutning fólks.
2. Um þetta hefur það samvinnu við önnur aðildarríki, sem hlut eiga að máli, þar sem það á við.

4. gr.

Sérhvert aðildarríki skal gera viðeigandi ráðstafanir innan takmarka sinna til þess að greiða fyrir brottför, ferðum og móttöku fólks, sem flytur á milli landa í atvinnuleit.

5. gr.

Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að halda uppi innan sinna takmarka hæfilegu heilbrigðiseftirliti, sem skal:

- a. þar sem þess gerist þörf, ganga úr skugga um það, að þeir, sem flytja milli landa í atvinnuleit, svo og skyldulið þeirra, sem leyft er að fylgja þeim eða fara til þeirra síðar, séu við góða heilsu bæði við brottför og komu;
- b. sjá um, að fólk, sem flytur á milli landa í atvinnuleit, og skyldulið þess njóti nægilegs lækniseftirlits og heilsusamlegs aðbúnaðar við brottför, meðan á ferð stendur og við komu sína til ákvörðunarlandsins.

6. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að það skuli án tilits til mismunandi þjóðernis, kynþátta, trúarbragða eða kynferðis búa jafnvel að innflytjendum, sem löglega hafa sett að í landi þess, og þess eigin ríkisborgurum, að því er snertir:
    - a. (i) laun, þar með taldar fjölskyldubætur, þar sem þær eru hluti launa, vinnutíma, yfirvinnu, launað orlof, takmörkun á heimavinnu, lágmarksaldur við vinnu, iðnnám og starfsþjálfun, vinnu kvenna og unglinga;
    - (ii) þátttöku í stéttarfélögum og rétt til að njóta góðs af heildarsamningum;
    - (iii) húsnæðismál;að svo miklu leyti sem málum þessum er skipað með lögum eða reglugerðum eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds;
  - b. almannatryggingar (þ. e. a. s. lagaákvæði um atvinnuslys, mæðrahjálp, sjúkdóma, örorku, elli, dauða, atvinnuleysi og fjölskylduframsfarstu, svo og hver þau atriði önnur, sem almannatryggingar taka til samkvæmt landslögum eða reglugerðum) með þessum takmörkunum:
    - (i) Gera má viðeigandi ráðstafanir til viðhalds áunnum réttindum og réttindum, sem verið er að ávinna sér.
    - (ii) Ákveða má með landslögum eða reglugerðum í innflutningslöndum sérstakar ráðstafanir varðandi greiðslur eða hluta af greiðslum, sem eingöngu eru greiddar af opinberu fé, svo og um styrki, sem greiddir eru mönnum, sem ekki inna af hendi iðgjaldagreiðslur, sem eru forsenda fyrir venjulegum styrk;
  - c. skatta og gjöld, sem greiða ber fyrir þann, sem ráðinn er í vinnu;
  - d. réttargerðir varðandi mál þau, sem samþykkt þessi fjallar um.
2. Þegar um sambandsríki er að ræða, skulu ákvæði þessarar greinar gilda að svo miklu leyti, sem málefnum þeim, sem um ræðir, er skipað með lögum eða reglugerðum sambandsríkisins eða eru háð eftirliti framkvæmdarvalds þess. Aðildar-

riki hvert skal ákveða, í hve ríkjum mæli og á hvern hátt ákvæðum þessum skal beitt um þau mál, sem skipað er með lögum eða reglugerðum einstakra ríkja, fylkja eða héraða innan sambandsríkisins eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds þess. Í ársskýrslu sinni um beitingu samþykktarinnar skal hlutaðeigandi aðildarríki greina, í hve ríkjum mæli málum þeim, sem þessi grein fjallar um, er skipað með lögum eða reglugerðum sambandsríkisins eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds þess. Að því er snertir mál þau, sem skipað er með lögum eða reglugerðum einstakra ríkja, fylkja eða héraða innan sambandsríkisins eða eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds þess, skal hlutaðeigandi aðildarríki gera þær ráðstafanir, sem kveðið er á um í 7. málsgrein (b) í 19. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar.

7. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að vinnuniðlunarsofnanir og aðrar þær stofnanir þess, sem annast mál í sambandi við inn- og útflutning fólks, skuli hafa samvinnu við hliðstæðar stofnanir annarra aðildarríkja, þegar það á við.
2. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst að sjá um, að þjónusta, sem opinber vinnuniðlun lætur inn- eða útflytjendum í té, skuli þeim veitt ókeypis.

8. gr.

1. Nú flytur maður milli landa í atvinnuleit og hefur fengið varanlegt dvalarleyfi, og skulu þá hvorki hann né skyldmenni hans, sem leyft hefur verið að fylgja honum eða flytja til hans, sendir til heimalands síns eða lands þess, sem þeir fluttu frá, af þeim sökum, að innflytjandinn getur ekki innt af hendi störf sín vegna sjúkdóms eða slyss, sem hann hefur orðið fyrir, eftir að hann kom til landsins, nema hlutaðeigandi óski þess sjálfur eða svo er kveðið á í alþjóðasamningi, sem hlutaðeigandi ríki er aðili að.
2. Nú hefur maður, sem flytur milli landa í atvinnuleit, fengið varanlegt dvalarleyfi við komu sína til lands þess, sem hann flytur til, og getur þá þar til bært stjórnvald í því landi ákveðið, að ákvæði 1. málsgreinar þessarar greinar gangi í gildi að liðnum hæfilegum tíma, sem ekki má vera lengri en fimm ár frá komu innflytjandans til landsins.

9. gr.

Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, undirgengst, að það skuli, að teknu tilliti til þeirra takmarkana, sem gilda samkvæmt landslögum eða reglugerðum um inn- og útflutning gjaldeyris, leyfa yfirfærslu á svo miklum hluta af launum eða sparipeningum innflutts verkamanns sem hann kann að óska.

10. gr.

Þegar fjöldi innflytjenda frá einu aðildarríki til annars er nægilega mikill, skulu þar til bær stjórnvöld í báðum löndunum, þegar nauðsynlegt eða æskilegt er, semja um skipan sameiginlegra mála, sem rísa út af beitingu ákvæða þessarar samþykktar.

11. gr.

1. Í samþykkt þessari merkir „maður, sem flytur á milli landa í atvinnuleit“ mann, sem flytur frá einu landi til annars með það fyrir augum að fá vinnu hjá öðrum, og tekur til sérhvers manns, sem fær komuleyfi sem venjulegur innflytjandi í atvinnuleit.
2. Samþykkt þessi tekur ekki til:
  - a. verkafólks í landamærahéruðum;
  - b. manna, sem vinna andleg störf, og listamanna, sem koma til einhvers lands um stundarsakir; og
  - c. sjómanna.

12. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar.

13. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þá meðlimi Alþjóðavinnu-
stofnunarinnar, sem látið hafa forstjóran skrá fullgildingar sínar.
2. Hún skal öðlast gildi 12 mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa
verið skráðar hjá forstjóranum.
3. Eftir það öðlast samþykktin gildi, að því er snertir hvern meðlim, 12 mánuðum
eftir að fullgilding hans hefur verið skráð.

14. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, getur með yfirlýsingu, er
fylgi fullgildingu þess, undanskilið fullgildingu sinni einhverja eða alla viðauka
þessarar samþykktar.
2. Með þeim undantekningum, sem gerðar kunna að vera í slíkri yfirlýsingu, skulu
ákvæðin í viðaukanum hafa sama gildi og ákvæði samþykktarinnar.
3. Hvert það aðildarríki, sem gefur slíka yfirlýsingu, getur síðar tilkynnt aðalfor-
stjóranum með nýrri yfirlýsingu, að það samþykki einhverja eða alla þá viðauka,
sem yfirlýsingin greindi. Frá þeim degi, er aðalforstjórinn skrásetur slíka til-
kynningu, skulu ákvæði þeirra viðauka, er í henni greinir, taka til hlutaðeigandi
aðildarríkis.
4. Meðan yfirlýsing gerð samkv. 1. málsgr. þessarar greinar er í gildi, getur hlutað-
eigandi aðildarríki lýst yfir vilja sínum til að samþykkja þann viðauka, sem um
er að ræða, sem væri hann álitgerð.

15. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru forstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar í samræmi við 2. málsgr. 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar, skulu greina:
  - a. landsvæði þau, sem hlutaðeigandi aðildarríki undirgengst, að ákvæði sam-
þykktarinnar svo og ákvæði einhverra eða allra viðaukanna skuli taka til án
takmarkana;
  - b. landsvæði þau, sem það undirgengst að láta ákvæði samþykktarinnar og ein-
hverra eða allra viðauka hennar taka til með takmörkunum, svo og hverjar
þær takmarkanir séu;
  - c. landsvæði, þar sem ákvæði samþykktarinnar og einhverra eða allra viðauka
hennar eru óframkvæmanleg, og ástæður til þess;
  - d. landsvæði þau, sem það áskilur sér rétt til að taka ákvörðun um síðar að at-
huguðu máli.
2. Skuldbindingar þær, sem greindar eru í stafliðunum a. og b. í 1. málsgrein þess-
arar greinar, ber að skoða sem raunverulegan hluta fullgildingarinnar og hafa
sama gildi sem slík.
3. Sérhvert aðildarríki getur hvenær sem er ógilt að nokkru eða öllu leyti með
síðari yfirlýsingu fyrirvara þá, sem gerðir voru í upprunalegri yfirlýsingu þess
samkv. stafliðunum b., c. eða d. í 1. málsgr. þessarar greinar.
4. Í hvert skipti, sem segja má upp samþykkt þessari í samræmi við ákvæði 17.
greinar, getur hvert aðildarríki sent forstjóranum yfirlýsingu um hvers konar
aðrar breytingar, sem dragi úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þess og greini frá ríkj-
andi ástandi að því er snertir þau landsvæði, sem það kann að tiltaka.

16. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru forstjóra Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar í samræmi við 4. og 5. málsg. 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, skulu greina, hvort ákvæðum samþykktarinnar og einhverra eða allra viðauka hennar verði beitt með takmörkunum eða án þeirra á hlutaðeigandi landsvæði. Beri yfirlýsingin það með sér, að ákvæðum samþykktarinnar og einhverra eða allra viðauka hennar skuli beitt með takmörkunum, skal það gefa nánari upplýsingar um þær takmarkanir.
2. Aðildarríki, eitt eða fleiri eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem í hlut eiga, geta hvenær sem er með síðari yfirlýsingu ógilt að nokkru eða öllu leyti áskilin réttindi til hvers konar takmarkana, sem fyrri yfirlýsing tiltók.
3. Í hvert skipti, sem segja má upp samþykkt þessari í samræmi við ákvæði 17. greinar, geta aðildarríki eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem í hlut eiga, sent forstjóranum yfirlýsingu, er dragi á einhvern annan hátt úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þeirra og lýsi ríkjandi ástandi um beitingu samþykktarinnar.

17. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, má segja henni upp að 10 árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Skal það gert með tilkynningu, sem senda ber forstjóra Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrir en einu ári eftir skrásetningu hennar.
2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan þess árs, er kemur næst á eftir þeim 10 ára fresti, sem um getur í fyrri málsgrein, réttindi þau til uppsagnar, sem ráð er fyrir gert í þessari grein, skal bundinn af henni í önnur 10 ár, en má að þeim loknum segja henni upp, og síðan að hverju 10 ára tímabili liðnu, svo sem ráð er fyrir gert í þessari grein.
3. Í hvert skipti, sem segja má upp samþykkt þessari í samræmi við ákvæði fyrirfarandi málsgreina, getur hvert það aðildarríki, sem ekki segir henni upp, sent forstjóranum yfirlýsingu um sérstaka uppsögn hvers þess viðauka samþykktarinnar, sem er í gildi í því aðildarríki.
4. Uppsögn samþykktar þessarar eða einhvers viðauka hennar skerðir ekki rétt þann, sem innflytjanda eða skyldmennum hans hefur verið veittur samkvæmt þeim, enda hafi hann flutt til landsins meðan samþykktin eða sá viðauki hennar, sem um er að ræða, var í gildi í landi, þar sem spurning rís um framhaldsgildi hennar.

18.—21. gr.

(Samhljóða 15.—18. grein samþykktar nr. 94).

22. gr.

1. Hvenær sem þetta mál er á dagskrá Alþjóðavinnumálapingsins, getur það með $\frac{2}{3}$ meiri hluta samþykkt breytingar á einum eða fleirum af viðaukum samþykktar þessarar.
2. Hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi tekur til, skal innan eins árs, eða í undantekningartilfellum innan 18 mánaða frá þingslitum, leggja hverja slíka breytingu fyrir það eða þau stjórnvöld, sem málið heyrir undir, til lagasetningar eða annarra ráðstafana.
3. Hver slík breyting gengur í gildi fyrir hvert það aðildarríki, sem samþykkt þessi gildir fyrir, um leið og það tilkynnir forstjóra Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar, að það samþykki hinn endurskoðaða texta.
4. Frá því að þingið samþykkir hinn endurskoðaða texta viðaukans, skulu aðildarríkin einungis geta samþykkt hann þannig breyttan.

23. gr.

Hinn enski og franski texta þessarar samþykktar skulu vera jafngildir.

Viðauki I.

Ráðning, vistun og starfskjör fólks, sem flytur milli landa í atvinnuleit og ráðið er á annan hátt en í hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

1. gr.

Þessi viðauki tekur til þess fólks, sem flytur milli landa í atvinnuleit og er ekki ráðið í hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

2. gr.

Í viðauka þessum merkir:

a. orðið „ráðning“:

- (i) ráðningu manns í einu landi til atvinnurekanda í öðru landi, eða
- (ii) það, að manni í einu landi er gefið loforð um að sjá honum fyrir vinnu í öðru landi,

svo og ráðstafanir í sambandi við þessi tvö atriði, sem nefnd eru í (i) og (ii), þar með talin útvegur og val útflytjenda og undirbúningur undir brottför þeirra;

- b. orðið „viðtaka“ hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir komu manna, sem ráðnir hafa verið í merkingu stafliðs a. í þessari grein, til hlutaðeigandi lands eða leyfi hans til að koma til landsins; og
- c. orðið „vistun“ ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir vistráðningu manna, sem tekið hefur verið við í merkingu stafliðs b. í þessari grein.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og lög þess eða reglugerðir leyfa ráðningu, viðtöku og vistun eins og þetta er skilgreint í 2. gr., skal hafa eftirlit með þeim af þessum aðgerðum, sem leyfðar eru með lögum þess eða reglugerðum, í samræmi við ákvæði þessarar greinar.
2. Að teknu tilliti til ákvæða eftirfarandi málsgreinar skulu störf við ráðningu, viðtöku og vistun aðeins falin:
  - a. opinberum vinnumiðlunarskrifstofum eða öðrum opinberum stofnunum í landi, þar sem starfsemin fer fram;
  - b. opinberum stofnunum í öðru landi en því, sem starfsemin fer fram í, enda sé þeim með samningi milli hlutaðeigandi ríkisstjórna veitt heimild til að starfa í því landi;
  - c. stofnunum, sem komið er á fót samkvæmt ákvæðum fjölþjóðlegs gernings.
3. Að svo miklu leyti sem landslög, reglugerðir eða samningar leyfa, má fela störf við ráðningu, viðtöku og vistun:
  - a. væntanlegum vinnuveitanda eða manni í hans þjónustu, sem kemur fram fyrir hans hönd, en sé það talið nauðsynlegt vegna hugsmuna innflytjandans, skal til þessa krefjast samþykkis og eftirlits þar til bærstjórvalds;
  - b. ciukafyrirtæki, hafi þar til bærtstjórvald í landi, þar sem starfsemi þessi fer fram, veitt því heimild til þess, og þá einungis í þeim tilfellum og með þeim skilyrðum, sem ákveðin séu með:
    - (i) lögum eða reglugerðum þess lands, eða
    - (ii) samningi milli þar til bærstjórvalds útflutningslandsins eða einhverrar stofnunar, sem komið er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, og þar til bærstjórvalds í innflutningslandinu.
4. Þar til bærtstjórvald í landi, þar sem starfsemi þessi fer fram, skal hafa eftirlit með störfum stofnana og einstaklinga, sem fengið hafa heimild í samræmi við 3. málsg. b., annarra en þeirra stofnana, sem settar eru á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, en málefnum þeirra skal áfram skipað eftir ákvæðum slíks gernings eða með samningi milli stofnunarinnar og hlutaðeigandi þar til bærstjórvalds.

5. Ekkert í þessari grein skal talið heimila, að nokkur annar maður eða stofnun en þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu gefi innflytjanda í atvinnuleit leyfi til þess að flytja inn í land aðildarríkis.

4. gr.

Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til, undirgengst að tryggja það, að þjónusta, sem opinberar vinnumiðlunarstofnanir þess láta í té í sambandi við ráðningu, viðtöku eða vistun inn- og útflytjenda í atvinnuleit, sé innt af hendi endurgjaldslaust.

5. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og heldur uppi eftirliti með vinnusamningum milli vinnuveitenda eða umboðsmanna þeirra annars vegar og inn- eða útflytjenda í atvinnuleit hins vegar, undirgengst, að það skuli krefjast þess:
  - a. að afrit af vinnusamningum sé afhent útflytjandanum fyrir brottför hans, eða á móttökustað í landinu, sem hann flytur til, við komu hans þangað, ef hlutaðeigandi ríkisstjórnir fallast á það;
  - b. að samningurinn hafi að geyma ákvæði, er tiltaki vinnukjör og sér í lagi laun þau, sem útflytjandanum eru boðin;
  - c. að útflytjandinn fái fyrir brottför sína skriflegar upplýsingar um almenn lífs- og starfskjör, sem hann mun njóta í landi því, sem hann flytur til. Skulu upplýsingar þessar gefnar í skjali, sem annaðhvort tekur til útflytjandans eins eða til útflytjendahópa, sem hann er í.
2. Nú ber að afhenda útflytjanda afrit af samningnum við komu hans til lands þess, sem hann flytur til, og skal þá fyrir brottför hans tilkynna honum skriflega með skjali, sem annaðhvort tekur til hans eins eða útflytjendahóps, sem hann er í, í hvaða starfsgrein hann sé ráðinn, svo og um önnur starfskjör, einkum það, hver lágmarkslaun honum sé tryggð.
3. Þar til bært stjórnvald skal tryggja það, að ákvæðum undanfarandi málsgreina sé framfylgt og að hæfilegum viðurlögum sé beitt við brotum á þeim.

6. gr.

Ráðstafanir þær, sem gerðar eru í samræmi við 4. gr. samþykktarinnar, skulu, eftir því sem við á, fela í sér:

- a. tilslökun á stjórnarfarslegum formsreglum;
- b. að séð sé fyrir túlkum;
- c. hvers konar aðstoð, sem innflytjandinn og þau skyldmenn, sem fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans, kunna að þarfnast á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu sinnar;
- d. að tryggð sé velferð útflytjendanna og skyldmenna þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, meðan á ferð stendur, einkum á skipsfjöl.

7. gr.

1. Nú er fjöldi þeirra, sem flytjast frá einu aðildarríki til annars í atvinnuleit, nægilega mikill, og skulu þá þar til bær stjórnvöld hlutaðeigandi landa, hvenær sem nauðsynlegt eða æskilegt er, semja um skipan þeirra mála, sem þeim eru sameiginleg og rísa út af beitingu ákvæða þessa viðauka.
2. Nú halda aðildarríkin uppi eftirliti með vinnusamningum, og skal þá í slíkum samningum milli ríkja greina, hvaða aðferðum skuli beitt til þess, að vinnuveitendurnir fullnægi samningsskyldum sínum.

8. gr.

Hver sá, sem stuðlar að leynilegum eða ólöglegum fólksflutningum milli landa, skal sæta hæfilegum viðurlögum.

Viðauki II.

Ráðning, vistun og vinnukjör innflytjenda í atvinnuleit, sem ráðnir eru til hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

1. gr.

Viðauki þessi tekur til innflytjenda í atvinnuleit, sem ráðnir eru til hópflutninga á vegum ríkisstjórna.

2. gr.

Í viðauka þessum merkir:

- a. orðið „ráðning“:
  - (i) ráðningu manns í einu landi til atvinnurekanda í öðru landi í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna, eða
  - (ii) það, að manni í einu landi er gefið loforð um að sjá honum fyrir vinnu í öðru landi í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna, svo og ráðstafanir í sambandi við þessu tvö atriði, sem nefnd eru í (i) og (ii), þar með talin útvegum og val útflytjenda og undirbúningur undir brottför þeirra;
- b. orðið „viðtaka“ hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir komu manna, sem ráðnir hafa verið í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna í merkingu stafliðs a. í þessari málgrein, til hlutaðeigandi lands eða leyfi honum til handa til að koma til landsins; og
- c. orðið „vistun“ ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir vistráðningu manna, sem tekið hefur verið við í sambandi við hópflutninga á vegum ríkisstjórna í merkingu stafliðs b. í þessari málsgrein.

3. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og lög þess eða reglugerðir leyfa ráðningu, viðtöku og vistun eins og það er skilgreint í 2. gr., skal hafa eftirlit með þeim af þessum aðgerðum, sem leyfðar eru með lögum þess eða reglugerðum, í samræmi við ákvæði þessarar greinar.
2. Að teknu tilliti til ákvæða eftirfarandi málsgreinar skulu störf við ráðningu, viðtöku og vistun einungis falin:
  - a. opinberum vinnumiðlunarskrifstofum eða öðrum opinberum stofnunum í landi, þar sem þessi starfsemi fer fram;
  - b. opinberum stofnunum í öðru landi en því, sem starfsemin fer fram í, enda sé þeim með samningi milli hlutaðeigandi ríkisstjórna veitt heimild til að starfa í því landi;
  - c. stofnunum, sem komið er á fót samkvæmt ákvæðum fjölþjóðlegs gernings.
3. Að svo miklu leyti sem landslög, reglugerðir eða samningar leyfa, svo og ef þess gerist þörf vegna hagsmuna inn- eða útflytjandans, að tryggðu samþykki og eftirliti þar til bærst stjórnvalds, má fela störf við ráðningu, viðtöku og vistun:
  - a. væntanlegum vinnuveitanda eða manni í hans þjónustu, sem kemur fram fyrir hans hönd;
  - b. einkafyrirtækjum.
4. Rétturinn til að annast ráðningu, viðtöku og vistun skal háður undangengnu leyfi þar til bærst stjórnvalds í landi, þar sem slík starfsemi á að fara fram, í þeim tilfellum og með þeim skilyrðum, sem ákveðin kunna að vera með:
  - a. lögum eða reglugerðum þess lands, eða
  - b. samningi milli þar til bærst stjórnvalds í útflutningslandinu eða stofnunar, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, og þar til bærst stjórnvalds í innflutningslandinu.
5. Þar til bært stjórnvald í landi, þar sem starfsemin fer fram, skal, í samræmi við

samninga milli þar til bærra hlutaðeigandi stjórnvalda, hafa eftirlit með starfsemi stofnana og einstaklinga, sem veitt hefur verið heimild í samræmi við fyrirfarandi málsgrein. Stofnanir, sem komið hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs samnings, skulu undanþegnar þessu ákvæði, og skal málefnum þeirra áfram skipað eftir ákvæðum slíks samnings eða með samningi milli stofnunarinnar og hlutaðeigandi þar til bærs stjórnvalds.

6. Áður en þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu leyfir innflutning fólks í atvinnuleit, skal það ganga úr skugga um það, hvort ekki sé nægur mannaflí fyrir hendi, sem fær sé um að inna af hendi vinnu þá, sem um er að ræða.
7. Ekkert í þessari grein skal talið veita heimild til þess, að nokkur annar maður eða stofnun en þar til bært stjórnvald í landi því, sem flutt er til, gefi innflytjanda í atvinnuleit leyfi til að flytja til lands aðildarríkis.

4. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til, undirgengst að tryggja það, að þjónusta sú, sem opinberar vinnumiðlunarskrifstofur þess láta í té í sambandi við ráðningu, viðtöku eða vistun inn- eða útflytjenda í atvinnuleit, sé innt af hendi endurgjaldslaust.
2. Kostnað við framkvæmd ráðninga, viðtöku og vistunar skulu inn- eða útflytjendur ekki greiða.

5. gr.

Nú er um að ræða sameiginlega hlutaðeigandi útflytjenda frá einu landi til annars, sem hafa í för með sér yfirferð yfir þriðja landið, og skal þá þar til bært stjórnvald í landi því, sem farið er yfir, gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að flýta yfirförinni og forða töfum og erfiðleikum, sem leiðir af stjórnarfarsreglum.

6. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem viðauki þessi tekur til og heldur uppi eftirliti með vinnusamningum milli vinnuveitenda eða umboðsmanna þeirra annars vegar og inn- eða útflytjenda í atvinnuleit hins vegar, undirgengst, að það skuli krefjast þess:
  - a. að afrit af vinnusamningnum sé afhent útflytjandanum fyrir brottför hans eða á móttökustöð í landinu, sem hann flytur til, við komu hans þangað, ef hlutaðeigandi ríkisstjórnir fallast á það;
  - b. að samningurinn hafi að geyma ákvæði, er tiltaki vinnukjör og sér í lagi laun þau, sem útflytjandanum eru boðin;
  - c. að útflytjandinn fái fyrir brottför sína skriflegar upplýsingar um almenn starfs- og lífskjör, sem hann muni njóta í landi því, sem hann flytur til. Skulu upplýsingar þessar gefnar í skjali, sem annaðhvort tekur til útflytjandans eins eða útflytjendahóps, sem hann er í.
2. Nú ber að afhenda útflytjandanum afrit af samningnum við komu hans til lands þess, sem hann flytur til, og skal þá fyrir brottför hans tilkynna honum skriflega með skjali, sem annaðhvort tekur til hans eins eða útflytjendahóps, sem hann er í, í hvaða starfsgrein hann sé ráðinn, svo og um önnur starfskjör, einkum það, hver lágmarkslaun honum sé tryggð.
3. Þar til bært stjórnvald skal tryggja það, að ákvæðum undanfarandi málsgreina sé framfylgt og að hæfilegum viðurlögum sé beitt við brotum á þeim.

7. gr.

1. Ráðstafanir þær, sem gerðar eru í samræmi við 4. gr. þessarar samþykktar, skulu, eftir því sem við á, fela í sér:
  - a. að slakað sé á stjórnarfarslegum formsatriðum;
  - b. að séð sé fyrir túlkum;

- c. hvers konar aðstoð, sem innflytjandinn og skyldfólk hans, sem fengið hefur leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans, kunna að þarfnast á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu sinnar.
- d. að tryggð sé velferð útflytjendanna og skyldfólks þeirra, sem fengið hefur leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, meðan á ferð stendur, einkum á skipsfjól.
- e. að leyfð sé sala og flutningur á eignum manns, sem flytur milli landa í atvinnuleit og fengið hefur varanlegt dvalarleyfi.

8. gr.

Þar til bært stjórnvald skal gera viðeigandi ráðstafanir til aðstoðar innflytjendum í atvinnuleit á byrjunarstigi hinnar nýju búsetu, að því er snertir mál, er varða ráðningarkjör þeirra. Þar, sem það á við, skulu þessar ráðstafanir gerðar í samvinnu við viðurkennd frjáls félagssamtök.

9. gr.

Nú getur innflytjandi í atvinnuleit, sem tekið hefur verið við í aðildarríki í samræmi við ákvæði 3. gr. þessa viðauka, ekki unnið það starf, sem hann var ráðinn til, eða aðra hæfilega vinnu og hann á ekki sök á því sjálfur, og skal honum þá ekki gert að greiða kostnað við heimsendingu hans og þeirra ættingja hans, sem fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans, þar með talin opinber gjöld, ferða- og upphaldskostnaður til ákvörðunarstaðar. Sama gildir um gjöld fyrir flutning á húsbúnaði.

10. gr.

Nú telur þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu að vinna sú, sem innflytjandi í atvinnuleit var ráðinn til samkvæmt 3. gr. þessa viðauka, hæfi honum ekki, og skal það þá gera viðeigandi ráðstafanir til að aðstoða hann við að fá vinnu við sitt hæfi, sem ekki kemur í bág við landsins eigin verkamenn. Einnig skal það tryggja framfærslu hans, þar til hann er ráðinn í slíka vinnu eða sendur heim til lands, þar sem hann var þegar ráðning fór fram, ef hann er því fylgjandi eða hafi við ráðningu tjáð sig samþykkan slíkum heimflutningi, eða þar til hann sezt að annars staðar.

11. gr.

Nú verður innflytjandi í atvinnuleit, sem er flóttamaður eða ríkisfangslaus og komið hefur til innflutningslandsins í samræmi við ákvæði 3. gr. þessa viðauka, ofaukið í einhverri vinnu þar í landi, og skal þá þar til bært stjórnvald þar gera sitt bezta til að gera honum kleift að fá vinnu við sitt hæfi, sem ekki kemur í bág við innlenda verkamenn, og gera nauðsynlegar ráðstafanir til tryggingar framfærslu hans, þar til slík ráðning hefur farið fram eða þar til hann sezt að annars staðar.

12. gr.

1. Þar til bær stjórnvöld hlutaðeigandi landa skulu semja um skipan sameiginlegra mála, sem rísa í sambandi við beitingu ákvæða þessa viðauka.
2. Nú heldur aðildarríki uppi eftirliti með vinnusamningum, og skal þá í þessum samningum greina, á hvern hátt samningsskyldur vinnuveitandans skuli knúðar fram.
3. Þar, sem við á, skulu slíkir samningar kveða á um samvinnu milli þar til bærs stjórnvalds í útflutningslandinu eða stofnunar, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði í fjölbjóðlegum gerningi, og lögbærs stjórnvalds í innflutningslandinu um aðstoð veitta inn- eða útflytjendum í sambandi við starfskjör þeirra samkvæmt ákvæðum 8. greinar.

13. gr.

Hver sá, sem stuðlar að leynilegum eða ólöglegum fólksflutningum milli landa, skal sæta hæfilegum viðurlögum.

Viðauki III.

Innflutningur á eignum, áhöldum og útbúnaði manna, sem flytja milli landa í atvinnuleit.

1. gr.

1. Persónulegar eignir, sem tilheyra mönnum, sem flytjast milli landa í atvinnuleit, og skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytjast til þeirra, skulu undanþegnar tollum við komu til þess lands, sem þeir flytjast til.
2. Áhöld og útbúnaður, sem hægt er að bera með sér og verkamennirnir eiga venjulega til þess að vinna sín sérstöku störf og tilheyra verkamönnum, sem skráðir eru til innflutnings í atvinnuleit, eða skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, skulu undanþegin tolli við komuna til landsins, sem flutt er til, ef hægt er að sýna fram á það, að þau séu raunveruleg eign þeirra, þegar þau eru flutt inn, og hafi verið það og notuð af þeim um nokkurt skeið og ætlun þeirra sé að nota þau við störf sín.

2. gr.

1. Persónulegar eignir tilheyrandi innflytjendum í atvinnuleit og skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra, skulu undanþegnar tolli við endurkomu þeirra til heimalands þeirra, ef þeir hafa haldið ríkisfangi sínu þar.
2. Áhöld og útbúnaður, sem hægt er að bera með sér, og verkamennirnir eiga venjulega til þess að vinna sín sérstöku störf og tilheyra verkamönnum, sem ráðnir eru til innflutnings í atvinnuskyni, eða skyldmönnum þeirra, sem fengið hafa að fylgja þeim eða flytja til þeirra, skulu undanþegin tollum við endurkomu þessara manna til heimalands þeirra, hafi þeir haldið ríkisfangi sínu þar, enda sé við endurkomuna hægt að sýna fram á það, að áhöld þessi eða útbúnaður sé raunverulega eign þessara manna, þegar þau eru flutt inn, og hafi verið í eigu þeirra og notuð af þeim um nokkurt skeið, og enn fremur, að þau séu ætluð þessum mönnum til afnota við framkvæmd starfa þeirra.

X. Álitsgerð nr. 86 um út- og innflytjendur í atvinnuleit (endurskoðuð 1949).

I.

1. Í álitsgerð þessari merkir:
  - a. „út- eða innflytjandi í atvinnuleit“ = mann, sem flytur frá einu landi til annars með það fyrir augum að ráða sig í vinnu hjá öðrum, og tekur það til hvers þess manns, sem fær komuleyfi sem innflytjandi í atvinnuleit;
  - b. „ráðning“:
    - (i) ráðningu manns í einu landi til atvinnurekanda í öðru landi, eða
    - (ii) það, að manni í einu landi er gefið loforð um að sjá honum fyrir vinnu í öðru landi, svo og ráðstafanir í sambandi við þessi atriði, sem nefnd eru í (i) og (ii), þar með talin útvegum og val útflytjenda og undirbúningur undir brottför þeirra;
  - c. „viðtaka“ = hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir komu manna, sem ráðnir hafa verið í merkingu stafliðs b. í þessari grein, til hlutaðeigandi lands eða leyfi hans til að koma þangað; og
  - d. „vistun“ = hvers konar ráðstafanir í þeim tilgangi að tryggja eða greiða fyrir vistráðningu manns, sem veitt hefur verið viðtaka í merkingu stafliðs c. í þessari grein.

2. Nú er í álitserð þessari talað um ríkisstjórn eða lögbært stjórnvald í útflutningslandi, og skal þá, að því er snertir flóttamenn eða landlausa, telja, að átt sé við hvers konar stofnun, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölpjóðlegs gernings til þess að vernda flóttamenn og landlausa, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar.
3. Álitserð þessi tekur ekki til:
  - a. verkamanna í landamærahéruðum;
  - b. skammrar dvalar trúða og listamanna; og
  - c. sjómanna.

II.

4. (1) Það ætti að vera þáttur meginstefnu aðildarríkja að auka og hagnýta alla möguleika til ráðningar manna í vinnu með það fyrir augum að auðvelda alþjóðlega dreifingu vinnuaflsins og sér í lagi flutning vinnuafls frá löndum, sem hafa vinnuafli umfram þörf, til lands, sem skortir það.
- (2) Ráðstafanir þær, sem hvert aðildarríki gerir, ættu að miðast við ástandið í atvinnumálum landsins, og ríkisstjórnin ætti að hafa samráð við viðeigandi verkamanna- og vinnuveitendafélög um öll almenn vandamál varðandi út- og innflutning fólks í atvinnuleit.

III.

5. (1) Sú aðstoð, sem veitt er inn- og útflytjendum og fjölskyldum þeirra í hverju landi ókeypis, og sér í lagi sú aðstoð, sem fólgin er í því að gefa þeim áreiðanlegar upplýsingar, skal látin í té af:
    - a. opinberum stjórnvöldum; eða
    - b. einu eða fleiri frjálsum félögum, sem ekki starfa í auðgunartilgangi, eru viðurkennd í þessu skyni af hinum opinberu stjórnvöldum og háð eftirliti þeirra; eða
    - c. að nokkru af hinu opinbera stjórnvaldi og að nokkru af einu eða fleiri félögum, sem uppfylla skilyrði þau, sem tiltekin eru í staflið b. í þessari málsgrein.
  - (2) Inn- og útflytjendur og fjölskyldur þeirra ætti að upplýsa á þeirra eigin máli eða mállýzku eða a. m. k. á máli, sem þeir geta skilið, um málefni varðandi útflutning, innflutning, atvinnu- og lífsskilyrði, þ. á m. heilbrigðisástand á ákvörðunarstað, endurkomu til upprunalands eða þess lands, sem flutt er frá, og yfirleitt hver þau mál önnur, sem þá kunna að varða sem út- eða innflytjendur.
  - (3) Ef til þess kemur, að út- eða innflytjendur og fjölskyldur þeirra flytji aftur til upprunalands síns eða lands þess, sem þeir fluttu frá, ætti að aðstoða þá við uppfyllingu stjórnarfarslegra formsatriða og aðrar ráðstafanir, sem gera þarf í sambandi við heimförina.
  - (4) Þar sem nauðsyn ber til, ætti að skipuleggja undirbúningsnámskeið til þess að fræða inn- eða útflytjendurnar um almennt ástand og ríkjandi starfsaðferðir í landi, sem þeir flytja til, svo og kenna þeim mál þess lands, til þess að auðvelda þeim að semja sig að aðstæðum þar í landi. Útflutnings- og innflutningslönd ættu að gera gagnkvæmt samkomulag um skipulagningu slíkra námskeiða.
6. Eftir beiðni ættu aðildarríkin að láta Alþjóðavinnuáskrifstofunni og öðrum aðildarríkjum í té upplýsingar um lög þeirra og reglugerðir um útflutning fólks, þar á meðal ákvæði framkvæmdavalds um takmarkanir á útflutningi og hagsbætur, sem veittar eru útflytjendum, og viðeigandi upplýsingar um þá flokka manna, sem vilja flytja út.
  7. Eftir beiðni skulu aðildarríkin gefa Alþjóðavinnuáskrifstofunni og öðrum aðildarríkjum upplýsingar um löggjöf sína og reglugerðir um innflutning fólks,

- þ. á m. ákvarðanir framkvæmdavalds, komuleyfi, þar sem þeirra þarf með, fjölda og starfshæfni innflytjenda, sem óskað er eftir, lög og reglugerðir um aðgang innflytjenda að ráðningu í vinnu og hvers konar sérstakar hagsbætur, sem veittar eru innflytjendum, og ráðstafanir til að auðvelda þeim að semja sig að skipan efnahags- og félagsmála í landinu, sem þeir flytja til.
8. Eftir því sem mögulegt er, skal láta líða hæfilegan tíma frá birtingu til gildistöku ákvæða, sem breyta skilyrðunum fyrir út- eða innflutningi eða ráðningu innflytjenda í vinnu, svo að skilyrði þessi komist í tæka tíð til vitundar þeirra, sem eru að undirbúa sig undir útflutning.
  9. Gera ætti ráðstafanir til þess, að veigamestu ákvæðin, sem nefnd eru í fyrirfarandi grein, séu kunngerð nægilega í tæka tíð á þeim tungumálum, sem út- og innflytjendur tíðast kunna skil á.
  10. Greiða ætti fyrir út- og innflutningi með ráðstöfunum, sem hæfa kunna til þess:
    - a. að tryggja það, að innflytjendum í atvinnuleit sé séð fyrir hæfilegu húsnæði, fæði og fötum við komu þeirra til landsins, sem þeir flytja til, ef nauðsyn krefur;
    - b. að tryggja starfsþjálfun, þar sem nauðsyn krefur, svo að innflytjendur í atvinnuleit geti náð þeirri hæfni, sem krafizt er í landi því, sem flutt er til;
    - c. að leyfa yfirfærslu á þeim hluta launa og sparifjár innflytjanda í atvinnuleit, sem hann kann að óska, en tekið skal tillit til takmarka, sem leyfð eru í lögum og reglugerðum um út- og innflutning gjaldeyris;
    - d. að þegar um er að ræða innflutning fyrir fullt og allt, séu gerðar ráðstafanir til yfirfærslu á fé innflytjenda í atvinnuleit til landsins, sem flutt er til, innan þeirra takmarka, sem leyfð eru með lögum landsins eða reglugerðum um út- og innflutning gjaldeyris;
    - e. að sjá innflytjendum og skyldmönnum þeirra fyrir aðgangi að skólum.
  11. Veita ætti inn- eða útflytjendum og ættingjum þeirra aðstoð til að fá aðgang að fristundaheimilum og velferðarstofnunum, og þar sem nauðsyn ber til, ætti að gera ráðstafanir til að tryggja það, að sérstaklega sé létt undir með innflytjendum á fyrsta skeiði dvalar þeirra í nýja landinu.
  12. Þegar um er að ræða út- eða innflytjendur, sem flytja í hópum á vegum ríkisstjórna, ætti að veita þeim lækniástoð á sama hátt og landsins eigin borgurum.

IV.

13. (1) Þar, sem nauðsynlegt er til verndar hagsmunum inn- og útflytjenda, ættu aðildarríkin að krefjast þess, að hver sá milligöngumaður, sem annast ráðningu, viðtöku eða vistun inn- eða útflytjenda í atvinnuleit í umboði atvinnurekanda, verði að hafa í höndum skriflegt umboð frá atvinnurekandanum eða annað skjal, er sanni, að hann komi fram fyrir hönd atvinnurekandans.
- (2) Þetta skjal ætti að skrifa á hinu opinbera máli innflutningslandsins eða þýðast á það mál. Í því skal greina allar nauðsynlegar upplýsingar um vinnuveitandann, hvers konar og í hve ríkum mæli umboðsmaðurinn á að annast ráðningu, viðtöku og vistun, svo og um vinnu þá, sem í boði er, þ. á m. um laun.
14. (1) Tæknilegt val inn- eða útflytjenda í atvinnuleit ætti að framkvæma á þann hátt, að fólksflutningar milli landa takmarkist sem minnst, jafnframt því að gengið sé úr skugga um það, að inn- eða útflytjendurnir séu hæfir til þeirra starfa, sem krafizt er af þeim.
- (2) Framkvæmd slíks vals ætti að fela:
  - a. opinberum stofnunum, eða
  - b. einkastofnunum í innflutningslandinu, þar sem það á við, enda hafi þau til þess fullgild leyfi, og þar, sem nauðsynlegt er vegna hagsmuna inn- eða útflytjandans, skulu þær háðar eftirliti þar til bærs stjórnvalds í útflutningslandinu.

- (3) Rétturinn til að framkvæma val ætti að vera bundinn undangengnu leyfi frá þar til bæru stjórnvaldi í landi, þar sem það fer fram, í þeim tilfellum og við þær aðstæður, sem ákveðnar kunna að vera með lögum eða reglugerðum þess lands eða með samningi milli ríkisstjórnar útflutningslandsins og ríkisstjórnar innflutningslandsins.
  - (4) Þeir, sem ætla að flytja til annars lands í atvinnuleit, ættu, eftir því sem við verður komið, að láta fulltrúa þar til hæs stjórnvalds í innflutningslandinu rannsaka sig með flokkun eftir starfshæfni og heilbrigði fyrir augum, og skal það gert fyrir brottför.
  - (5) Ef ráðningar fara fram í nægilega stórum stil, ætti að leggja drög að nánú sambandi og samvinnu milli þar til bærra stjórnvalda í hlutaðeigandi útflutnings- og innflutningslöndum.
  - (6) Starfsemi þá, sem talað er um í fyrirfarandi tölulíðum þessarar greinar, ætti að inna af hendi eins nálægt þeim stað, þar sem hinn væntanlegi inn- eða útflytjandi er ráðinn, og hægt er.
15. (1) Með samningum skal sjá til þess, að innflytjendur í atvinnuleit, sem fengið hafa framtíðardvalarleyfi, fái leyfi til þess að taka með sér skyldmenn sína eða fá þau til sín síðar.
- (2) Bæði útflutnings- og innflutningslandið ættu að greiða sérstaklega fyrir flutningum skyldmenna slíkra inn- eða útflytjenda, sem fengið hafa leyfi til þess að fylgja honum eða flytja til hans.
  - (3) Að því er tekur til þessarar greinar skal með skyldmennum inn- eða útflytjanda í atvinnuleit telja konu hans og ófullveðja börn. Nú kemur fram umsókn um, að önnur skyldmenn, sem eru á framfæri inn- eða útflytjandans, skuli teljast með, og skal hún þá tekin til velviljaðrar athugunar.

V.

16. (1) Innflytjendur í atvinnuleit, sem fengið hafa leyfi til að setjast að í landinu, og skyldmenn þeirra, sem fengið hafa leyfi til þess að fylgja þeim eða flytja til þeirra, ættu, eftir því sem mögulegt er, að hafa aðgang að vinnu með sömu kjörum og landsins eigin borgarar.
- (2) Í löndum, þar sem atvinna innflytjenda er háð takmörkunum, ætti, að svo miklu leyti sem unnt er, að hætta að beita þessum takmörkunum:
    - a. við innflytjendur, sem hafa búíð í landinu um tíma, sem ekki sé yfirleitt lengri en 5 ár, og
    - b. við konu og börn á vinnualdri, sem fengið hafa leyfi til að fylgja innflytjandanum eða flytja til hans, á sama tíma og hætt er að beita þeim við innflytjandann.
17. Í löndum, þar sem fjöldi innflytjenda í atvinnuleit er nægilega mikill, ætti að hafa sérstakt eftirlit með starfskjörum slíkra verkamanna, og skal eftirlitið eftir atvikum framkvæmt annaðhvort af sérstökum eftirlitsmönnum, vinnueftirlitsmönnum eða öðrum starfsmönnum, sem sérhæfa sig til þessa starfa.

VI.

18. (1) Nú hefur innflytjandi í atvinnuleit fengið venjulegt leyfi til að setjast að í landi aðildarríkis, og skal það aðildarríki þá, að svo miklu leyti sem unnt er, forðast að flytja innflytjandann eða skyldmenn hans þaðan vegna fátæktar hans eða ástandsins á vinnumarkaðnum, nema samið hafi verið um það milli þar til bærra stjórnvalda í hlutaðeigandi útflutnings- og innflutningslandi.
- (2) Í sérhverjum slíkum samningi skal ákveða:
    - a. að tekið skuli tillit til þess, hve langan tíma innflytjandinn hafi verið í landinu, og að það sé meginregla, að enginn innflytjandi, sem verið hefur í landinu í fimm ár, verði fluttur burt;

- b. að innflytjandinn verði að hafa neytt til fulls réttar síns til styrks frá atvinnuleysistryggingunum;
  - c. að gefa innflytjandanum hæfilegan frest til þess, að hann hafi nægan tíma, einkum til þess að ráðstafa eignum sínum;
  - d. að gerðar séu nægilegar ráðstafanir varðandi flutning á honum og fjölskyldu hans;
  - e. að nauðsynlegar ráðstafanir séu gerðar til tryggingar því, að farið sé mannúðlega með hann og skyldmenni hans;
  - f. að innflytjandanum verði ekki gert að greiða kostnaðinn við heimsendingu hans og skyldmenna hans né flutning húsbúnaðar þeirra til loka-ákvörðunarstaðar þeirra.
19. Stjórnvöld hlutaðeigandi landa skulu gera viðeigandi ráðstafanir til þess að hafa samráð við félag verkamanna og vinnuveitenda varðandi störf í sambandi við ráðningu, viðtöku og vistun inn- eða útflytjenda í atvinnuleit.

VII.

20. Nú koma útflytjendur í atvinnuleit eða skyldmenni þeirra, sem haldið hafa ríkisborgararétti í upprunalandi sínu, aftur þangað, og ætti það ríki þá að láta þá njóta góðs af öllum þeim reglum, sem gilda um veitingu fátækrahjálpar og atvinnuleysishjálpar, og fyrirgreiðslu um ráðningu atvinnulausra í vinnu að nýju með því að veita þeim undanþágu frá þeirri skyldu að fullnægja skilyrðum um fyrra aðsetur eða vinnu í því landi eða á þeim stað.

VIII.

21. (1) Þar, sem það á við, ættu aðildarríkin að bæta upp samþykktina um inn- og útflutning í atvinnuleit (endurskoðuð 1949) og fyrirfarandi greinar þessarar álitserðar með tvíhliða samningum, sem tiltaki aðferðirnar við beitingu grundvallarreglna þeirra, sem settar eru í samþykktinni og álitserðinni.
- (2) Við þessa samningagerð ættu aðildarríkin að taka tillit til fyrirmyndar þeirrar að samningi, sem fylgir þessari álitserð, þegar sett eru viðeigandi ákvæði um skipulagningu út- og innflutnings í atvinnuleit og ákvörðun skilyrða fyrir flutninga og ráðningar inn- eða útflytjenda í vinnu, þ. á m. flóttamanna og landleysingja.

VIÐAUKI

Fyrirmynd að samningi um fólksflutninga milli landa í atvinnuleit um stundarsakir eða til frambúðar, þar á meðal flutning landflótta manna og landleysingja.¹⁾

1. gr.

Skipting á upplýsingum.

1. Þar til hætt stjórnvald í innflutningslandinu skal á vissum fresti gefa lögbæru stjórnvaldi í útflutningslandinu [eða sé um landflótta menn eða landleysingja að ræða, stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings og til þess að vernda landflótta menn og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] upplýsingar um:
- a. ákvæði laga og framkvæmdarvalds um komu, ráðningu, dvöl og *búsetningu innflytjenda og fjölskyldna þeirra*;

---

1) Skáletur á einkum við flutninga til annarra landa til frambúðar, en það sem er innan hornklofa á eingöngu við flutninga landflótta manna og landleysingja.

- b. fjölda, flokkun og starfshæfni innflytjenda, sem óskað er eftir;
  - c. lífs- og starfskjör innflytjenda og einkum framfærslukostnað og lágmarks-
laun eftir starfsgreinum og starfssvæðum, launauppbætur, ef þær eru
nokkrar, hvers konar vinna er í boði, fyrirframgreiðslur við ráðningu, ef
um þær er að ræða, skipan almannatrygginga og læknishjálpar, ákvæði
um flutning á inn- eða útflytjendum, áhöldum þeirra og eignum, húsnæðis-
mál, útvegum fæðis og klæða, ráðstafanir varðandi yfirfærslu sparifjár
innflytjandans og annars fjár, sem greiða skal samkvæmt samningi þessum;
  - d. sérstakar hagsbætur fyrir innflytjendur, ef um þær er að ræða;
  - e. möguleika til almennrar menntunar og starfsþjálfunar innflytjenda;
  - f. *ráðstafanir, sem miða að því að flýta fyrir aðhæfingu innflytjenda;*
  - g. *aðferðir og formsatriði við öflun ríkisborgararéttar.*
2. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu [eða sé um landflótta menn eða
landleysingja að ræða, stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjöl-
þjóðlegs gernings til þess að vernda landflótta menn og landleysingja, sem
ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] skal gefa hlutaðeigandi mönnum
eða stofnunum upplýsingar þessar.
  3. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu [eða sé um landflótta menn eða
landleysingja að ræða, stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjöl-
þjóðlegs gernings til þess að vernda landflótta menn og landleysingja, sem
ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] skal á vissum fresti gefa réttu
stjórnvaldi í innflutningslandinu nauðsynlegar upplýsingar um:
    - a. ákvæði laga og framkvæmdarvalds um útflutning fólks;
    - b. fjölda og starfshæfni þeirra, sem ætla sér að flytja til annarra landa, *svo
og um stærð fjölskyldna þeirra;*
    - c. tilhögun almannatrygginganna;
    - d. sérstakar hagsbætur fyrir útflytjendur, ef um þær er að ræða;
    - e. *umhverfi það og lífskjör, sem útflytjendurnir hafa vanizt;*
    - f. *gildandi reglur um útflutning fjármagns.*
  4. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal gefa hlutaðeigandi mönnum
eða stofnunum upplýsingar þessar.
  5. Upplýsingar þær, sem nefndar eru í 1.—4. tölulið hér að framan, skulu samn-
ingsaðilar einnig senda Alþjóðavinnuáskrifstofunni.

2. gr.

Ráðstafanir gegn villandi áróðri.

1. Samningsaðilarnir eru ásáttir um að gera allar hentugar ráðstafanir gegn vill-
andi áróðri varðandi út- og innflutning fólks, að því er snertir lönd þeirra og
að svo miklu leyti sem lög og reglugerðir landsins leyfa.
2. Með þetta fyrir augum munu samningsaðilarnir hafa samvinnu við þar til
bær stjórnvöld annarra landa, sem hlut eiga að máli, þar sem það á við.

3. gr.

Stjórnarfarsleg formsatriði.

Samningsaðilar eru ásáttir um að gera ráðstafanir til þess að, flýta fyrir og
einfalda framkvæmd stjórnarfarslegra formsatriða varðandi brottför, ferðir, komu,
dvöl og búsetningu innflytjenda svo og skyldmenna þeirra, eftir því sem unnt er.
Ráðstafanir þessar skulu m. a. fólgnar í því, að séð sé fyrir túlkum, ef nauðsyn
krefur.

4. gr.

Gildi skjala.

1. Samningsaðilar skulu ákveða, hvaða skilyrðum skuli fullnægja til þess að skjöl, sem gefin eru út af þar til bæru stjórnvaldi í útflutningslandinu varðandi útflytjendur og skyldmenni þeirra, séu tekin gild í innflutningslandinu [eða sé um landflótta menn eða landleysingja að ræða, þá útgefin af stofnun, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda landflótta menn og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] að því er snertir:
  - a. borgaralega stöðu þeirra;
  - b. réttarstöðu;
  - c. starfshæfni;
  - d. almenna menntun og fagþjálfun;
  - e. þátttöku í almannatryggingum.
2. Samningsaðilarnir skulu einnig ákveða, hvernig slík viðurkenning skuli framkvæmd.
- [3. Þegar um er að ræða landflótta menn eða landleysingja, skal þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu viðurkenna gildi hvers konar skjala, sem gefin eru út af þar til bæru stjórnvaldi í útflutningslandinu í stað vegabréfa, og þó sér í lagi skjala, sem gefin eru út í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs samnings, (t. d. skjala í samræmi við samninginn frá 15. október 1946 og Nansens vegabréf).]

5. gr.

Skilyrði fyrir og mælikvarði á út- og innflutningi fólks.

1. Samningsaðilarnir skulu í sameiningu ákveða:
  - a. hverjar kröfur skuli gera til inn- eða útflytjenda og skyldmenna þeirra, að því snertir aldur, hreysti og heilbrigði, svo og starfshæfni í hinum ýmsu starfsgreinum;
  - b. hver skyldmenna útflytjendanna fái leyfi til að fylgja þeim eða flytja til þeirra síðar.
2. Einnig skulu samningsaðilarnir ákveða í samræmi við 28. gr. samnings þessa:
  - a. hversu marga útflytjendur megi ráða á tilteknum tíma og skiptingu þeirra eftir starfsgreinum;
  - b. af hvaða svæðum útflytjendur skuli ráðnir og hvar þeir skuli vistast eða setjast að. [Þó skal, þegar um landflótta menn eða landleysingja er að ræða, fela ákvörðun á ráðningarsvæði stofnun, sem komið er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings, og ber að annast vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar.]
3. Til þess að ráðnir séu þeir útflytjendur, sem innflutningslandið þarfnast og geta auðveldlega lagað sig að aðstæðum þar, skulu samningsaðilarnir ákveða mælikvarða fyrir tæknilegt val útflytjenda.
4. Við ákvörðun þessa mælikvarða skulu báðir samningsaðilar taka til athugunar:
  - a. að því er snertir val frá heilbrigðissjónarmiði:
    - (i) hvers konar læknisrannsókn útflytjendur skulu ganga undir (almenna læknisskoðun, röntgenskoðun, skoðun á rannsóknarstofu o. s. frv.);
    - (ii) samningu lista yfir þá sjúkdóma og líkamlega ágalla, sem greinilega valda áhæfni til starfa í ákveðnum greinum;
    - (iii) lágmarksákvæði um heilbrigði, sem sett eru með alþjóðlegum samþykktum varðandi fólksflutninga frá einu landi til annars;

- b. að því er snertir val eftir starfsgreinum:
- (i) hæfni, sem krafizt er af innflytjendum, að því er snertir hverja sérstaka starfsgrein eða flokk starfsgreina;
  - (ii) yfirlit yfir hinar ýmsu starfsgreinir, sem svipaða hæfni eða dugnað þarf til af verkamannsins hálfu, með það fyrir augum að fullnægja þörfum sérstakra starfsgreina, sem erfitt er að ráða nægilega marga hæfa verkamenn í;
  - (iii) þróun sálfræðilegra rannsókna;
- c. að því er snertir val, er byggist á aldri innflytjandans, skal aldursflokkunin ekki tekin strangt, svo að tekið sé tillit til þarfa hinna mismunandi starfsgreina annars vegar og mismunandi starfsgetu mismunandi einstaklinga á ákveðnum aldri.

6. gr.

Skipulagning á ráðningu, viðtöku og vistun.

1. Stofnanir eða einstaklingar, sem annast ráðningu, viðtöku og vistun inn- eða útflytjenda og skyldmenna þeirra, skulu tilnefnd af þar til bærum stjórnvöldum í hlutaðeigandi löndum [eða sé um landfótta menn eða landleysingja að ræða, þá skal þessi tilnefning gerð annars vegar af stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings og annars vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar, og hins vegar af þar til bæru stjórnvaldi í innflutningslandinu að tilskildu samþykki beggja samningsaðila.]
2. Að teknu tilliti til ákvæða eftirfarandi málsgreina, skulu störf við ráðningu, viðtöku og vistun aðeins falin:
  - a. opinberum vinnumiðlunarskrifstofum eða öðrum opinberum stofnunum í landi, þar sem starfsemi þessi fer fram;
  - b. opinberum stofnunum í öðru landi en því, er starfsemi þessi fer fram í, og hafa þær með samningi milli samningsaðila fengið leyfi til að starfa þar í landi;
  - c. stofnunum, sem settar eru á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings.
3. Auk þessa má, að svo miklu leyti, sem lög og reglugerðir samningsaðilanna leyfa og að tilskildu samþykki og eftirliti þar til bærra stjórnvalda í samningsríkjunum, fela störf við ráðningu, viðtöku og vistun:
  - a. væntanlegum vinnuveitanda eða manni í þjónustu hans, sem kemur fram fyrir hans hönd; og
  - b. einkastofnunum.
4. Kotnaður við framkvæmd ráðningar, viðtöku og vistun skal ekki greiddur af inn- eða útflytjandanum.

7. gr.

Rannsóknir í sambandi við val.

1. Menn, sem ætla að flytja til annars lands, skulu ganga undir viðeigandi rannsókn í útflutningslandinu. Þessar rannsóknir ættu að vera þeim til sem minnstra óþæginda.
2. Með tilliti til skipulagningar á vali útflytjenda skulu samningsaðilar semja um:
  - a. viðurkenningu og samsetningu þeirra stofnana hins opinbera og einstaklinga, sem fengið hafa leyfi þar til bærs stjórnvalds í innflutningslandinu til þess að framkvæma val útflytjenda í útflutningslandinu;
  - b. skipulagningu á rannsóknum í sambandi við val, hvar þær skuli fara fram og skiptingu kostnaðar, er af þessum rannsóknum leiðir;
  - c. samvinnu milli þar til bærra stjórnvalda í báðum samningsríkjum, einkum vinnumiðlunarstofnana þeirra, um skipulagningu vals útflytjenda.

8. gr.

Upplýsingar og aðstoð til inn- og útflytjenda.

1. Innflytjandi, sem fengið hefur viðtöku að loknum rannsóknum á heilbrigði og starfhæfni, skal fá allar þær upplýsingar, sem hann enn kann að vanta, varðandi tegund þess starfs, sem hann hefur verið ráðinn til, svæði það, sem hann á að vinna á, fyrirtæki, sem hann er ráðinn við, ráðstafanir í sambandi við ferðir og starfs- og lífsskilyrði, þ. á m. heilbrigði í landi því og héraði, sem hann er að fara til. Upplýsingar þessar skulu gefnar á máli, sem innflytjandinn skilur.
2. Við komu sína til ákvörðunarlandsins og á móttökustöð, ef hún er nokkur, eða á aðsetursstað sínum, skulu innflytjendur og skyldmenni þeirra fá öll þau skjöl, sem þeir þarfnast vegna vinnu sinnar, dvalar og búsetningar í landinu, svo og upplýsingar, ráð og leiðbeiningar um starfs- og lífskjör og einnig hvers konar aðstoð sem þeir kunna að þarfnast til þess að laga sig að aðstæðunum í innflutningslandinu.

9. gr.

Menntun og starfsþjálfun.

Samningsaðilarnir skulu samræma starfsemi sína varðandi skipulagningu námskeiða fyrir inn- og útflytjendur, þar sem veittar séu almennar upplýsingar um innflutningslandið, kennslu í máli þess lands og starfsþjálfun.

10. gr.

Skipti á iðnnemum.

Samningsaðilarnir eru ásáttir um að stuðla að skiptum á iðnnemum og að ákveða í sérstökum samningi reglur um slík skipti.

11. gr.

Ákvæði um flutninga.

1. Útflytjendur og skyldmenni þeirra skulu njóta hvers konar aðstoðar, sem þeir kunna að þarfnast meðan á för þeirra stendur frá heimili þeirra til þess staðar, þar sem þeir skulu safnast saman eða úrval þeirra fer fram, svo og meðan á dvöl þeirra á nefndum stað stendur. Aðstoð þessi skal veitt af þar til bæru stjórnvaldi í útflutningslandinu [eða sé um flóttamenn eða landlausa að ræða, þá skal þessi aðstoð veitt af stofnun, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings til þess að vernda flóttamenn og landlausa, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar].
2. Þar til bær stjórnvöld út- og innflutningslandsins skulu, hver í sínu umdæmi, tryggja heilbrigði og velferð inn- eða útflytjenda og skyldmenna þeirra meðan á för þeirra stendur frá þeim stað, sem þeir eiga að safnast saman á eða úrval þeirra fer fram, til vinnustaðar þeirra og dvöl þeirra á móttökustöðvum, ef þær eru til, og veita þeim aðstoð.
3. Flutningar á inn- og útflytjendum og skyldmendum þeirra skulu fara fram á þann hátt, sem hæfir fólki og er í samræmi við gildandi lög og reglugerðir.
4. Samningsaðilarnir skulu semja um skilyrði og aðferðir við beitingu ákvæða þessarar greinar.

12. gr.

Ferða- og framfærslukostnaður.

Samningsaðilarnir skulu semja um, hvernig greiða skuli kostnað við ferðir útflytjenda og skyldmenna þeirra frá heimili þeirra til ákvörðunarstaðar svo og

kostnaðinn við framfærslu þeirra á leiðinni, veikinda- og sjúkrahúsakostnað og kostnað við flutninga á eignum þeirra.

13. gr.

Yfirfærsla peninga.

1. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu, skal að svo miklu leyti sem það er mögulegt og í samræmi við lög landsins og reglugerðir um inn- og útflutning erlends gjaldeyris, leyfa og greiða fyrir því, að inn- og útflytjendur og skyldmenni þeirra geti flutt frá landi sínu upphæðir, sem þeir kunna að þarfnast á byrjunarstigi hinnar nýju húsetu sinnar erlendis.
2. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal, að svo miklu leyti sem það er mögulegt og í samræmi við lög landsins og reglugerðir, leyfa og greiða fyrir því, að innflytjendur geti á vissum fresti yfirfært til útflutningslandsins sparifé og annað fé, sem þeir eiga rétt á samkvæmt samningi þessum.
3. Yfirfærslur þær, sem nefndar eru í 1. og 2. málsgrein hér að framan, skulu fara fram með gildandi opinberu gengi.
4. Samningsaðilarnir skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að einfalda og flýta fyrir formsatriðum varðandi yfirfærslu peninga, svo að peningar þessir komist sem fyrst í hendur móttakendum.
5. Samningsaðilarnir skulu ákveða, hvort og með hvaða skilyrðum skylda megi innflytjanda til þess að senda hluta af launum sínum til framfærslu fjölskyldu hans, sem dvelur í heimalandi hans eða í landi því, sem hann flutti frá.

14. gr.

Aðhæfing og öflun ríkisfangs.

Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal gera ráðstafanir til þess að auðvelda innflytjendum og skyldmönnum þeirra að semja sig að loftslagi, fjárhags- og félagsmálaástandi í landinu og gera þeim auðveldara að öðlast ríkisborgararétt.

15. gr.

Eftirlit með lífs- og starfskjörum.

1. Séð skal um, að þar til bært stjórnvald eða stofnanir, sem til þess eru löggiltar í innflutningslandinu, hafi eftirlit með lífs- og starfskjörum, sem innflytjendur búa við, þar á meðal hollustuháttum.
2. Að því er snertir fólk, sem flytur til annarra landa um stundarsakir, skulu samningsaðilarnir, þar sem það á við, sjá um, að löggiltir fulltrúar frá útflutningslandinu [eða, sé um flóttamenn og landlausa að ræða, frá stofnun, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölbjóðlegs gernings til þess að annast vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] hafi samvinnu við þar til bært stjórnvald eða löggiltar stofnanir í innflutningslandinu um framkvæmd þessa eftirlits.
3. Um ákveðinn tíma, sem tiltekinn sé af samningsaðilunum, skulu innflytjendur fá sérstaka aðstoð í málum, sem snerta ráðningarkjör þeirra.
4. Aðstoð í sambandi við ráðningar- og lífskjör innflytjenda má annaðhvort veita með milligöngu hins almenna vinnueftirlits innflutningslandsins eða sérstaks eftirlits fyrir innflytjendur í samvinnu við viðurkennd frjáls félagsamtök, þar sem það á við.
5. Þar, sem það á við, skal séð um það, að samvinna sé milli fulltrúa útflutningslandsins [eða sé um flóttamenn eða landleysingja að ræða, stofnunar, sem sett er á fót í samræmi við ákvæði fjölbjóðlegs gernings til þess að annast vernd flóttamanna og landleysingja, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar] og þessa eftirlits.

16. gr.

Lausn deilumála.

1. Nú ris deila milli inflytjanda og vinnuveitanda hans, og skal hinum fyrr nefnda þá fært að leita til viðeigandi dómstóla eða fá uppreisn sinna mála á annan hátt í samræmi við lög og reglugerðir innflutningslandsins.
2. Stjórnvöldin skulu koma á fót þeim stofnunum öðrum, sem nauðsynlegar eru til að leysa deilur, sem rísa út af samningnum.

17. gr.

Jafnrétti.

1. Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal veita innflytjendum og skyldmendum þeirra eigi lakari aðstöðu en landsins eigin borgurum eru veittar með lögum, reglugerðum eða heildarsamningum, að því er snertir ráðningu í vinnu, sem þeir eru færir um.
2. Slíkt jafnrétti skal án tillits til þjóðernis, kynþáttar, trúarbragða eða kynferðis gilda um innflytjendur, sem löglega eru komnir til innflutningslandsins, að því er snertir:
  - a. (i) laun, þar með taldar fjölskyldubætur, þar sem þær eru hluti launa, vinnutíma, vikulega hvíldardaga, yfirvinnu, orlof með launum og aðrar reglur um vinnu, þar á meðal um takmarkanir á heimavinnu, ákvæði um lágmarksaldur, vinnu kvenna og unglinga;
  - (ii) aðilda að stéttarfélögum og rétt til að njóta góðs af heildarsamningum;
  - (iii) aðgang að skólum, iðnnámi svo og námskeiðum og skólum, þar sem starfsþjálfun eða tæknileg þjálfun fer fram, enda komi þetta ekki í bág við borgara innflutningslandsins;
  - (iv) ráðstafanir í sambandi við fristundir og velferð, að svo miklu leyti sem málum þessum er skipað með lögum eða reglugerðum eða þau eru háð eftirliti handhafa framkvæmdarvalds;
  - b. skatta og gjöld, sem greiða ber fyrir vinnandi fólk;
  - c. hollustuhætti, öryggi og læknishjálp;
  - d. málaferli í sambandi við atriði þau, sem samningur þessi fjallar um.

18. gr.

Um aðgang að iðngreinum og starfsgreinum og réttinn til að eignast fasteignir. Jafnrétti skal einnig gilda um:

- a. aðgang að iðngreinum og starfsgreinum, að svo miklu leyti sem lög og reglugerðir landsins leyfa;
- b. það, er menn eignast, eiga eða láta af hendi fasteignir í kaupstöðum eða sveitum.

19. gr.

Um vistir.

Innflytjendur og skyldmenni þeirra skulu jafnt settir innlendum verkamönnum í sömu starfsgreinum að því er það snertir að sjá þeim fyrir vistum.

20. gr.

Húsnæðismál.

Þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skal tryggja það, að innflytjendur og skyldmenni þeirra hafi heilnæmt og hæfilegt húsnæði, að svo miklu leyti sem nauðsynlegt húsnæði er fánlegt.

21. gr.

Félagslegt öryggi.

1. Samningsaðilar skulu báðir ákveða með sérstökum samningi aðferðir við framkvæmd almannatrygginga fyrir innflytjendur og skyldulið hans.
2. Í þessum samningi skal ákveða, að þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skuli gera ráðstafanir til þess að tryggja innflytjendum og skylduliði þeirra, að þeir skuli ekki sæta lakari kjörum en landsins eigin borgarar, nema í þeim tilfellum er sérstök búsetuskilyrði gilda fyrir þá síðar nefndu.
3. Í samningnum skulu vera viðeigandi ákvæði um það, að innflytjandinn haldi þeim réttindum, sem hann hefur áunnið sér eða er að ávinna sér, og skulu ákvæði þessi samin með fullu tilliti til grundvallarreglna, sem felast í Samþykkt frá 1935 um viðhald réttar inn- eða útflytjanda til styrkja svo og hvers konar breytinga á þeirri samþykkt.
4. Samningurinn skal kveða svo á, að þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu skuli sjá um, að menn, sem flytja til landsins um stundarsakir, og skyldulið þeirra sæti ekki lakari kjörum en landsins eigin borgarar, þó þannig, að þegar um skyldutryggingar er að ræða, séu gerðar ráðstafanir til þess, að innflytjandinn haldi þeim réttindum, sem hann hefur áunnið sér eða er að ávinna sér.

22. gr.

Vinnusamningar.

1. Í löndum, þar sem menn nota fyrirmyndarsamninga, skulu einstakir vinnusamningar innflytjenda byggðir á fyrirmyndarsamningi, sem gerður hefur verið af samningsaðilum fyrir helztu greinar atvinnulífsins.
2. Í hinum einstöku vinnusamningum skal greina almenn ráðningar- og vinnuskilyrði, sem ákveðin eru í hlutaðeigandi fyrirmyndarsamningi, og skulu þeir þýddir á mál, sem inn- eða útflytjandinn skilur. Eintak af samningnum skal afhent inn- eða útflytjandanum fyrir brottför hans frá útflutningslandinu eða á móttökustað við komuna til innflutningslandsins, ef báðir hlutaðeigandi samningsaðilar eru ásáttir um það. Í síðara tilfelli skal útflytjandanum tilkynnt fyrir brottför hans, í hvaða starfsgrein hann á að ráðast og um önnur vinnuskilyrði, sérstaklega um það, hver lágmarkslaun séu tryggð. Tilkynning þessi skal vera skrifleg og stíluð annaðhvort til hans sérstaklega eða til útflytjendahóps, sem hann er í.
3. Hver einstakur vinnusamningur skal innihalda nauðsynlegar upplýsingar, svo sem:
  - a. fullt nafn verkamannsins, fæðingardag hans og fæðingarstað, sifjabönd, heimili hans og ráðningarstað;
  - b. hvers konar starf um er að ræða og hvar það skuli unnið;
  - c. í hvaða starfsgrein hann sé ráðinn;
  - d. um greiðslu fyrir venjulegan vinnutíma, eftirvinnu, næturvinnu og helgidaga og hvernig launin skuli greidd;
  - e. uppbætur og aukagreiðslur, ef þær eru nokkrar;
  - f. með hvaða skilyrðum og í hve ríkum mæli vinnuveitandanum leyfist að draga frá launum;
  - g. skilyrði varðandi fæði, ef vinnuveitandinn á að láta það í té;
  - h. hve lengi samningurinn skuli gilda og skilyrðin fyrir endurnýjun hans og uppsögn;
  - i. með hvaða skilyrðum koma til innflutningslandsins og búseta þar er leyfð;
  - j. á hvern hátt kostnaðurinn við ferð útflytjandans og skyldmenna hans skuli greiddur;

- k. á hvern hátt skuli greiða kostnaðinn við heimför útflytjandans til heimalands hans eða þangað, sem hann var ráðinn, eftir því sem við á, þegar um útflutning um stundarsakir er að ræða;
1. af hvaða ástæðum rifta megi samningnum áður en samningstíminn er útrunninn.

23. gr.

Skipti á vinnu.

1. Nú telur þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu, að vinna, sem innflytjandinn er ráðinn til, hæfi ekki hreysti hans eða starfshæfni, og skal það þá greiða fyrir ráðningu slíks innflytjanda í vinnu, er hæfi hreysti hans og hæfni og hægt er samkvæmt lögum og reglugerðum að ráða hann í.
2. Með sérstökum samningi skal setja reglur um framfærslu innflytjandans og skyldmenna hans, sem honum ber að framfæra og fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans á atvinnuleyfistímanum.

24. gr.

Stöðugleiki vinnunnar.

1. Ef innflytjandanum verður ofaukið í starfi því eða starfsgrein, sem hann var ráðinn til, áður en samningstími hans er útrunninn, þá skal þar til bært stjórnvald í innflutningslandinu, að teknu tilliti til ákvæða samningsins, greiða fyrir ráðningu nefnds innflytjanda í annað starf, sem honum hæfir og hægt er samkvæmt lögum eða reglugerðum að ráða hann í.
2. Nú á innflytjandinn ekki rétt á atvinnuleysisstyrk eða aðstoð, og skal þá í sérstökum samningi setja reglur um framfærslu hans og þeirra skyldmenna hans, sem eru á framfæri hans, meðan hann er atvinnulaus, að svo miklu leyti sem það er ekki andstætt ákvæðum samnings hans.
3. Nú riftir vinnuveitandinn samningnum, og skulu þá ákvæði þessarar greinar ekki skerða rétt innflytjandans til þess að njóta góðs af ákvæðum, sem í honum kunna að felast.

25. gr.

Ákvæði um nauðungarflutninga til heimalands.

1. Nú getur innflytjandi ekki unnið sitt starf vegna veikinda eða slyss, og skuldbindur þar til bært stjórnvald sig þá til að láta ekki senda hann *né skyldmenni hans, sem fengið hafa leyfi til að fylgja honum eða flytja til hans*, heim til lands þess, sem hann flutti frá, nema hann óski þess sjálfur.
2. Ríkisstjórn innflutningslandsins skuldbindur sig til þess að senda ekki flóttamenn, landleysingja og innflytjendur, sem ekki vilja fara aftur til upprunlands síns af pólitískum ástæðum, aftur til þess lands, þegar það er annað land en ráðning þeirra fór fram í, nema þeir beri fram formlega ósk um það með skriflegri beiðni, er stíluð sé til lögbærs stjórnvalds í innflutningslandinu og fulltrúa stofnunar, sem sett hefur verið á fót í samræmi við ákvæði fjölþjóðlegs gernings og ber að annast vernd flóttamanna og landlausra, sem ekki njóta verndar neinnar ríkisstjórnar.

26. gr.

Heimför.

1. Nú er maður, sem flutt hefur til annars lands á vegum ríkisstjórnar innflutningslandsins, neyddur til þess að fara úr starfi án þess um sök sé að ræða hjá honum, og ekki er samkvæmt lögum eða reglugerðum hægt að ráða hann í vinnu, sem honum hæfir, og skal þá kostnaðurinn við heimför hans greiddur þannig:

- a. Kostnaðurinn við heimför útflytjandans og fólks, sem er á framfæri hans, skal aldrei falla á hann sjálfan.
  - b. Í tvíhliða aukasamningum skal ákveða, á hvern hátt kostnaðurinn við þessa heimför skuli greiddur.
  - c. Jafnvel þótt engin ákvæði um þetta felist í tvíhliða samningi, skal í upplýsingum þeim, sem útflytjendur fá, um leið og ráðing fer fram, tiltaka, hvaða einstaklingur eða stofnun beri ábyrgð á greiðslu kostnaðar við heimför í þeim tilfellum, sem þessi grein ræðir um.
2. Í samræmi við hætti þá við samvinnu og samráð, sem samþykktar eru í 28. grein þessa samnings, skulu báðir samningsaðilar ákveða nauðsynlegar ráðstafanir til að skipuleggja heimför nefndra manna og að tryggja þeim sömu skilyrði að því er snertir heilnæmi, velferð og aðstoð og þeir nutu á ferðinni að heiman.
  3. Þar til bært stjórnvald í útflutningslandinu skal undanþiggja eftirfarandi hluti tollum við endurkomuna:
    - a. persónulegar eignir;
    - b. handverkfæri og útbúnað, sem hægt er að bera með sér og eru af þeirri gerð, sem verkamenn eiga venjulega til þess að nota við sín sérstöku störf og hafa verið í eigu þeirra og notuð af þeim um nokkurn tíma og eru ætluð þeim til afnota við störf þeirra.

27. gr.

Tvöföld skattaálagning.

Samningsaðilar skulu báðir ákveða í sérstökum samningi ráðstafanir þær, sem gera ber til þess að komast hjá tvöfaldri álagningu skatta á laun út- eða innflytjanda.

28. gr.

1. Samningsaðilar skulu koma sér saman um þann hátt á samráði og samvinnu, sem nauðsynlegur er við framkvæmd ákvæða samningsins.
2. Þegar fulltrúar beggja aðila óska þess, skal Alþjóðavinnuálagstofnunin taka þátt í slíku samráði og samvinnu.

29. gr.

Lokaákvæði.

1. Samningsaðilarnir skulu ákveða, hversu lengi samningurinn gildi og lengd uppsagnarfrestsins.
2. Samningsaðilarnir skulu ákveða, hvaða ákvæði samnings þessa skulu gilda áfram eftir að hann gengur úr gildi.

XI. Samþykkt nr. 98 um beitingu grundvallarreglnanna um réttinn til að stofna félög og semja sameiginlega.

1. gr.

1. Verkamenn skulu tilhlýðilega verndaðir fyrir því, að þeir séu látnir gjalda þess um atvinnu, að þeir eru félagsbundnir.
2. Slík vernd skal sérstaklega beinast að athöfnum, sem miða að því:
  - a) að binda ráðningu verkamanna til vinnu því skilyrði, að þeir gangi ekki í stéttarfélag eða segi sig úr slíku félagi;
  - b) að verkamönnum sé sagt upp vinnu eða þeim gert annað ógagn vegna hlutdeildar sinnar í félagsskap, þátttöku í félagsstarfsemi utan vinnutíma eða í vinnutíma með samþykki vinnuveitandans.

2. gr.

1. Félög vinnuveitenda og verkamanna skulu njóta nægilegrar verndar gegn afskiptum hverra af öðrum við stofnun þeirra, starfsemi og stjórn, hvort sem þau afskipti eru bein eða framkvæmd af umboðsmönnum eða meðlimum slíkra félaga.
2. Einkum skulu athafnir þær, sem miða að því að stuðla að stofnun verkalýðsfélaga undir yfirlýðingum vinnuveitenda eða félagssamtaka þeirra, eða að styrkja verkalýðsfélög fjárhagslega eða á annan hátt í því skyni að koma þeim undir stjórn vinnuveitenda eða félagssamtaka þeirra, taldar afskipti í merkingu þessarar greinar.

3. gr.

Þar, sem nauðsyn krefur, skal koma á ráðstöfunum, sem við eiga eftir aðstæðum hjá hverri þjóð, til tryggingar því, að félagafrelsið, eins og það er skýrt í undanfarandi greinum, skuli í heiðri haft.

4. gr.

Þar, sem nauðsyn krefur, skulu gerðar ráðstafanir, eftir því sem við á hjá hverri þjóð, til þess að hvetja og efla til fullrar þróunar í hagnýtingu aðstæðnanna til sjálfviljugra samninga milli vinnuveitenda eða félaga þeirra og verkamanna með skipan ráðningar- og vinnuskilyrða með sameiginlegum samningum fyrir augum.

5. gr.

1. Ákveða skal með lögum eða reglugerðum hvers lands, að hve miklu leyti ákvæði samþykktar þessarar skuli ná til hermanna og lögreglumanna.
2. Í samræmi við grundvallarreglu 8. mgr. 19. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar skal fullgilding aðildarríkis á samþykkt þessari ekki talin hafa áhrif á nokkur gildandi lög, úrskurði, venju eða samkomulag, sem veita hermönnum eða lögreglumönnum einhver þau réttindi, sem tryggð eru með þessari samþykkt.

6. gr.

Samþykkt þessi tekur ekki til stöðu opinberra starfsmanna, sem vinna að stjórnarframkvæmdum ríkisins, né heldur skal hún skilin á þann veg, að hún skerði rétt þeirra eða stöðu á nokkurn hátt.

7.—16. gr.

(Samhljóða 10.—19. gr. samþykktar nr. 94.)

XII. Álitsgerð nr. 87 um aðstoð við stöðuval.

I. Almenn ákvæði.

1. Í álitsgerð þessari merkir „aðstoð við stöðuval“ aðstoð, sem einstaklingi er látin í té við að ráða fram úr vandamálum í sambandi við stöðuval og frama í starfi með fullu tilliti til eiginleika einstaklinganna og möguleika þeirra í starfi.
2. Aðstoð við stöðuval byggist á frjálsu og óháðu vali einstaklingsins. Aðaltilgangur hennar er að gefa honum fullkomið tækifæri til persónulegs þroska og starfsgleði, en fullt tillit skal tekið til þess, að vinnuafli þjóðarinnar sé sem bezt nýtt.
3. Aðstoð við stöðuval er stöðug starfsemi, og grundvallarmarkmið hennar eru þau sömu, hvað sem líður aldri þeirra einstaklinga, sem aðstoðar njóta. Þessi markmið hafa beina þýðingu fyrir velferð einstaklinganna hvar sem er og hagsæld allra landa.

4. Aðstoð við stöðuval skal samræmd sérstökum þörfum hvers lands og skal komið á smátt og smátt. Þróun hennar í hverju landi ætti að byggjast á útbreiddum skilningi á tilganginum með þessari starfsemi, uppbyggingu hæfilegs framkvæmdakerfis og á því, að látið sé í té tæknilega hæft starfslið.

II. Gildissvið.

5. Að svo miklu leyti sem mögulegt er með tilliti til stefnu og efnahags ríkisins og einstakra héraða skal opinber aðstoð við stöðuval veitt öllum þeim, sem þarfnast hennar.
6. Sérstakar ráðstafanir skal gera við hæfi:
  - a. unglinga, þar á meðal skólafólks, sem þarfnast ráðlegginga í sambandi við það, að þeir hefja vinnu eða gera áætlanir um sína framabrot; og
  - b. allra annarra, sem þarfnast ráðlegginga varðandi ráðningu í vinnu og önnur vandamál í sambandi við vinnu. Í þessari álitserð eru þessir menn hér á eftir nefndir „fullorðnir“.

III. Grundvallarreglur og starfsaðferðir við stöðuval fyrir unglinga, þar á meðal skólafólk.

1. (1) Grundvallarreglurnar um aðstoð við stöðuval og markmið þeirrar starfsemi ættu að ákveðast í samvinnu milli skólanna og annarra, sem hafa afskipti af unglingum á því skeiði, sem þeir fara úr skólunum út í atvinnulífið, og vinnuveitenda- og verkamannafélaga með það fyrir augum, að sérhver unglingur, sem fær leiðbeiningar við stöðuval, verði aðnjótandi samræmdrar aðstoðar.
  - (2) Þessi samvinna skal einnig fólgin í því, að leitað sé samráðs og samvinnu við foreldra og lögráðamenn, sem hlut eiga að máli, svo og félagssamtök foreldra, þar sem þau fyrirfinnast.
  - (3) Við beitingu þessara grundvallarreglna skal taka tillit til þeirra aðalreglna, sem settar eru í V. hluta þessarar álitserðar um skipulagningu á framkvæmdaatriðum.
8. (1) Meðan á almennri skólagöngu stendur, skal undirbúningsaðstoð við stöðuval felast í náminu. Slik aðstoð ætti í byrjun að miða að því að gera unglingnum ljósar tilhneigingar hans, hæfileika og áhugamál, svo og að fræða hann um hin ýmsu störf og framabrotir í því skyni að auðvelda honum að laga sig að framtíðarstarfi sínu.
  - (2) Undirbúningsaðstoð við stöðuval skal veitt aukin áherzla á þeim stigum skólagöngunnar, þegar unglingurinn kann að kjósa að komast á sérstök vinnunámskeið eða leitar annarrar þjálfunar eða vinnu, er hann fer úr skóla.
  - (3) Undirbúningsaðstoð við stöðuval skal meðal annars fólgin í því:
    - a. að veittar séu viðtækar upplýsingar í hæfilegu formi um iðnir og starfsgreinir;
    - b. að farið sé undir hæfilegu eftirliti í heimsóknir í iðnaðar- og verzlunarfyrirtæki og aðrar vinnustöðvar, þar sem ástæður í hlutaðeigandi ríki eða héraði leyfa; og
    - c. að veittar séu leiðbeiningar með einkasamtölum auk hópsamtala og fyrirlestra.
9. Gefa ætti sérstakan gaum að aðferðum þeim við stöðuval unglinga, sem um ræðir í 10.—15. lið þessarar álitserðar, og hvetja til sem mestrar mögulegrar hagnýtingar þeirra.

10. (1) Sérhverjum unglingi, sem leitar aðstoðar við stöðuval, ætti að veita nægilegt tækifæri til þess að ráðfæra sig með samtölum við starfsmenn, sem annast aðstoð við stöðuval. Einkum gildir þetta þegar unglingurinn á kost á að velja sér sérstök þjálfunarnámkeið eða að fara úr skóla og taka upp aðra starfsmenntun (þ. á m. iðnnám) eða vinnu.
- (2) Samtalsformin ætti stöðugt að laga með það fyrir augum að tryggja sem fullkornasta greiningu á hæfni einstaklingsins með tilliti til starfsmögu- leika og krafna hinna ýmsu atvinnugreina.
11. Við aðstoð við stöðuval ætti, eftir því sem hæfilegt þykir, að notfæra yfirlit yfir framfarir í skóla, þ. á m., ef óskað er og við á í einstökum tilfellum, mat á dugnaði, námsafköstum, tilhneigingum og persónuleika einstaklingsins. Taka verður fullt tillit til leyndar þeirrar, sem verður að vera yfir einstökum atriðum í þessum upplýsingum.
12. (1) Möguleikar til læknisrannsóknna á unglingum skulu notfærðir við aðstoð við stöðuval eftir því, sem við á, og auknir eftir því, sem nauðsyn krefur í því skyni.
- (2) Eftir því sem þörf krefur í hverju einstöku tilfelli, ætti að sjá fyrir ráð- leggingum varðandi lækningar og aðra þá hjálp, sem kann að vera mögu- leg og gagnlegt við aðlögun að starfi.
13. (1) Þar, sem hægt er að koma því við, ætti að gefa kost á viðeigandi prófun- um á hæfileikum og, ef þess er óskað, öðrum sálfræðilegum prófum til af- nota við aðstoð við stöðuval, eftir því sem við á í hverju einstöku tilfelli.
- (2) Í hverju einstöku tilfelli ætti að gefa kost á ráðleggingum varðandi læk- ningar og aðra þá hjálp, sem kann að vera möguleg og gagnleg við aðlögun að starfi.
14. (1) Unglingar skulu með samtölum eða á annan hátt hafa aðgang að fullkorn- um og áreiðanlegum upplýsingum um framavonir í hinum ýmsu iðnum og starfsgreinum, svo og um möguleika á ráðningu og þjálfun, með nægilegu tilliti til hæfileika, hreysti, óska og persónuleika hlutaðeigandi unglunga og framtíðarþarfa atvinnuveganna.
- (2) Í þessu sambandi ættu þar til bær stjórnvöld að halda uppi stöðugri sam- vinnu við aðrar þær stofnanir hins opinbera og einstaklinga, þ. á m. sérstak- lega aðalsamtök vinnuveitenda og verkamanna, sem eru færar um:
  - a. að láta í té upplýsingar um sennilega framtíðarmöguleika til að komast í einhverja iðngrein eða starfsgrein; og
  - b. að aðstoða við undirbúning og gerð námssamninga og hafa eftirlit með framkvæmd þeirra.
15. Það skal einnig tekið til athugunar, hvort æskilegt sé að ganga úr skugga um hæfileika unglunga með því að sjá fyrir möguleikum til reynslu í starfi og á ann- an svipaðan hátt.
16. Taka skal til sérstakrar athugunar, að innan hinnar almennu aðstoðarstarfsemi sé komið á nægilegum og viðeigandi ráðstöfunum til aðstoðar unglingum í sveit- um um stöðuval.
17. Taka skal til sérstakrar athugunar, að innan hinnar almennu leiðbeiningarstarf- semi og í samvinnu við viðeigandi aðila, sem fást við endurþjálfun, sé komið nægilegum og viðeigandi ráðstöfunum til aðstoðar við stöðuval fyrir unglunga, sem:
  - a. er áfátt líkamlega eða andlega;
  - b. hafa augljósa skapgerðargalla, sem eru þess eðlis, að þeir gera þeim erfitt eða ómögulegt að semja sig að starfi.
18. Þar til bær stjórnvöld ríkis og héraða ættu að hvetja til þess, að hagsbætur þær, sem aðstoð við stöðuval veitir, séu hagnýttar sjálfviljuglega, einkum að því er snertir:

- a. unglunga, sem geta valið milli ýmissa starfsnámskeiða í skóla;
  - b. unglunga, sem eru að komast af skólaskyldualdri;
  - c. unglunga, sem eru að fara að leita sér vinnu í fyrsta skipti;
  - d. unglunga, sem sækja um að komast í iðnnám eða aðra starfsþjálfun.
  - e. unglunga, sem eru atvinnulausir, eru starfandi í þverrandi iðngreinum eða eru líklegir til að verða atvinnulausir;
  - f. unglunga, sem er líkamlega eða andlega áfátt, eða
  - g. unglunga, sem hafa þess konar skapgerðargalla, að erfitt eða ómögulegt er fyrir þá að semja sig að starfi.
19. Þar til bær stjórnvöld ættu að gera nauðsynlegar ráðstafanir í því skyni að greiða fyrir því, að framtíðaráætlanir unglunga um starf komist í framkvæmd, ef þær eru framkvæmanlegar. Í einstökum tilfellum, þar sem það á við, ætti að leggja fram tillögur um framkvæmd þessara áætlana, og veita skal aðstoð við að komast á nauðsynlegu sambandi við aðrar stofnanir eða einstaklinga, sem einnig annast ráðningu unglunga til þjálfunar eða vinnu í þeirri starfsgrein, sem þeir hafa valið sér.
20. (1) Þar til bær stjórnvöld ættu að gera ráðstafanir til þess að fylgjast með unglungunum til þess fyrst og fremst að aðstoða þá eftir föngum við að komast yfir örðugleika þá, sem verða á vegi þeirra að því marki, sem þeir hafa selt sér hvað starf snertir, svo og til þess að ganga úr skugga um það, hvort störf, sem þeir hafa valið sér, hæfa þeim.
- (2) Þar sem því verður við komið, ættu í þessu eftirliti m. a. að felast almennar eftirgrennslanir með töku dæma til þess að kanna árangurinn af aðstoð við stöðval í einstökum tilfellum og til þess að meta stefnu og aðferðir starfsemi þessarar. Þessar eftirgrennslanir ættu að gera það mögulegt að tryggja læknisfræðilegar upplýsingar í samvinnu við heilbrigðisþjónustuna á vinnustöðunum, ef mögulegt er.

IV. Grundvallarreglur og starfshættir við aðstoð við stöðuval fullorðinna (leiðsögn um stöðuval).

21. (1) Innan hinnar opinberu starfsemi, sem annast aðstoð við stöðuval, skal gera viðeigandi ráðstafanir varðandi fullorðna til þess að aðstoða hvern sem þarfnast aðstoðar við val á starfi eða skipti á starfi.
- (2) Starfsemi sú, sem felst í veitingu þessarar aðstoðar, er í þessari álitserð nefnd leiðsögn um stöðuval.
22. Leiðsögn um stöðuval fullorðinna ætti, eftir því sem aðstæður í hverju landi leyfa og við á í hverju tilfalli, að fela í sér:
- a. viðuræður við ráðgjafa í stöðuvali;
  - b. rannsókn á reynslu hlutaðeiganda í fyrri störfum;
  - c. rannsókn á vitnisburðum úr skóla og öðrum vitnisburðum um menntun og þjálfun, sem hlutaðeigandi hefur hlotið;
  - d. læknisrannsókn;
  - e. viðeigandi prófun á hæfileikum og tilhneigingum svo og aðrar sálfræðilegar prófanir, ef þess verður óskað;
  - f. sönnun á hæfileikum með verklegum prófum og á annan svipaðan hátt;
  - g. tæknileg próf munnleg eða annars háttar, þar sem þau virðast nauðsynleg;
  - h. rannsókn á líkamshreysti í hlutfalli við þær kröfur, sem starfið gerir;
  - i. að látnar séu í té upplýsingar um möguleika til ráðningar og þjálfunar, miðað við hæfileika, líkamshreysti, tilhneingar, óskir og reynslu hlutaðeiganda svo og þarfir vinnumarkaðsins;
  - j. að tekin séu dæmi til athugunar á því, hvort hlutaðeigandi hafi fengið starf við sitt hæfi, þjálfun eða endurþjálfun, svo og til þess að meta þær aðferðir og stefnur, sem fylgt er við leiðsögn við stöðuval.

23. (1) Þar til bærar stofnanir ríkis og héraða ættu að gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að hvetja til aukinna frjálsra afnota af leiðsögn við stöðuval. Þegar um er að ræða:
- fólk, sem er að hefja vinnu í fyrsta sinn;
  - fólk, sem hefur lengi verið atvinnulaust;
  - fólk, sem er atvinnulaust eða búast má við að verði atvinnulaust vegna afturfarar í hlutaðeigandi iðngrein eða vegna breytinga á starfsaðferðum í henni, byggingu hennar eða staðsetningu;
  - fólk, sem býr í sveitum, þar sem vinnuafli er ofaukið með hliðsjón af verandi og væntanlegum atvinnumöguleikum;
  - fólk, sem óskar að njóta góðs af opinberri starfsþjálfun og endurþjálfun.
- (2) Gera ætti allar nauðsynlegar og möguleikar ráðstafanir til þess að efla innan ramma hinnar almennu aðstoðar og í samvinnu við viðeigandi aðila, sem annst endurþjálfun, ef hlutaðeigandi þarfnast slíkrar hjálpar, sérstaka leiðbeiningastarfsemi við stöðuval fyrir fullorðna með skert líkamsþrek eða þannig andlega bilaða, að það getur ekki samið sig að starfi.
- (3) Gera ætti allar nauðsynlegar og mögulegar ráðstafanir til þess að efla innan ramma hinnar almennu aðstoðar sérstakar ráðstafanir til leiðbeiningar við stöðuval fullorðinna tæknilega menntaðra manna, háskólamenntaðra, fastlaunaðra manna og yfirmanna.
24. Í sambandi við leiðbeiningastarfsemina skal taka sérstaklega til athugunar sérstakar aðferðir til tæknilegs úrvals verkafólks í sérstakar iðn- eða starfsgreinar.

V. Framkvæmdareglur.

25. Aðstoð við stöðuval unglínga og fullorðinna ætti að skipuleggja og samræma á grundvelli viðtækrar almennrar áætlunar, sem samín sé og bætt með tilliti til ástæðna á hverjum stað og hægt er að laga eftir breytingum á þeim aðstæðum.
26. Með það fyrir augum að auka leiðsögn og aðstoð við stöðuval ættu ríkisstjórnir (þ. á m. stjórnir einstakra ríkja í sambandsríkjum) að sjá um:
- veitingu nægilegs fjármagns til þessarar starfsemi;
  - nægilega tæknilega aðstoð; og
  - eflingu aðferða og gagna, sem nota megi um land allt.
27. Þar til bær stjórnvöld ættu að gera allar nauðsynlegar og æskilegar ráðstafanir til þess að tryggja raunhæfa samvinnu innan lands og héraðs og milli stofnana hins opinbera og einstaklinga, sem stunda leiðsögn eða aðstoð við stöðuval.

A. Ráðstafanir af hendi stjórnvalda varðandi aðstoð við stöðuval unglínga, þar á meðal skólaskyldra.

28. (1) Þar til bær stjórnvöld ættu að gera viðeigandi ráðstafanir til að samræma innan landsins og einstakra héraða stefnur og framkvæmdir á sviði aðstoðar við stöðuval, og skal í því sambandi taka hæfilegt tillit til ábyrgðar foreldranna og starfsemi einkastofnana við aðstoð við stöðuval.
- (2) Þessar ráðstafanir ættu einkum að beinast að því:
- að halda uppi raunhæfri opinberri starfsemi fyrir unglínga í samvinnu við aðrar stofnanir, sem áhuga hafa á þessu máli, eftir því sem við á, þannig að um tvíverknað verði ekki að ræða;
  - greiða fyrir skiptum á upplýsingum, þó svo, að tekið sé fullt tillit til trúnaðarupplýsinga, er varða:
    - hve mikil og hvers konar þörfin fyrir aðstoð við stöðuval er og hversu viðtæk hún er nú;
    - unglínga þá, sem sækja um aðstoð við stöðuval;
    - iðnir, störf og starfsgreinar;

- (iv) atvinnu- og þjálfunarmöguleika; og
  - (v) undirbúning og hagnýtingu þess efnis, sem þarf við aðstoð við stöðuval, þar með talin viðeigandi próf.
29. (1) Skilgreina ætti nákvæmlega valdsvið þeirra stjórnvalda, sem annast framkvæmd aðstoðar við stöðuval, bæði þeirra, sem taka til einstakra héraða og alls landsins.
- (2) Með nægilegu tilliti til þessarar skiptingar valdsins ætti aðalábyrgðin að hvíla annaðhvort á:
- a. þeim stjórnvöldum, sem annast menntamál, og þeim, sem annast vinnumiðlun, sameiginlega; eða
  - b. öðru hvoru þessara stjórnvalda, sem þá hafi nána samvinnu við hin.
30. (1) Fyrir milligöngu ráðgefandi nefnda ætti að gera viðeigandi ráðstafanir til þess, að höfð sé samvinna við fulltrúa vinnuveitenda og verkamanna um þróun stefnumála í aðstoð um stöðuval.
- (2) Nefndir þessar ættu að starfa fyrir allt landið í heild og að svo miklu leyti sem unnt er fyrir einstök héruð, og í þeim ættu að vera fulltrúar frá þeim opinberum stofnunum og einkastofnunum, sem annast menntun, þjálfun þar á meðal iðnnám), aðstoð við stöðuval og önnur þau mál, sem varða beinlínis aðhæfingu unglinga að vinnu.

B. Stjórn á leiðbeiningum við stöðuval fullorðinna (leiðsögn um stöðuval).

31. (1) Stjórnarábyrgð á leiðsögn við stöðuval fullorðinna ætti fyrst og fremst að leggja á hina opinberu vinnumiðlun, með nægilegu tilliti til stjórnarábyrgðar, sem opinbert stjórnvald hefur falið menntastofnunum eða öðrum stofnunum.
- (2) Hinar ýmsu opinberu vinnumiðlunarskrifstofur skulu, að svo miklu leyti sem unnt er, hafa innan sinna vébanda sérstakar deildir eða sérstakt starfsfólk til þess að annast leiðsögn við stöðuval.
- (3) Að svo miklu leyti sem nauðsynlegt eða æskilegt þykir, skulu gerðar stjórnarfarfarslegar ráðstafanir til tryggingar samvinnu milli opinberrar vinnumiðlunar og sérstakra stofnana, sem settar eru á fót til þess að annast leiðsögn fyrir sérstaka flokka manna eða einstaklinga.
32. Gera skal sérstakar ráðstafanir að því er snertir landið í heild og einstök héruð til tryggingar því, að leiðsagnarstarfsemi sé skipulögð í nánu sambandi við:
- a. alla aðra starfsemi vinnumiðlunarinnar;
  - b. aðra aðstoð við stöðuval;
  - c. mennta- og þjálfunarstofnanir;
  - d. stjórn atvinnuleysistrygginga og atvinnuleysishjálpar;
  - e. stjórn þjálfunar- og endurþjálfunarstarfsemi og annarrar starfsemi til eflingar færarleik vinnuafslisins milli starfsgreina og staða;
  - f. aðalsamtök vinnuveitenda og verkamanna; og
  - g. stofnanir hins opinbera og einstaklinga, sem aðstoða öryrkja við endurþjálfun.

VI. Þjálfun starfsmanna.

33. (1) Með það fyrir augum að tryggja nytsemi aðstoðar við stöðuval ætti þar til bært stjórnvald að tryggja ráðningu nægilega margra starfsmanna með nægilega þjálfun, reynslu og aðra hæfileika. Einnig ætti það, að svo miklu leyti sem unnt er, að skipuleggja sérstaka vísindalega og tæknilega þjálfun fyrir starfsfólk það, sem annast aðstoð við stöðuval. Hafa skal um þetta samráð við aðrar stofnanir, sem hlut eiga að máli, þar sem það á við.
- (2) Ráðstafanir þær, sem gera ber, ættu að taka til þess:
- a. að þar til bært stjórnvald setji lágmarkskröfur til hæfileika starfsmanna, sem annast aðstoð við stöðuval;

- b. að þar til hært stjórnvald setji reglur um val starfsmanna á grundvelli slíkra hæfileika;
  - c. að skipulögð sé sérstök námskeið fyrir fólk, sem vill taka að sér leiðbeiningastörf;
  - d. að séð sé fyrir námskeiðum til þess að bæta við eða rifja upp kunnáttu starfsfólksins;
  - e. að þar til hært stjórnvald bjóði það góð ráðningar- og vinnuskilyrði, að að þau verði nægilega eftirsóknarverð til þess að hæft starfsfólk vilji hefja störf við þau eða halda þeim áfram.
- (3) Taka skal til athugunar:
- a. skipti á starfsfólki milli hinna ýmsu deilda starfseminnar;
  - b. útgáfu tæknilegra rita til þess að þroska starfshæfni starfsfólksins.
- (4) Þar, sem það er gagnlegt, skulu aðildarríkin hafa samvinnu um menntun starfsliðsins og hagnýta sér aðstoð Alþjóðavinnuumálaskrifstofunnar, ef þau óska þess.

VII. Rannsóknir og útbreiðslustarfsemi.

34. (1) Gera ætti sérstakar kerfisbundnar ráðstafanir til þess að efla rannsóknir hins opinbera og einstaklinga varðandi starfsaðferðir við aðstoð við stöðuval.
- (2) Hin opinbera vinnumiðlun ætti að taka þátt í þessum rannsóknum.
- (3) Þar, sem ástæður mæla með því, ættu slíkar rannsóknir að taka til atriða eins og:
- a. hversu háttáð er persónulegum viðtölum;
  - b. greiningar á kröfum þeim, sem gerðar eru í hinum ýmsu starfsgreinum;
  - c. miðlunar upplýsinga um hinar ýmsu iðnir og starfsgreinar til afnota við veitingu aðstoðar við stöðuval;
  - d. rannsókna á hæfileikum og annarra sálfræðilegra rannsókna;
  - e. samningar fyrirmyndarforms fyrir aðstoð við stöðuval; og
  - f. aðferða til að meta árangur af aðstoð við stöðuval.
35. Þau stjórnvöld, sem bera ábyrgð á veitingu aðstoðarinnar, skulu í samvinnu við félög vinnuveitenda og verkamanna, svo og aðrar stofnanir, þar sem það á við, leitast á kerfisbundinn hátt við að útbreiða skilning á tilgangi, stefnumálum og starfsaðferðum leiðbeiningastarfseminnar.